

(αἱ ἐν παρενθέσει ἀριθμοὶ ἀναφέρονται εἰς τὰς ἀναλόγους παροιμίας τοῦ Ν. Πολίτου.)

- ἀβράκωτη Ἀβράκωτη μηλιά, σέ τσι^Αβάνε τὰ πουλιά, -Σκῶμμα παιδικόν, εἰς κοράσιον, περιφερόμενον χωρίς βρακί. Λέγεται καί ἡ παραλαγή; Ἀξεβράκωτ Μαρουδιά, σέ τσιβάνε τὰ πουλιά, ἀποκάτω στή μηλιά.
- ἄβράκωτος Ἀβράκωτε καλόγερε, πάρ τή γάτα χόρευε. -Σκῶμμα παιδικόν, ὡς τό προηγούμενον, λεγόμενον εἰς ἄρρεν παιδίον. Λέγεται καί ἡ παραλλαγή: Ζάκατε καλόγερε, πάρ τή γάτα χόρευε.
- ἀγάλια (Ι) Ἀγάλι, ἀγάλια γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι. -Συμβουλή εἰς τοὺς βιαστικούς, ὅτι ὁ ἀπολαύσων τὸν καρπὸν τῶν κόπων τῶν, ἐν καιρῷ τῷ δέοντι.
- ἀγάπη (Ια) Ἀγάπη δίχως πείσματα, δέν ἔχει νοστιμάδα. -Τὰ πείσματα τῶν ἐρώντων ποικίλουν καὶ τονώνουν τὴν ἀγάπην. Λέγεται εἰς τοὺς δυσαρεστημένους κατ' ἀλλήλων ἐραστές.
- » (4) Ἡ ἀγάπ εἶνε στραβή. -Δι' ἐκείνους ποῦ δέν βλέπουν τὰ ἐλαττώματα τῶν προσώπων, τὰ ὁποῖα ἀγαποῦν.
- » Ἀγάπ εἶνε, δέ εἶνε ποδοκούρελο. -Εἰρωνικῶς, ἐπὶ τῶν πασχόντων ἔνεκεν σφοδροῦ ἔρωτος.
- γαπάγω (69) Σ' ἀγαπάγω σά δό σκόρδο. -Εἰρωνικῶς. Ἐπὶ ἀνθρώπων πρὸς τοὺς ὁποίους οὐδεμίαν αἰσθανόμεθα συμπάθειαν.
- » (1) Ἀγαπάει τὰ ἐνόμλα. -Ἐπὶ τῶν φιλερώτων.
- » (20) Με τὰ καμώματα τς ἀγαπιέται. -Ἐπὶ ἀσχημῶν μὲν ἀλλὰ συμπαθητικῶν γυναικῶν, αἱ ὁποῖαι κινοῦν τὴν συμπάθειαν διὰ τῶν καλῶν τρόπων τῶν.
- » (4) Ἀγάπα με, σά σ' ἀγαπῶ, θέλω με, σά σέ θέλω. -Συμβουλή εἰς τοὺς ἀγάμους νέους καὶ νέας, νά μὴ ἀπορρίπτουν ἀρραβανίστως πρότασιν γάμου.
- ἀγάς Ἀγάς, φαγάς. -Χαρακτηρισμός τῶν Τούρκων, διότι ἐδημιουργοῦν ἀφόρμās πρὸς πίεσιν τῶν Χριστιανῶν, ἵνα τοὺς ἀναγκάσουν νά τοὺς δωροδοκήσουν.
- ἄγγελος (8) Μιὰ φορά ἦμουν ἄγγελος, τῶς ἀγγελεύουν ἄλλοι. -Ἐπὶ τῶν ἀπωλεσάντων τὴν εὐνοίαν τῆς τύχης. Ἀκόμη λέγεται καὶ ὅταν παρῆλιξ βλέπει νέαν νά τὴν περιποιοῦνται, ἐνῶ εἰς αὐτὴν δέν προσέχουν πλέον. Υποκείται ὁ δεξιὸς μῦθος: Ἐνα πολυχαηδεμένο παιδί ἀρφάνεψε, κι ὁ παπὰς τ ξαναπατρεύκε. Ὅσο τό κα- νάκευε ἡ μάνα τ, τόσά ἱναδινά δέ δό σβάθαγε ἡ μητριὰ τ. Ἀκόμα κι ἀπ τό τζεσ-μέ πγ εἶχανε μέσ σιν αὐλή τς, δέ δ ἄφγε νά πιῇ νερό, νά μὴ τνε τσα- λέψ. Τότες θμῆκε τς μάνας τ τὰ χάδια, καίγ εἶπε αὐτό τό λόγο.
- ἀγκίδα Ἡ ἀκίδα εἶνε μικρή, ἀμὰ πονεῖ. -Συμβουλή εἰς τοὺς εἰρωνας, ν' ἀποφεύγουν τὰς προσβλητικὰς ἐνατίον τῶν ἄλλων ἐκφράσεις. Ἀκόμη καὶ τὰς παραμικράς.
- ἀγιαζω (7) Θέλω ν' ἀγιαζω, ἀμὰ δέ μ' ἀφῆν-νε οἱ διαβόλι. -Λέγεται ὡς δικαιολογία ὑπὸ τῶν ἐκδίκητικῶν. Ἀκόμη καὶ ὑπὸ τῶν εἰλικρινῶς ἐπιθυμούντων νά βελτιώσουν τὴν κακὴν διαγωγὴν τῶν ἀλλ' ἐμποδιζομένων ὑπὸ τῶν περιστάσεων.
- » Ἀγιασε, καὶ ξεπάγιασε. -Εἰρωνικῶς. Δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νά θεραπευθοῦν, καταφεύγοντες εἰς ἀγιασμάτων χωρὶς νά ἐπιτύχουν.
- Ἅγιος Ἀνδρέας (3) Στάι τριάδα Ἁγ. Ἀδριάν, ἀφρεῖετ ὁ βορριάς. -Λέγεται ὅταν τὴν 30ὴν Νοεμβρίου φυσίῃ δυνατός ἄνεμος ἡ χιονίση. Πιστεύεται ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἀρχίζουν τὰ πολλά τὰ χιόνια.
- Ἅγιος Ἀθανάσιος Εἶνε γιά τὸν Ἁγ. θανάς. -Εἶνε τρελλός. Ὁ Ἁγ. θανάς, ἦτο ἡ ἐκκλησία τοῦ χωρίου Λαγοθήρες, ὅπου συνήθιζαν νά πηγαίνουν τοὺς τρελλούς, πρὸς θεραπείαν, δένοντες αὐτοὺς εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ ὑπάρχουσαν ἄλυσον ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ὅπου τοὺς ἄφηναν νά διανυκτερεύουν.

Κ. Χουρμουζιάδης
-Θρακικὴ Ἀβελ-
-Ι.Ι. 1941
-101-266

151022

Ἅγιος Δημήτριος (2)

Ἅγιος Δημήτριος, μικρὸ καλοκαίρι. Διὰ τὰς ἡλιολούστους ἡμέρας τοῦ φθινοπώρου. Οἱ τοῦρκοι καλοῦσι τὸ φθινόπωρον τελευταῖον καλοκαίρι "σὸν ἡαχάρ".

Ἅγιος Γεώργιος (2)

Ἅγιος Γεώργη βοήθη με. -Κοῦνει καὶ σύ τό χέρι σου.
Ἐπὶ τῶν ζητούντων βοήθειαν ἀπὸ τοῦς ἄλλους, χωρὶς οἱ ἴδιοι νὰ καταβάλουν προσπάθειαν.

Ἅγιος Μηνᾶς

Ἄη Μηνᾶς τό μήνυσε, κι ὁ Φέλιππας τό καρτερεῖ.
Λέγεται διὰ τὸ χιόνι ποῦ πέφτει κατὰ τὸ πρῶτο δεκαήμερο τοῦ δεκεμβρίου, ὅταν τοῦ ἁγίου Μηνᾶ εὖρη νὰ φουὰ κρύος θάριος.

Ἅγιος Νικόλαος (18)

Ἄϊ Βαρβάρα βαρβαρώνη,
Ἄη Σάββας σαβανώνη,
Ἄϊ Νικόλας παραχώνη.

Ἐπὶ τῶν ἀσεβῶν τῶν μὴ τιμῶντων τὴν ἐορτὴν τῆς ἁγίας Βαρβάρας, καὶ ταχέως, ὑπ' αὐτῆς τιμωρουμένων, καὶ τῶν γαμπαρῶν σου.

Ἅγιος Ὀνούφριος (2)

Εἶναι ὁσιος Ὀνούφριος.
Ἐπὶ τῶν ὑποκρινομένων τὸν ἁθῶν καὶ ἅγιον.

Ἅγιος Παντελεήμων

(1) Κτιστοί, στραβοί, στὸν Ἄϊ Παντελεήμονα.
Ὅλοι οἱ ἐνόσεις τρέχουν εἰς τὸν διδόντα ἐλεημοσύνην, καὶ οἱ ἀσθενεῖς εἰς τὸν θεραπεύοντα ὡρεάν, εἰς μέγα σου σπλαγχνισμόν.

Ἅγιος Σπυρίδων

(Ἅγιος Νικόλαος 25) Ὁ Ἄη Σπρίδωνας θ' ἀπορίσ τὰ γένεια τ.
Λέγεται ὅταν τὴν παραμονὴν τῆς μνήμης τοῦ ἁγίου ὁ καιρὸς εἶναι κακός. Τό αὐτὸ λέγεται καὶ διὰ τὸν ἅγιον Δημήτριον, ἅγιον Νικόλαον καὶ ἄλλους ἁγίους.

Ἁγία Τριάς

Τρεῖς κι Ἁγία Τριάδα.
Ἐπὶ τῶν ἀποτυγχανόντων, καταβαλόντων δέ τρίτην καὶ ὑστάτην προσπάθειαν, εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα.

Ἅγιοι Σαράντα

Σαράντα φᾶς, σαράντα πιῆς,
σαράντα ὠκίς, γιὰ τὴ ψυχὴ σου.
Λέγεται διὰ τὴν μνήμην τῶν ἁγίων 40 Μαρτύρων, κατὰ τὴν ὁποίαν κατασκευάζουν λαλαγγιάς, καὶ τὸ ἔχουν σὲ καλὸ νὰ φάγουν 40, καὶ νὰ δώσουν εἰς ἄλλους 40 λαλαγγιάς, γιὰ σχῶριο.

Ἀγλύφω (γλύφω 3)

Κεῖ π θά φτύσω, δέ γιρίζω νά τ' ἀγλύφω.

Ἀγοράζω (1)

Ἐκτελῶ τὰς ἀποφάσεις καὶ ὑποσχέσεις μου.

Ἀγοράζω (6)

Εἶναι ἐξυπνος, τετραπέρατος.

Ἀγοράζω (2)

Τ' ἀγόρασε γιὰ ἓνα κομμάτι ψωμί.
Ἐπὶ τοῦ ἀγοραζόντος πράγματα μεγάλης ἀξίας, εἰς εὐτελεῖ τιμὴν.

Ἀγοραστό

Ἀγοραστό καὶ μυριστό. Ἀγοραστό καὶ μυριστό.
Ὅταν ἀγοράζομεν φαγητό, ἀντὶ νὰ τὸ κατασκευάσωμεν κατ' οἶκον, δὲν ἠμποροῦμεν νὰ ἐμπλησθῶμεν ὑπ' αὐτοῦ, ἀλλὰ γευόμεθα μόνον ὀλίγον τι ὅπως αἱ ἔγκυοι γυναῖκες, "γιὰ μυρωδιά", παρακαλοῦνται νὰ φάγουν μίαν βούκαν ἀπὸ τὸ φαγητό τῆς γειτόνισσας.

Ἄγουρος (3)

Ἄγουρα δαμάσκηνα καὶ πικρές ἐλιές.
τὰ κρυφομιλήματα δὲ εἶναι καλὲς δουλειές.
Συνήθως λέγεται μόνον ὁ δεῦτερος στίχος, ἐπὶ κορασίδων, εἰς τὰς ὁποίας κρυφομιλοῦν γυναῖκες, ἐκτός τῶν τῆς οἰκογενείας, καὶ κυρίως διὰ ἐρωτικὰς ὑποθέσεις.

(3)
ἀγράμματος (2) ἄνθρωπος ἀγράμματος, ξύλον ἀπελέκητον.
Εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος αἰῶνος, ὅταν ὁ παπᾶς ἦταν καὶ δι-
δάσκαλος τοῦ χωριοῦ, τὸ πρῶτον μάθημα ποῦ ἐδιδάσκοντο οἱ μαθηταὶ
ἦτο τὸ ἐξῆς:
"Ἀρξον χεῖρ μου ἀγαθῇ,
γράψον γράμματα καλὰ.
Μὴ δαρθῆς καὶ παιδευθῆς,
κ' εἰς τὸν ψάλλαγα βαλθῆς.
Ἄνθρωπος ἀγράμματος,
ξύλον ἀπελέκητον.
Διὸ φορεῖ τὰ γράμματα,
ὕπερ χρυσοῦ καὶ ἀργυρίου
τιμιώτερον ἐστὶ.
'Ο στίχος οὗτος λέγεται ἐπὶ ἀγραμμάτων καὶ ἀξέστων.

ἄγραφος (I) 36
Αὐτὸ ἦταν ἀπ' τ' ἄγραφα.
Εἰς ἀνεπίστω συμφορᾷ ἢ εὐτυχίᾳ.

ἄγριος 37
Κάνει τὸν ἄγριο.
Εἰς θρασυδείλων, ὅταν προσδοκῶν τὸν δεινωμένον καὶ ἀσχυρὸν
να καυχήσῃ τὸν ἄγριον, φεύγουν ὅπως μόνον ἔσθωσαν ὁ ἀσχυρὸς
ἀνδρῶν 38
Δέ γροικαὶ νά βγάνῃ τὰ μάτια τ.
Εἰς τὴν ὑποκρινόμενων ὅτι γνωρίζουν τὰ ἄγνωστα αὐτοῖς.

ἄγύριστος (I) 39
Πᾶν στὸν ἄγύριστο. Βίδος κατάρα, σημαίνουσα: "Ἐφυγεν εἰς μέ-
ρος ἀπὸ τοῦ ὁποῦν εἶδε νά μὴ ἐπιστρέψῃ ποτέ.

ἀδειάζω (I) 40
Δέν ἀδειάζω νά φάγω.
Εἶμαι πολὺ ἀπασχολημένος. Λέγεται καὶ ἡ παραλλαγή: "Δέν ἀδειάζω
νά κατρήσω" ἐπὶ τῆς αὐτῆς σημασίας.

41
42
Κάθεται καὶ δέν ἀδειάζ.
Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν.

(IO) Νά μᾶς ἀδειάξῃς, τ' ὄχι.
Εἰς ὀκνηρῶν = φυγε!

ἄδειος (5) 43
Πῆγε μ' ἄδεια χέρια.
Εἰς τὴν ἐπισκεπτομένων πᾶσχοντας ἢ ἐορτάζοντας γάμον, χωρὶς νά
φέρῃν δῶρον τ. Ἄδερμι καὶ εἰς τὴν ἐπισκεπτόμενον χωρὶς νά εὐλόγῃ τοῦ ποιοῦ.

ἀδελφή (3) 44
Ἡ πρώτη ἀδρεφὴ πατρὸς καὶ τ. ἄλλες.
Παραγγελία δεδομένη εἰς τὴν πρώτην νυμφευομένην ἀδελφήν, ὅπως
δείξῃ καλὴν διαγωγὴν, διὰ νά μὴ κατηγορηθῇ ἡ οἰκογένειά της καὶ
μείνουν αἱ ἄλλαι ἀδελφαὶ τῆς ἀγαμοί.

ἀδελφός (20) 45
-Ποιὸς σ' ἔβγανε τό μάτ σι; -'Ο ἀδρεφός ἱμ. -Γι' αὐτό εἶναι τόσο
βαθεῖα βγαλμένο.
= Αἱ μεταξὺ οἰκείων φιλονεικίαι προξενοῦσι βαρείας ζημίας.

ἀδιάντροπος 46
Τὸν ἀδιάντροπο τὸν ἔφτυσε, κι ἐκεῖνος ἔλεγε "Βρέχι".
Εἰς ἀναισχύντων, εἰς οὐδέν λογιζομένων τὰς προσβολὰς.

ἀδράχι. 47
Σά σέ δῶκα μιὰ, θά σέ φανῇ ὁ οὐρανός σφοδρῶς καὶ ἡ γῆς ἀδράχι.
Ἀπειλή εἰς ἀδιακρίτους.

ἄδικος (IO) 48
Τό ἄδικον οὐκ εὐλογεῖται. -'Ο θεός τιμωρεῖ τοὺς ἀδίκους.

ἀέρας (II) 48
Τὸν πῆρε τὸν ἀέρα τ. = Σὺν τῷ αἵματι.
Εἰς τὴν μὴ αὐστηρῶν πρὸς τοὺς ὑφισταμένους των.

(4)
ἀγέρας (23) 49 Πάνε νά πάρε τόν ἀγέρα σ. - Πηγαινε ν' ἀναπνεύσης νά ξεκουρασθῇς.

(9) 50 Ἀγέρα κουπανίζ. - Ματαιοπονεῖ.

(16) 57 μέ τόν ἀγέρα ζῇ. - Δέν ἔχει πόρον ζωῆς, ἢ εἶνε γίαν γηλοδαύλος.

(6) 52 Πῆρ' ἀγέρα ὁ νοῦς τ. = ἤρχισε νά ἐρωτοτροπῇ.
ὅπως τόν φσηξ ὁ ἀγέρας. - Ἐπὶ ἀστάτων, μεταβαλλόντων συχνά γνώμη
αἷμα (6) 52 Κόπκε τό γαῖμα τ νερό. = εἶναι χλωμός καί ἀσθενής.

52 Πάγωσε τό γαῖμα τ. = Ἐτρόμαξε καί ἔγινε χλωμός.

(8) 53 θά τονε θάμ νά κατῇ γαῖμα. = θά τόν βασανίσῃ ἕως ὅτου καταστῇ
ανάπηρος.

(12) 54 τό γαῖμα νερό δέ γίνεται,
καί σά γενῇ δέ πίνεταί. = Ὁ συγγενής ὅσον καί ἂν δυσαρεστηθῇ,
πάλιν λυπεῖται τόν συγγενῇ του.

(19) 55 τόν ἔβανε στά γαῖματα. = τόν ἠνάγκασε νά ἐγκληματήσῃ.

(56) τόν ἔπιασε τό γαῖμα. - Ἐπὶ φονέων οἱ ὁποῖοι δέν δύνανται ν' ἀπο-
μακρυνθοῦν τοῦ τόπου τοῦ ἐγκλήματος.

(2) 57 βράζνε τά γαῖματα τ. - Ἐπὶ ζωηρῶν καί εὐεξάπτων.

(15) 58 τό γαῖμα τραβάει. - Ἐπὶ νέων ὁμοιαζόντων τούς συγγενεῖς των, ὡς
πρός τόν χαρακτήρα.

59 βράζ τό γαῖμα τ σά ψόφιος λαγός. - Ἐπὶ τῶν προσποιουμένων ὅτι
δέν αἰσθάνονται φθός. ἀρρωστῶν.

αἶρω (4) 60 Ἀρατε, πήρατε, κ' κιά μαγερεμένα. - Ἐπὶ ἀταξίας, κατὰ τὰς ἐπισήμους
ἐορτάς, ὅταν γυρίζουν μέ τά σῦχνα τῆς ἐκκλησίας.

(2) 61 τονε πήρανε ἄρον τῶν ἄρον. - τόν ἀπήγαγον βιαίως.

ἀκάλεστος (4) 62 Ἀκάλεστος γάδαρος, στό γάμο τί γρεύει;
Ὁ προσερχόμενός εἰς τόν γάμον ἀπρόσκλητος, ἐσαμαρώνετα μέ τό σα-
μάρι τοῦ γαϊδάρου. Διὰ τοῦτο κανεῖς δέν ἐπῆγαινε ἀκάλεστος εἰς
γάμον. *Ἐπὶ τῶν ἀποστολικῶν παρασημασμένων ἐκείνων οὐκ ἔστιν.*

κόμα (ορίν' ἔ) 63 Ἀκόμα δέν ἀπέθανε, ἀνάφαν τά κεριά μου.
ἀκόμα (1) 64 Εἰς ἐπιχαίροντας, ἐπὶ ὑποθετικῇ συμφορᾷ τῶν ἐχθρῶν των.

ἀκούω (25) 65 Μαζί κρένμε καί χώρι' ἀκούμε. - Ἐπὶ ἀπροσέκτων, μὴ ἐκτελούντων ἀ-
κριβῶς τὰ αὐτοῖς παραγγελθέντα.

(35) 66 Μονάχος καί ἐπίσκοπος τ' ἀνέει. ἐπὶ τῶν μαλαίως παραινούμενων.

(31) 67 Αὐτά τ' ἀκούγω βερεσιά. - Ἐπὶ τῶν συμβουλευόντων νά μὴ κάμωμεν τι

(36) 68 διότι τάχα θά ζημιωθῶμεν. - Δίν' ἰά λαμβάνω ὑπόψιν.

ἔφαγε κορυμὸν καὶ δέν ἀκούει τ' αὐτὸν. - Ἐπὶ τῶν ἀπροσεκτῶν ἐν' ἰα ληγόμενα.

(52) 69 Ὅπ' ἀκούς πολλά κεράσια, πέρνε μικρὸ καλάθ.

(65) 70 Ἐπὶ τῶν ἀβασανίστως δεχομένων τὰς γνώμας τῶν ἄλλων
καὶ δὲ ξίφος τὰ κρένεις, ἀκχε καὶ μὴ θραίνεις. ἐπὶ τῶν προσφονούντων δυσχερεῖς ἐκείνων διὰ τὸν λόγον τῶν

(6) 71 Ἀκχε καὶ μάθαινε. - Πρόσεχε εἰς τοὺς λόγους τοῦ μεγαλυτέρου σου,

διὰ νά διδαχθῇς.

(70) 72 Τί γίνεταί καὶ δέν ἀκούειται; Δίν' ὑπόψιν κορυμὸν καὶ δέν θραίνεταί.

(8) 73 Ἀκχε τό μεγαλύτερος. - Ὁμοίως ὡς ἄνωτέρω.

ὁποῖος πορπαλεὶ κατόπιν τοῦ γαϊδάρου, πορπὸς ἀκούει. - Ἄμα σὺν ἀντιφρίξει καὶ τὸν ἀκρίον δὲν δ' ἀκούει
(10) 74 Ἀκχε πολλά καὶ λέγε λίγα. Μὴ ὅσο ἀευρέστερος. *καὶ σοὶς πόθος.*

74 -Τ' ἀκούς; -Τ' ἀκούγω νά λές. - Συνήθως λέγεται μετ' ὀνειδισμὸν διὰ

- (5) ενόμιμον παράπτωμα, ὅτι ἐν ὑποτροπῇ θά τιμωρηθῇ.
- ἀκούω (52) ⁷⁵ Ὅτ' ἀκοῦς πολλά κεράσια, πέρα μικρό καλῶς.
Μὴν παρασύρεσαι ἀπὸ μεγάλας ὑποσχέσεις.
- (61) ⁷⁶ Πολλά ν' ἀκοῦς καὶ λίγα νά λές. = Μὴ φλυαρῇς.
- ἀκουστός (1) ⁷⁷ Ἀκουστά τόν ἔχω. = Δέν ἔτυχε νά τόν ἰδῶ, ἀλλ' ἔχω ἀκούσει περὶ αὐτοῦ.
- ἄκρη (5) ⁷⁸ Ἀπ' τὴν ἄκρη τ' κόσμου. = Ἀπὸ πολὺ μακρύν.
- (1) ⁷⁹ Μέ τὰ εἶπε ἄκρες μέσας. = Ἐν συντόμῳ, καὶ χωρὶς λεπτομερείας.
- (11) ⁸⁰ Τό εὖλο ἔχει δύο ἄκρες. ^{ἡ ἀκμή} τὰς ἀπεικονίζοντας νά χειροδίκησουν, καί φέ-
ρονται ἐπὶ τῇ ἀκμῇ τῆς ἀκμῆς.
- (10) ⁸¹ Δέ θες νά φέρ' τὴν δύο ἄκρες σ' ἓνα μέρος. = Ἄδουκαί τ' νά ἐξοικονομήσῃ.
- (4) ⁸² Πῶς νὰ βρῇς ἄκρη; = Ἐπὶ μεγάλης ἀνάγκης πραγμάτων, καὶ ἐπὶ συμφορῶν-
των ἀκμῶν φέρων.
- ἀλ βός. (12) ⁸³ Ἀκριβός στά λάχανα καὶ φτηνός στό λάδ. = Ἐπὶ τῶν φειδωλενομένων
τά εὐτελῆ καὶ σπαταλῶντων τὰ ἀκριβά. ^{ταῖς (μικροσυστάσεως)}
- (5) ⁸⁴ Ἀκριβὴς δορεῖ, μαρτί, καὶ δὲ χάρις καὶ δὲ δο νοῖν. = Ἐπὶ τῇ καὶ σὰ παρὰ τὴν δια' ἄσφαλτου
- ἄλας (7) ⁸⁵ Ἐφαγαμε ἄλας καὶ ψωμί μαζί. = Ἐξήσαμεν ἐν μεγάλῃ οἰκειότητι καὶ
ἐχομεν ὑποχρεώσεις ἀπέναντι ἀλλήλων, τὰς ὁποίας δέν πρέπει νά λησμο-
νήσωμεν.
- ἀλατίζω (2) ⁸⁶ Νά σ' ἀλατίζω νά μὴ βρωμίης. = εἰς τόν ὑποκρινόμενον τόν γνώστην
πραγμάτων τινος, ἐνὺ εὐρίσκει τὴν τελείαν ἀγνοίαν αὐτοῦ.
- ἀλέθω (7) ⁸⁷ Ἐλάτε σκύλε κι ἀλέστε κι ἀλεστική μὴ δόστε
ἐπὶ ἐργασίας, ἀνευ καλῆς διοικήσεως.
- ἀλέθω ⁸⁸ Ὁ καλὸς ὁ μύλος ἀπὸ τοῦ λ' ἀλέθ. = Ἐπὶ ὑγιῶν χανουρόντων πᾶν εἶδος
ἀλείφω ⁸⁹ Ἀλείφει νῆρ. = Ἐπὶ τῶν βαρύνων τ' ἀδολογημάτων.
- ἀλεπού (4) ⁹⁰ Ἡ ἀλεπού τριάτα χρόνου τ' ἀλεπόει τριάτα. = Ἐπὶ νέων θελόντων
νά διδάξουν τὰ γνωστότατα εἰς τοὺς πρεσβυτέρους των.
- (47) ⁹¹ Τί γινέβ' ἡ ἀλεπού στό παζάρ; = Ἐπὶ τῶν συχναζόγων εἰς πέρην ὅπου
ἐνεκεν ἀγνοίας τοῦ περιβάλλοντος ζημιούνται, καὶ ἐπὶ ἀλόγων ἐκτακτικῶν.
- ἀλεπουδιά (9) ⁹² Μέ τς 'αλεπουδιές ζῇ. = Ἐπὶ ἀπονηρῶν καὶ ἀπατεῶνων.
- ἀλήθεια (35) ⁹³ Ἡ ἀλήθεια δέ βρύβεται. = Ἐπὶ τῶν προσπαθούντων ν' ἀποκρύψουν τὰ
σφάλματά των ἀλλ' ἀποτυγχανόντων.
- (1) ⁹⁴ ^{ἡ ἀλήθεια} λέγουσι καὶ εἶπε τὴν ἀλήθειαν. = Ἐπὶ τῶν ἀπονοούντων ὁμολογούντων τὴν ἀλήθειαν.
- (26) ⁹⁵ Ἡ ἀλήθεια εἶναι πικρή. = Ἐπὶ δυσαρεστούμενων διότι ἀναφέρονται τὰ
σφάλματά των.
- (6) ⁹⁶ Νά ποῦμε τὴν ἀλήθειαν τ' Θεοῦ. = Νά ὁμολογήσωμεν τὸ ὀρθόν καὶ δίκαιον.
- (36) ⁹⁷ Ἡ ἀλήθεια εἶναι μιά. = Ἡ ἀλήθεια δέν μεταβάλλεται.
- (15) ⁹⁸ Ὅσοι παῖδες πᾶντες ἐν ἀλήθειᾳ. = Ὅσοι παῖδες ἐν ἐκτετακτικῇ λέγει τὰ ὁμογενεῖα τῶν μυθολογῶν.
- (1) ⁹⁹ Πότε εἶπε ψέματα, νά πῇ καὶ τῶρ' ἀλήθειαν. = Ἐπὶ ψευδολόγων. ^{ἐκτακτικῶν}
- (45) ¹⁰⁰ Ὅσα ἐν ἀλήθειᾳ λέματα δὲ χωρῇ. = Ἡ ἀλήθεια ἀπορροῖ τὸ ψεῦδος.
- ἀλλ (4) ¹⁰¹ Ἀλλ' στόν Ἀλῆ, π' δέ φορεῖ βρακί. = Ἐπὶ τῶν τελείως ἀπόρων.
- ἀλλάζω (2) ¹⁰² Ἀλλάξε ἡ χίνα, ἔβανε πάλ' ἑκεῖνα.
¹⁰³ Ἀλλάξε ἡ πάπια, ἔβανε τὰ σάπια.
¹⁰⁴ Ἀλλάξε κι ὁ Μχαλιός, κι ἔβανε τὰ ρούχα τ' ἀλλίως.
Ἐπὶ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἀδιορθῶτων, ἀποδοτικῶν καὶ μελάνων, ἀλλ'.
- " ¹⁰⁵ Ἀλλάξε τό φύλλο. = Μετέβαλε γνώμην καὶ τρόπον.

- 105 "Αλλάς και λούσας
καὶ βγάν' τ' ἀπὸ τοῦ νοῦ σ. = "Επὶ τῶν ματαίως ἐλπίζοντων. *Ἰερὴ καὶ γὰρ*
ἐκείνου σου ἐκτίθειν εἰς τὰς ἀκαταστάσεις σου.
- ἄλλος (14) 106 "Αλλά λέγει ἡ θεοῦ μ
κι ἄλλ' ἀκούει τ' αὐτιά μ. - "Επὶ τῶν προσποιουμένων ὅτι δέν 'αντιλαμ-
βάνονται τὰ λεγόμενα.
- 7 (69) 107 *ἄλλ' ἄλλ' πόντος νὰ βαρύνει = νὰ συμπύκνωση τὸν αἶμα.*
" (62) 108 "Αλλά τὰ μάτια τοῦ λαοῦ, κι ἄλλα τῆς κουκουβάγιας. - "Επὶ διαφορᾶς
χαρακτήρων.
- " (78) 109 "ἄλλος κάμνει κι ἄλλος βρίσκει. "Επὶ τῶν τιμωρουμένων διὰ τὰ ξένα
σφάλματα.
- " (79) 110 "ἄλλ' ἄλλ' κλαίνει κι ἄλλ' γελάει. = Ὅτε ἡ χαρὰ οὔτε ἡ λύπη εἶναι τι ἐξ γεννικόν.
" (128) 111 "ἄλλος λέγει τὸ μακρὺ τ', ἄλλος τὸ κορδὸ τ'. - "Επὶ διχωνυμίας, ὁπότε συ-
ζητοῦν, χωρὶς νὰ καταπείσουν ὁ εἰς τὸν ἄλλον.
- " (144) 112 "ἄλλος τὸ παπᾶ, κι ἄλλος τὸ παπαδιά. - "Ο καθεὶς μέ τὴν ὁρεξίν του.
" 113 "ἄλλος ἐφαρὶ τὰ ἄρσενά μ' ἄλλος ἐνέφεται. = Ὁ εἰς τῶν φονεῶν τὴν ἀντιβολίαν διὰ τὴν ἀδελφίαν
" (66) 114 "ἄλλ' σκάφνει καὶ κλαδεύει, κι ἄλλ' πίν-νε καὶ μεθάνει. *ἴσως ἀλλήν.*
ἄλλοι κλαδεύουν καὶ ἄλλοι ποτίζουν.
- " (172) 115 "Ὁποῖος σκάφει τ' ἄλλου τὸ λάκκο, πέφτει ὁ ἴδιος μέσα. = "Οστις ἐπιζητεῖ
τὴν ζημίαν τοῦ ἄλλου, ζημιούται ὁ ἴδιος.
(145) 116 *Δὲν εἶναι τ' ἄλλου τὸ ἐκείνου. = Δὲν καλοῦσθαι νὰ μιμνήσκῃς τὸν παρανομῶν.*
" (179) 117 "ἄλλο; - Τὸ φαγε ἡ κάλω. - Λέγεται ὑπὸ τοῦ φηγουμένου, ὅταν δέν π
προσέχουν εἰς τοὺς λόγους του καὶ δυσχεραστῇ, *διὰ τὸν ζανταροῦν.*
- " 118 "ἄλλος στά πρῶτα τ', κι ἄλλος στά ὕστερά τ'. = "Ο κοπιᾶζων ἐν τῇ νεό-
τητι ἀπολαμβάνει κατὰ τὸ γήραος. *ἄλλος γινώσκει ὅτι οὐκ ἔστιν ἀθάνατος, οὐδὲν αἶμα καὶ*
ἄλλος γινώσκει ὅτι οὐκ ἔστιν ἀθάνατος.
" ~~" ἄλλο ν' ἀκούει, κι ἄλλο νὰ εἶπῃ, μέ τὰ μάτια σ. Πιστοτέρα ἢ εἰς τ-~~
~~ἄλλος ἀντιλήψας κρείσσον, παρὰ τὸ εἰς ἀκοῆς.~~
- " (45) 119 "ἄλλα κι ἄλλα τὰ μεγάλα. - Λέγεται εἰς τοὺς κατηγορούντας διὰ μηδα-
μηνά παραπτώματα. *ἄλλος ἄλλου καὶ ἄλλος ἄλλου καὶ ἄλλος ἄλλου.*
- " (188) ~~Τὸ νὰ βρωμάει, τ' ἄλλο ἐνέει. - "Επὶ ἀναποφασίστων. *ἄλλος ἄλλου καὶ ἄλλος ἄλλου.*~~
~~*ἄλλος ἄλλου καὶ ἄλλος ἄλλου.*~~
- " (12) 120 "ἄλλα λές κι ἄλλα μέ κάμνεις. - "Επὶ τῶν συνεχῶς ἀναβαλλόντων ν' ἀ-
παντήσουν εἰς πρότασιν γάμου, καὶ μὴ σκαδερῶν εἰς τοὺς γάμους σου.
- " (11) 121 "ἄλλα λογάριζαμε κι ἄλλα μᾶς ἦρτανε στό κεφάλι μας. - "Επὶ ἀπροσδο-
κῆτου ζημίας.
- " (27) 122 "Ὁ θεός ἄλλον ἐπλάσε, κι ἄλλον ἔκλασε. - "Επὶ τῶν ἐσχήμων ἢ διεστρα-
μένων.
- " (131) 123 "ἄλλος τογε φταίει, καὶ σ' ἄλλονα ξεσθαίνει. - "Επὶ τῶν ἀδίκως ἐπιτιθε-
μένων. *ἄλλος ἄλλου καὶ ἄλλος ἄλλου.*
- " (91) 124 "ἄλλος φταίει κι ἄλλος φταίει. = Ὁ εἰς τῶν ἀδίκως πασχόντων ἢ ἐμψυμένων.
" (141) 125 "ντὸς πάλε ἄλλο παπαγαλέλιο. - "Επὶ τῶν ἀκαίρως ἐγειρόντων ἀξιώ-
σεις. *ἄλλος ἄλλου καὶ ἄλλος ἄλλου.*
- αλλῶ 33) 126 ἄλλου ὁ παπᾶς κι ἄλλου τὰ ράσα τ'. - "Επὶ τῶν ἐπιλησμένων καὶ μὴ φε-
ρόντων μετ' αὐτῶν τὰ χρειώδη. *ἄλλος ἄλλου καὶ ἄλλος ἄλλου.*
- " ~~Φάγε πίττα κι ἄλλου κίττα. - "Επὶ τῶν ἐλπίζόντων τὰ ἀδύνατα, ἀφοῦ τοὺς~~
~~περιποιηθῶν τοὺς λέγουν αὐτὸ διὰ νὰ τοὺς ἀποθαρρύνουν.~~
- " (39) 127 ἄλλου τὰ κακαρίσματα κι ἄλλου γεννοῦν οἱ κότες. = *ἄλλος κλαδεύει καὶ*
ἄλλος ποτίζει.
- " (49) 128 ἄλλου τ' ὄνειρο κι ἄλλου τὸ θῆμα. = ἄλλοι ἐπιθυμοῦν τι, καὶ ἄλλοι
τὸ ἀπολαμβάνουν. *ἄλλος ἀποφασίζει καὶ ἄλλος ἀποφασίζει.*
- " (50) 129 ἄλλου τὸν τρεῖς κι ἄλλου τρεῖς. = ἄλλος ἐπιτιμᾷ καὶ ὁ ἄλλος ἀποφασίζει.
- " (24) 130 καὶ τὰς ἀπ' ἄλλου νὰ θαλωθῇς. - "Επὶ τῶν ματαίως προσπαθούντων νὰ μᾶς
ἐξαπατήσουν.

άνήφορος 157 (8) Αὐτός ὁ άνήφορος θά φέρ καί κανά πατήφορο. - 'Επί τῶν παλαιόντων πρὸς μεγάλας δυσχερείας.

άνθρωπος 158 (10) Εἶναι ἄθρεπος γιά κρεμάλα. = 'Επί τῶν ζημιούντων τοὺς ἄλλους.

(12) Εἶναι. ἄθρεπος γιά σκότωμα. = Εἶναι κακοῦργος.

(15) Ἀνθρώπους καί κτήνη σώσεις Κύριε. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ ἀξέστων.

(27) Εἶναι τοῦ σκηλιοῦ καί τοῦ παλουκιοῦ. - 'Επὶ κακοποιῶν.

(21) Μοναχός τ ὁ ἄθρεπος κλωτσάει τό κ-ημέτ τ. - 'Επὶ τῶν ἀπορριπτόντων ἐπικερδῇ πρότασιν.

(65) Τιποτένιος ἄθρεπος. - Ἀνήθικος. Μηδαμηνός.

(66) Τόν ἔκαμε ἄθρεπο. - 'Επὶ πτωχῶν ἀναδειχθέντων.

(9) 163 Ἀθρεπ' ἀπό σοῦ καί σκύλο ἀπό μάσρα. - Δέν πρέπει νά συμπεθερεῶ- μέν μέ τοὺς ἀπογόνους τῶν φαύλων ἀνθρώπων.

άνίσταμαι (2) 164 Γένυκε ἀνάστα ὁ θεός. - 'Επὶ μεγάλου θορύβου ἢ διασκεδάσεως.

ανοίγω (1) 165 Ἀνύξε τό κλαρί τ. = Ἀπό σῶφρωνος μετεβλήθη εἰς ἐρωτύλον.

166 Πολύ ἀνοίχκε καί θά πάρ κρύμμα. - 'Επὶ τῶν ἀπερισκέπτως ἐνεργούντων ἢ λαλούντων? Ἐπὶ προμετῶν.

ἀνοιχτός 167 Ἀπόμκε ἀνοιχτός. = Ἐμεινε χρεώστης.

άντερο (1) 168 Ἐβγανε τ' ἄθερα τ. - 'Επὶ ἐμέτου ἢ διαρροίας.

ἀντί (7) 169 Ἀδὶς νά τρίξ τ' ἀμάξ, τρίξ ὁ ἀραπατζής. = Ἀντί τοῦ ζημιουμένου, παραπονεῖται ὁ ζημιῶν.

170 Ἀδὶς νά σοσπαλῶμε, ἀρπονὸς/με. = Φέρμας ὅταν ὁ εὐκαίριος χαλαρῇ ἢ ἡ πόλις βλάσθηται. ἢ εὐάντ' ἀπὸ τοῦ θρόνου.
 171 Ἐκφε Εὐλο καί Ἀντώνι
 καὶ ἀπὸ πλάτανου Μανώλη. - 'Επὶ τῶν ἀνοήτως φερομένων.

ἀ ω : 3) 172 Δέν ἀξίζ τό θόπο. = Εἶναι μηδαμινῆς ἀξίας.

ἀπανάτερος 173 Ἐμ χέστς, ἔμ ἀπανάτερος. - 'Επὶ τῶν αὐθαδῶς κατηγορούντων τοὺς ἄλλους διὰ σφάλματα πολὺ ἐλαφρότερα τῶν ἰδικῶν των.

ἀπατός (4) 174 Ἐαρρεῖ τό θόσμο σάν δόν ἀπατό τ. = Ἀπὸ τόν ἑαυτόν του κρίνει καί τοὺς ἄλλους.

~~ἄπατος.
 Ἐπατέος κλέφτης, καθάρτος νοικοκύρης. - 'Επὶ πανούργων καλυπτόντων τὰς ἀδικίας των.~~

ἀπάντρευτος 175 Ἀπάντρευτος προξενητής, γιά λόγου του γυρεύει. - 'Επὶ τοῦ ὑποκρινο- (ἀνύπανδρος 3) μένου ὅτι ζητεῖ τι δι ἄλλον, ἐνῶ τό θέλει φι' ἑαυτόν.

ἀπίδι 176 Θά σέ δείξω πόσ' ἀπίδια βάξ ὁ σάνκος. - ^{ἄπειρή} ~~Εἰς~~ ζημιούντων ἄλλους.

ἀπλώνω (10) 177 Κατά τό πάπλωμα σ, ν' ἀπλώνης καί τά ποδάρια σ. - 'Επὶ τῶν ἐπιχειρούντων τ' ἀνώτερα τῶν δυνάμεων των.

ἀπό (15) 178 Ἀπὸ μυλωνᾶς δεσπότης. - 'Επὶ ἀμορφῶτων ἀνελεθόντων εἰς ἀξιώματα.

(32) 179 Ἀπὸ τήν πόλην ἔρχουμαι καί στήν κορφή κανέλλα. - 'Επὶ ἀσυναρτήτων λόγων.

(59) 178 Ἀπὸ τόν Ἄννα στό καϊάφα. - 'Επὶ παρελκύσεως ὑποθέσεως, ὑπὸ τῶν δημο- σίων ἢ ἄλλων.

- 180 από (20) ¹⁸⁰ Από τὰ κ-κιά ὡς τὰ κεράσια. - Ἐπὶ ἐνδυμάτων μικρᾶς ἀντοχῆς. = *Di' ἐγχείρον*
^{ποτὸν παῖδα}
 181 Από ἡροστά φρεμός καὶ πίσω ρέμα. - Ἐπὶ μεγάλων δυσκολιῶν πανταχόθεν.
 182 Από μακρυὰ ν' ἀγαπιούμεστε. - Καλύτερον νὰ μὴ ἔχωμεν στενάς σχέσεις,
 ἀφοῦ δὲν συμφωνοῦμεν.
 (23) ¹⁸³ Κατέβηκε ἀπ' τ' ἄλογο, ἀνέβηκε στὸ γαδούρ. - Ἐπὶ τῶν ὑποβιβαζομένων κοινωνι-
 κῶς.
 (6) ¹⁸⁴ Ἀπ' τὴ Τρίτ ὡς τὴ Τετράδ. = Συντομώτατα.

ἀπόφα ~~με τὸν ἄνεμο~~ ¹⁸⁵ (1) Απόφα με τὸν ἄνεμο, ἄνριο με τὸν ἄθραρο. - Ἐπὶ τῶν στερ-
 γόντων, μεγάλας ταλαιπωρίας, με τὴν ἐλπίδα ἐκπληρώσεως πόθου. *Ἰσοῦται ὁ*
~~ἡρώδης μὲ τὸν ἄνδρα τῆς ἐραλίας~~

Ἀπρίλης (4) ¹⁸⁶ Ἄν βρέξῃ Ἀπρίλης δώδεκα κι ὁ Μᾶης μία δύο,
 (Μάρτης 83) ¹⁸⁷ θὰ παρουν τὴν κασέλλα σου, καὶ ὀλον σου τὸ βίο. = Ὁφέλιμοι αἱ βρο-
 χαὶ τοῦ Ἀπριλίου.

187 Ἀπριλίου δώδεκα, τσακναράκια μάζωνε. - Μέχρι τῆς 12ης ὁ Ἀπρίλης
 κάμνει κρύο.

ἄρα (1) ¹⁸⁸ Ἄρα νέρτ καὶ δέν ἔρτ. = Δέν με μέλλει. Ἐπὶ τῶν δηλούντων ὅτι δέν θὰ
 γίνῃ τὸ ποθεόμενον. *ἔλθουν.*

189 Ἄρα κατὰρα σ' ἀφήνω. - Ὅταν παραγγέλουν εἰς τὸν υἱόν ἢ τὴν κόρην
 νὰ ἐκτελέσῃ τι μετὰ τὸν θάνατον τῶν γονέων.

ἀράδα (1) ¹⁹⁰ Ἄν ~~ἔσῃ~~ ἦσαι καὶ παπᾶς με τὴν ἀράδα σ' θὰ πᾶς. - Ὁ καθεὶς με τὴν σει-
 ράν του πρέπει νὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὰ κοινὰ πράγματα.

191 Δέ εἶναι τς ἀράδας τ. = Εἶναι κατωτέρας κοινωνικῆς τάξεως. Λέγεται ἐπὶ
 τῶν ἐπιθυμούντων νᾶσυζευχθῶν πρόσωπον ἀνωτέρας ἢ κατωτέρας κοινωνι-
 κῆς τάξεως.

192 Ἀράδα πᾶν τὰ πρόβατα, καὶ πίσω τὰ κατσίκια. - Ἐπὶ τῶν συμφωνούντων δι-
 ὅτι εἶναι ὅμοιοι.

ἄρες ¹⁹³ Ἄρες μᾶρες κουταμᾶρες. - Ἐπὶ ἀνοήτων λόγων.

ἄι νω (3) ¹⁹⁴ Ὅσο ἀριεύνε τὰ σκόρδα, χοθρέν-νε. - Ἐπὶ τῶν ἐνεκεν δυσαρρεσκείας ἀπο-
 χωρούντων τῆς συντροφίας.

ἄρατα (2) ¹⁹⁵ Ἀρατα θέματα. - Ἐπὶ ἀσκόπου πολυλογίας.

ἀράφ ¹⁹⁶ Ἄμα πᾶς στ Πόλι θὰ σέ φλῆσ ὁ ἄράφ. - Ἀδύνατον ν' ἀποφύγῃς τὸ κακὸν
 ἐφόσον βαδίζεις τὴν εὐθείαν ὁδόν.

ἀρβωνιάζω ¹⁹⁷ Ἀρβωνιάσκε,
 νοιάσκε,
 καφρέσκε,
 γέσκε. - Ἐπὶ νέας λεητοφουῶς καὶ μὴ δυναμένης νὰ φέρῃ τὰ βάρη τοῦ
 ἐγγάμου βίου. *Μεταφορικῶς* δὲ ἐπὶ ἀδεξίου καὶ ἀμελοῦς οἰκοδεσποίνης,
 μὴ δυναμένης νὰ διοικήσῃ εὐπρεπῶς τὰ τοῦ οἴκου της.

ἀργά (3) ¹⁹⁸ Κάλλιο ἀργά, πέρα ποτέ. - Ἐπὶ καθυστερησάντων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν κα-
 θήκοντος.

ἀργῶ (1) ¹⁹⁹ Ὁ θεὸς ἀργεῖ, ἀμὰ δέ λησμονεῖ. - Ἐπὶ τῶν ἀδικούντων. *Ὁ θεὸς ἀργεῖ δὲ λούει*
~~μὲν τὸν ἀδικῶντα~~ *ἐν μίᾳ ἡμέρᾳ.*

ἄρματα ²⁰⁰ Κρέμασε τ' ἄρματα. - Ἐπὶ τῶν γηρασάντων καὶ ἀνικάνων πλέον πρὸς συζυγι-
 κά καθήκοντα.

5.11
Αύγουστος (24) Τ Μάρτ τά δρίματα, σ' Αύγουστ τά κλήματα, καί τ' Αύγουστ στά πανιά.
224 "Όταν δέν φυλάττεις τά δρίματα τοῦ Μάρτη γίνεσαι αἷτιος νά κα-
ταστροφoῦν τ' ἀμπέλια. Όταν δέ παραβαίνεις τά τοῦ Αύγουστου ἐπέρ-
χεται καταστροφή εἰς τά πλυσιμένα ἐνδύματα, κατὰ τήν δημώδη δοξο-
σίαν.

(4) 'Από Μάρτη καλοκαίρ, κι 'απ' Αύγουστο χειμῶνα. = Κάποτε συμβαίνουν
κρύα περί τά τέλη Αύγουστου ἢ ζέστες τῶν Μάρτιον, καί τότε λέγεται.

~~"Εἰ μὴ π' οὐφάξῃ ἡ αὐλή σ' μή χύνῃς νερό ὅξω. Πρότίμα τοῦς συγγενεῖς σοί~~
~~διὰ τά περιστάσματά σου.~~

αὔριο 296 Κι αὔριο θά εἶναι μέρα. = Μή βιάζεσαι νά τελειώσης ὅλα σήμερον.

αὐτί (3) 282 Ἀπ' τό ἓνα τ' αὐτί τ' αὐτί, κι ἀπ' τ' ἄλλο βγαίνι. = 'Επὶ τῶν ἀπροσέκτων
καί παρηκόων, τῶν περιφρονούντων τὰς συμβουλὰς τῶν ἄλλων.

(6) 226 Δέν ιδρώνι τ' αὐτί μ' ἀπὸ τέτοια. = Δέν φοβοῦμαι τὰς ἀπειλὰς.

(12) 219 Τσίτωσε τ' αὐτιά τ. = 'Επρόσεξε ν' ἀντιληφθῇ τί λέγουν.

(25) 214 Κρέμασε τ' αὐτιά τ. = 'Επὶ 'απογοητευμένων.

(28) 211 Ἐφαγε τ' αὐτιά μ. = Μ' ἐνοχλεῖ διαρκῶς, ζητῶν τι.

(48) 207 Τό σφύρξε σ' αὐτί τ. = Τοῦ εἶπε τι κρυφά, ἐπίτῶν μεταδιδόντων τό μυστι-
κόν εἰς ἄλλους.

(23) 213 Καί τά θβάρια αὐτιά ἔχνε. = 'Επὶ τῶν ὁμιλούντων γεγωνυῖα φωνῇ περί ἀ-
πορρήτων.

(25) 214 Ἀπ' τ' αὐτί καί στό δάσκαλο. = 'Επὶ ταχείας τιμωρίας.

ἀφαλός 211 "Ἐπεσ' ὁ 'αφαλός τ. = Εἰρωνικῶς ἐπὶ ὀκνηρῶν. = Ἐδυσσεολεύδη.

ἀφηκριοῦμαι 212 "Οποῖος 'αφηθρίεται, τά δκά τ' ἀκούῃ. = 'Επὶ τῶν ὠτακουστῶν.

ἀφρίζω 214 Τί ἀφρίζεις καί ξαφρίζεις; τό ἡρά μ' ἔδωκα, θά σέ φάγω. = 'Επὶ τῶν ἐπι-
μενόντων νά χρησιμοποιήσουν βλαβερόν πρᾶγμα, διότι τό ἠγόρασαν.

ἀφήνω 236 Μᾶς ἄφεκε χρόνια. = Ἀπέθανε. Θίγεται καί χηρείται. Εἰρωνικῶς σ' εἶπες καί σέλας, ἢ ἔφησε.

ἀχορρο 234 (1) Οἱ ἄλλοι δέ δρῶντι ἄχερο, φωνῇ τρῶνε. = 'Επὶ τῶν νομιζόντων ὅτι οἱ ἄλλοι
δέν ἀντιλαμβάνονται τὰς ἀδικίας των.

ἀχόρταγο 214 'Αχόρταγο ἀχῶνι. = 'Επὶ τῶν λαιμάργων οἱ ὅποιοι τρώγουν σάν νά
εἶναι πάντοτε πεινασμέσοι. Θίγεται καί "Αχόρταγο ἡ χήρ".

241
βαβίζω (γαυγίζω I) Χωρίς νά σε ποῦνε γιού, νά μή βαβίης. - 'Επί τῶν ἀναιτίως ἐπιτιθεμένων

βαῖζω 242 Πῆρε νά βαῖζ. - 'Ηρχισε νά περιπατῇ, μετά βαρεῖαν νόσον.

242
βαριά (ἀγῶνα II) Βαριά νά πᾶμ' ἀλήγορα. - 'Επί τῶν βιαζομένων ν' ἀναχωρήσουν τήν τελευ-
ταίαν στιγμὴν καί ὡς ἐκ τοῦτου λησιμονούντων νά παραλάβουν μετ' αὐτῶν
τά πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖα, ἀναγκαζομένων δέ νά ἐπιστρέψωσι πρὸς παραλα-
βὴν των, καί τοιοῦτοτρόπως βραδυνόντων. Ἐπίσης λέγεται καί διὰ τοὺς
βιαστικούς, οἱ ὅποιοι προσκόπτουν καί πίπτουν.

244
βαρῶ (27) Πάρ' τόν ἔνενα, βάρε τόν ἄλλον. - Λέγεται δι' ἐκείνους πού πταίουν
ἐξίσου εἰς ἐν ζῆμα, ἢ εἶναι ἐξίσου ἀδόξεοι εἰς τήν ἐκτέλεσιν ἑνός
ἔργου, ὥστε νά μή εἶναι δυνατή ἡ προτίμησις τοῦ ἑτέρου.

245
βαρύς (4) Βαρύς, σίδερο. = Πολύ βαρύς. 'Επί πραγμάτων μικροῦ ὄγκου ἀλλά μεγάλου
βάρους.

246
βασίλειο Σοῦ τραβᾷ τό βασίλειο. - 'Επί τέκνων ὁμοίων τοῖς γονεῦσι.

247
βασιλές (I4) Ζῇ σά βασιλές. - Διὰ τοὺς ἔχοντας τιμητικὰς θέσεις καί ἀπολαύοντας
τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν.

248
βασιλικός (2) Βασιλικός κι ἂν μαραθῇ, τήν μυρωδιά τήν ἔχει. - 'Ο ἀγαθός καί μεγα-
λόκαρδος καί ἐν τῇ δυστυχίᾳ παραμένει τοιοῦτος.

249
(4) Γιά τό βασιλικό, πίνε ἡ γλάστρα τό νερό. - 'Επί τῶν ἀπολαύοντων τιμᾶς
καί ὠφέλει ὅχι διότι τὰ ἀξίζουν, ἀλλά διότι κατέχουν τήν θέσιν.

250
(I) Βασιλική διαταγή, καί τὰ σκυλιὰ δεμένα. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν πολιτικῶν
οἱ ὅποιοι ἐπιβάλλουν τήν ἐπὶ τῶν παραλόγων διαταγῶν των.

251
βασκαίνω. (2) Νά μή βασκαθῇ. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ἐνεργούντων ἀξιομέμπτους πράξεις

252
βαστάγω (II) Πῶς βάσταξε ἐννιά μῆνες στες μάννας τ τή θαλιά; - 'Επί ἀνυπομόνων.

253
(I) Σά σε βαστάη, ἔβγα νά διοῦμε. - Πρόκλησις εἰς τοὺς ἀπειλοῦντας νά μᾶς
βλάψουν ἐνῶ δέν εἶναι ἱκανοί πρὸς τοῦτο.

254
βαπτίζω (3) Τό βαπτίζω τό μυρώνω κι ἄρα ζήσ καί μή ζήσ. - 'Επί τῶν ἀμελῶς ἐκτε-
λούντων τὰ ἔργα των.

255
(I) Μέ τό ξύδ εἶναι βαπτισμέρος. - 'Επί δευθύμων.

256
βγάζω (I8) Βγάζ κι ἀπ' τ μυῖγα ἄλιμα. - 'Επί ἀνθρώπων ἱκανῶν νά κερδίζουν καί
ἀπὸ τὰ εὐτελέστερα πράγματα.

257
(6) Βγάζ ὁ δὲ καί τρώει δέκα. - 'Επί σπατάλων.

258
(I6) Τόν ἔβγανε τή ψχή τ. - 'Επί τῶν χρησιμοποιούντων πτωχοὺς, ἀντὶ εὐτελ-
λοὺς μισθοῦ, εἰς βαρέα ἔργα. 'Επί τῶν βραδυνόντων νά κάμουν ὅτι τοὺς
ζητοῦμεν.

259
(I) Δέ βγᾶς τό ποδάρ τ ὅξω μεριά. - Διὰ τοὺς διαρκῶς μένοντας κατ' οἶκον.

260
(I) Δέ ὅσο νά τὰ βγάινε στό κεφάλι. - 'Επί τῶν ἀνικάνων ν' ἀποτελειώσουν ἔργον
τι καί παραιτουμένων τοῦ ἐγχειρήματος.

261
(I) Βγήκε ἀπ' τ μύτη μ. - 'Επί καλωσύνης τήν ὁποίαν ἠναγκάσθην ν' ἀκριβοπλήρῳ-
σω.

262
βγαίνω (I8) Ἡ ψχή τ βγαίνει νά μή δώκῃ μιὰ δεκάρα. - 'Επί φιλαργύρων, μή βοηθού-
ντων εἰς κοινὰ καὶ ἐξωτερικά ἔργα.

(13)
βγαίνω ²⁶³ Ὅσο νά γένῃ τ' ἀρκόθ ἡ καρδιά, βγαίνῃ τοῦ φτωχοῦ ἡ ψχή. - Ἐπὶ τῶν ἀργο-
πορούντων τὴν ἀρωγὴν των.

βερεσέ (4) ²⁶⁴ Ὅποιος πίνῃ βερεσιά δύο φορές μεθάϊ. - Ἐπὶ τῶν ἀσκόπως σπαταλῶντων
τὰ δανεισθέντα χρήματα.

βελόνι (1) ²⁶⁵ Τά φερῇ σούλφ καὶ βερεσιά. - Ἐπὶ τῶν κατασπαταλῶντων τὰ κληρονομη-
θέντα ἢ δανεισθέντα χρήματα.

βελόνι (1) ²⁶⁶ Βελόνι νά ρίξῃς, κατὰ γῆς δέ θά πᾶς. - Ἐπὶ μεγάλου πλήθους συνηγμέ-
νου ἐπὶ τῷ αὐτῷ.
~~Ἡ ἀρρώστεια μέ τό τσάλη θάινῃ καί μέ τό βελόνι βγαίνῃ. Εὐκόλως ἀσθε-
νοῦμεν ἀλλά δυσκόλως θεραπευόμεθα.~~

βήχας (2) ²⁶⁷ Τόν ἔκοψε τό βήχα τ. - Ἐπὶ τῶν ἀποτόμως ἀπορριπτόντων τὴν αἵτησίν
τινος.

βιά (5) ²⁶⁸ Ἡ σκύλα ἀπ' τῇ βιά τς, γεννάει τυφλά τὰ παιδιὰ τς. - Ἐπὶ τῶν βιαζομέ-
νων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργου τινος, καί ὡς ἐκ τοῦτου ζημιουμένων.

βιάζομαι (4) ²⁶⁹ Ὅποιος βιάζεται, λήγορα γεράζ. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν καὶ βρα-
δυκινήτων. ~~Εἰς τῶν βιαστικῶν.~~

βιαστικός ²⁷⁰ Στῇ βιαστικῇ τῇ δλειά, χώνεται κι ὁ διάβολος. - Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτων
ἐπιπολαίως ἐνεργούντων καὶ ζημιουμένων.

βίδα ²⁷¹ Τόν ἔπιασε ἡ βίδα τ. - Ἐπὶ ἰδιοτροπῶν.

β (4) ²⁷² Ἐστριψε κομμά ἡ βίδα τ. - Ἐπὶ παραλόγων.

βιός (11) ²⁷³ Τό βιός στῇ βιά σ. - Προτροπὴ εἰς πάσχοντα καὶ δυστάζοντα νά δαπανή-
σῃ πρὸς θεραπείαν του.

β (8) ²⁷⁴ Μ' ἓνα γῶλο γεράζ κανεῖς, μ' ἓνα βιό δέ γεράζ. - Ὁ πλοῦτος εἶναι πρόσκαι-
ρος. [στ]

βλαστημῶ ²⁷⁵ - Πῶς τὰ πᾶς; - Βλαστήματα. - Ἐπὶ ἀντιξοοτήτων τοῦ βίου.

β ²⁷⁶ Βλαστήμα τν ὥρα π γεννήθηκα. - Ἐπὶ τῶν περιπλεκομένων εἰς ἐπιχειρήσεις
ἐκτὸς τῆς εἰδικότητός των ὑφισταμένων κόπους καὶ ζημίας διὰ ν' ἀπαλλα-
γοῦν.

βλάχος ²⁷⁷ Εμεῖς οἱ βλάχι, ὅπως λάχι. - Ἐπὶ τῶν μὴ ἐχόντων μεγάλας ἀπαιτήσεις.

βλέπω (72) ²⁷⁸ Ποῦ σ' εἶδα, ποῦ σέ ξέρω; - Ἐπὶ ἀχαρίστων προσποιουμένων ὅτι ἀγνοοῦσι
τούς εὐεργέτας των.

β (85) ²⁷⁹ Νά τό διῶ καί νά μή τό φτέψω. Ἐπὶ ὑποσχομένων νά ἐκτελέσουν τι, ἐνῶ
γνωρίζωμεν ὅτι ψεύδονται.

β (76) ²⁸⁰ Στραβός νά ἦσ' α, πάλε θά τό γλεπες. - Ἐπὶ πραγμάτων ὀφθαλμοφανῶν.

β ²⁸¹ Εἶδα κ' ἔπαθα νά γλιτώσω. - Ἐπὶ περιπλανέντων ἐξ ἀγνοίας καὶ ὑποπεσόν-
των εἰς παράβασιν νόμου.

β (26) ²⁸² Γλέποθας καὶ κάμνοθας. - Ἐνέργει κατὰ τὰς περιστάσεις.

β (14) ²⁸³ Σά δέ σέ διῶ, φωμί δέ τρώγω. - Εἰρωνικῶς, ἀδιαφορῶ τελείως διὰ σέ.

β (12) ²⁸⁴ Σά δέ δό διῆς μέ τὰ μάτια σ, νά μή τό φτέψῃς. - Μὴν πιστεύῃς εἰς τὰ
λόγια τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἐξέτασε μόνος σου τὴν ὑπόθεσιν.

β (3) ²⁸⁵ Ἀκόμα δέν τόν εἶδαμε Γιάννη τονε κράξαμε. - Ἐπὶ τῶν δημιουργούντων
ἐπὶ φανταστικῶν δεδομένων.

- βλέπω 286 Εσένα γλέπ κ' εμένα κιτάς. - Επὶ ἀλλοιθώρου. 14
- 287 (64) Ὅπως μέ γλέφ καί σέ γλέπω. - Δέν ἐπιδέχεται ἀμφισβήτησιν τό λεγόμενον διότι ἐξηκριβώθη ὑπ' ἐμοῦ.
- 288 (95) Ὅσας θά διῶ τό φτί μ χωρίς καθρέφτ. - Ποτέ. Ἐπὶ ψευδολόγων ὑποσχομένων πολλά.
- 289 (102) Σά μέ δγῆς ξανά, γράψε με. - Ἐπὶ τῶν παραβάντων τήν ὑπόσχεσιν των.
- 290 Σά δόν εἶδες ἐσύ τόν εἶδα κ' ἐγώ. - Ἐπὶ ἀπατεώων διαφυγόντων.
- 291 (8) Ἄλλο ν' ἀκούης, κ' ἄλλο νά τό δγῆς μέ τά μάτια σ. - Ἡ ὄρασις πιστοτέρα τῆς ἀκοῆς. *Ἡ ὄρασις ἀκριβεστερὴς τοῦ ἀκοῦσθαι εἶναι ὁράσασθαι.*
- 292 (35) Ἐβγα πορδοῦ νά δγῆς τό χέστ. - Εἰρωνικῶς, ἐπὶ μεθύσων ἐρωτευμένων.
- 293 Βόδι πῆγε, μουσκάρ ἦρτε. - Ἐπὶ τῶν ἀνεπιδέκτων μαθήσεως, ἢ *βελγιάδων*.
- 294 (24) Καί στοῦ βοδιοῦ τό κέρατο νά κρυφτῆς, δέ γλιτώνεις. - Ἀπειλή ὅτι ἂν δέν ἐκτελέσῃ τήν διαταγὴν, δέν θά διαφύγῃ τήν τομωρίαν.
- 295 Βότανα Μέ τά βότανα τῆς γῆς γιαιτρεύονται τά πάθη. - Ἐπὶ λαιμάργων ἀναγκαζομένων εἰς διαιτανὰς πρὸς θεραπείαν.
- 296 Βούκα (2) Ἡ πρώτη ἡ βούκα, βούκα, καὶ ἡ ὑστερνὴ φαρμάκι. - Ὁ δεύτερος γάμος συνήθως εἶναι ἀτυχής.
- 297 Πῆρε τ βούκα ἀπ' τό στόμα μ. - Μέ ὑπενέλισε καί ἀνέλαβεν αὐτός τό ἔργον μου.
- 298 Βούκα δέν ἔβανα στό στόμα μ. - Ἐπὶ μεγάλης θλίψεως ἢ μερίμνης.
- 299 Βουνό (16) Σά νά τον ἔφερανε ἀπ' τό βουνό. - Ἐπὶ ἀγροίκων καὶ ἀξέστων.
- 300 Ἐτά ὄρ, στά βνά καί στ' ἄκαρπα τά δέφρα. - Ἀπευχὴ, συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ κατὰ τήν στιγμὴν ἐκτάκτου τρόμου, ἔνεκεν φυσικοῦ φαινομένου, ὡς κεραυνοῦ κλπ. Λέγεται εἰρωνικῶς καί εἰς τρομάξαντα, καυχόμενον ὅτι δέγφοβεῖται.
- 301 Βουνό μέ βουνό δέ σμίει, ἄθρεπο μ' ἄθρεπο σμίει. - Δέν πρέπει νά περιφρονῶμεν τοὺς ξένους, διότι πιθανόν νά εὐρεθῶμεν καί ἡμεῖς μίαν ἡμέραν. - Ξένοι εἰς τὴν πατρίδα ἐκείνων.
- 302 Βούργαρος Βούργαρος, παλιοτουρλάκις. - Ἐπὶ χονδροειδοῦς ἀνθρώπου.
- 303 Βουρβουλιάζω Βουρβούλιαξ' ὁ κῶλος τ. - Ἐπὶ τῶν ἐπιμενόντων νά ἐκτελέσουν τι παρά τὰς συμβουλὰς τῶν πρεσβυτέρων των. Ἐπὶ ἀνησυχῶν παιδίων.
- 304 Βούρτσα Βούρτσα, κούπανας. - Γρήγορα καί βιαστικά, ὅπως ὅταν σφουγγαρίζουν μέ τὴν βούρτσαν καὶ κουπανίζουν λινάρι.
- 305 Βράζω (7) Βράζ ἀπό μέσα τ. - Μετὰ δυσκολίας συγκρατεῖ τὴν ὀργὴν του.
- 306 Ἐβρασ' ἀπ' τ πεῖσμα τ. - Ἐθύμωσεν εἰς ἄκρον.
- 307 Δέ βράζ μέ τό ζμί τ. - Ἐπὶ τῶν ἀκαταγνώστων μέσων ἐξένας ὑποθέσεις, ἢ καὶ *ἀνγοραστὴ ἀγοράς.*
- 308 (2) Βράς τα καί πιέ τό ζμί τς. - Ἐπὶ τῶν ἀρνούμενων νά δανείσουν σκεῦος τι ἢ ὑπόδειγμα ἐργοχείρου.
- 309 Βρακί Τά μεταξὺ βρακιά, θέλω καί πιδέξια σκέλια. - Ἐπὶ πτωχῶν, ἀπομιμουμένων τὴν ἀφύεσιν τῶν πλουσίων.
- 310 (23) Τόν ἔβανε μέσ στο βρακί τς. - Τόν κατήντησεν νευρόσπαστον εἰς χεῖρας *ἔναι ἄνθρωπος πονηρὸς καὶ ἀνίσταται ἀπὸ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ.*

βρακί (15)

Αὐριό εἶναι Κυριακή,
τρώγω ξύδι καὶ φακὴ,
βάζω κόκκινο βρακί,
καὶ πλαλῶ ἐδῶ κ' ἐκεῖ. - Παιδικόν σκῆμμα, ἐπὶ παίδων, τὰ ὅποια μόνον
κατὰ τὰς εορτὰς φοροῦν βρακί.

† (32) ³¹¹ Τά καμε στά βρακιὰ τ. = Ετρομοκρατήθη.

βρέχω (13) ¹² Βρέξε κῶλο, φάγε φάρια. - Ἐπὶ τῶν θελόντων ν' ἀπολαύσωσιν τι ἀκόπως.

(31) ³¹⁵ Τόν ἔχνε νά μή στάξ καὶ νά μή βρέξ. - Ἐπὶ χαηδεμένων παιδίων.

(39) ³¹⁶ Ο, τ βρέξ, ἄς κατεβάσ. - Ἐπὶ τῶν ἀδιαφορούντων διὰ τ' ἀποτελέσματα
τῆς πράξεως τῶν καὶ ἐπιμενόντων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς.

(49) ³¹⁸ Ἄ βρεμένι κάτα. - Ἐπὶ τῶν ὑποστάντων δεινὴν προσβολήν. ³¹⁹ Ἄ χαχαρία.

(47) ³¹⁷ Πέρα βρέχι. - Ἐπὶ τῶν μὴ ἀντιλαμβανομένων τὸ θέμα τῆς ὁμιλίας ἢ τὴν
αἰτίαν διὰ τὴν ὁποίαν τοῦ περιποιοῦνται.

³¹⁴ Γιά θά βρέξ, γιά θά χιονίς, γιά καλό θαιρό θά κάμ. - Εἰρωνικῶς, ἐπὶ τῶν
προλεγόντων τὸν καιρόν.

βρίσκω (79) ³¹⁹ Ἡῦρε τό ταίρ τ. = Ἐβρῆκε τόν ὁμοίόν του, καλόν ἢ κακόν.

(83) ³²⁰ Ἡῦρε τό διάβολο τ. = Περιῆλθεν εἰς ἀπροόπτους δυσχερείας.

(60) ³²¹ Ἡῦρε ἡ νύφ τό γυννί πῖς ὅτ ἔορτα. - Ἐπὶ τῶν ἀνακαλυπτόντων τὰ τοῖς
πᾶσι γνωστά.

(84) ³²² Ἡῦρε τόν ἄγιο νά προσκυνῇ. - Ἐπὶ τῶν περιποιουμένων τοὺς ἀχαρίστου

(76) ³²³ Ἡῦρε τό μάστορ τ. - Ἐπὶ ἀπατεῶνων ἐξαπατηθέντων.

(64) ³²⁴ Ἡῦρ ὁ Φίλιππας τό Ναθαναήλ. - Ἐπὶ συντροφίας ὁμοίων χαρακτήρων.

(29) ³²⁵ Κύλιξε ὁ τέτζερς, ἡῦρε τό καπάκι τ. - Ἐῦρε σύντροφον ἄξιον ἑαυτοῦ.

³²⁶ ⁽⁹⁸⁾ ³²⁶ Στ θάλασσα νά πάη, νερό δέ θά βρῇ. - Ἐπὶ τῶν ἐπανειλημμένως ἀποτυγχανόντων,
³²⁷ ⁽⁹⁹⁾ ³²⁷ Ἐπὶ τῶν ἐπανειλημμένως ἀποτυγχανόντων.

³²⁷ (3) Ἀγάπαγε ἡ Μάρω τό χορό, ἡῦρε κι ἄθρα ζορνατζή. - Ἐπὶ ἀνταξίων συν-
τρόφων.

³²⁸ (74) Ἡῦρε τό λουλούδι νά μριστῇ. - Εἰρωνικῶς πρὸς τόν προσπαθοῦντα νά ὤφε-
ληθῇ ἀπὸ τόν ἐξυπνότερόν του.

³²⁹ (107) Ἀπ' τό θεό νά τό βρῇς. - Κατάρτα ἐπὶ τῶν ἀδικούντων.

(114) ³³⁰ Ἐτς τό ἡῦραμε, ἔτς θά τ' ἀφήμις. - Εἰς ἀπάντησιν τῶν κατηγορούντων τὰ
πάτρια ἦθη καὶ ἔθιμα.

(131) ³³¹ Στόν οὐρανό τό γύρευα, καὶ στ γῆς τό ἡῦρα. - Ἐπὶ τῶν ἐπιτυγχανόντων
κατὰ τὰς προσδοκίας των.

(8) ³³² Ὅχι ὅπως ἔορς, μόν ὅπως εῦρες. - Ἐπὶ τῶν παραπονουμένων διότι δέν εὐ-
ρισκουν τὰ πράγματα εἰς τό ταῦτι ὅπως τὰ θέλουν.

βροχή ³³³ Ἡ βροχή π θάρτ, ἀπ' τὰ πέρ' ἀβέλια φαίνεται. - Ἐπὶ τῶν προσπαθόντων νά
μᾶς ἀποτρέψουν ἀπὸ τὴν ἀκτέλεσιν τῶν σχεδίων μας, προβάλλοντες ἀπιθάνους
κινδύνους.

βρούσι ³³⁴ Ἀς τρέχι, ὁ πέρας, κι ἄς εἶν' κι ἀπὸ λίγο. - Παραίνεσις εἰς τοὺς ζητοῦντας
πολλά, καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτοῦ καὶ τὸν ἑαυτοῦ.

- (16)
 βρωμα (I) Βρωμα καὶ μισκινιά.-'Επὶ ἀκαθάρτων καὶ ἀνηθίκων.
 βρωμῶ (9) 338 Ὅποπου νά τόνε πιάνς, βρωμάει.-'Επὶ τῶν ἐχόντων ἀχρεῖον χαρακτῆρα.
 * (5) 336 Τό 'να βρωμάει, τ'ἄλλο ζνάει.-'Επὶ τῶν ἀναποφασίστων εἰς τὴν ἐκλογὴν.
 βυζί 337 Καλό βζί ἦνρ' ἐκεῖνος καὶ βζάνι.-'Επὶ τῶν ἐχόντων καλὴν ἐργασίαν.

Γ*

338
 γάδαρος (II) γάδαρος πού δέ ~~βοδίζ~~,
 ἄς τον ἄς πᾶ νά ~~γαρίζ~~.-Μὴν ἀπαντᾷς εἰς τὰς διαβολάς, ἐφόσον κανεῖς
 δέν τὰς πιστεύει.

* (78) 339 Πετάει ὁ γάδαρος;-Πετάει.-'Επὶ τῶν ἐπιμενόντων εἰς τὰς στρεβλὰς
 ιδέας τῶν καὶ ἐπιβαλόντων τὴν ἐκτέλεσίν των.

* (30) 340 γαδούρ ξεμασίβρωτο. ~~Εἰς ἀναιδῶν καὶ ἀναιμῶν.~~
 Κατὰ φωνὴν καὶ ὁ γάδαρος - Ὅταν ἐνῶ ὁμιλοῦν περὶ τινος, παρευστασθῇ καὶ
 αὐτός.

* 341 Σά γένι, κανεῖς γαδούρ, θά βρῇ καὶ τό σαμάρ.-'Εκ κυρίων ἀποβαλλόντων
 τῆς ἐργασίας ~~ἐν~~ ὑπηρετήν.

γαῖδουροκαθισμένι. 342 Εἶναι μιὰ γαδουροκαθισμένι.-'Ανῆθικος, ἀξία νά πομπευθῇ.

γάλα (2) 343 Ἀκόμα γάλα μρίζ τό στόμα τ.-'Επὶ κορασίδων μὴ περιελθόντων ἀκόμη εἰς
 ἐρωτικὰς σχέσεις.

γάμος (69) 344 Πάρ τονα στό γάμο σ, νά σέ πῇ 'καὶ τοῦ χρόν'.-'Επὶ ἀχαρίστων, οἱ ὁποῖοι
 ἀντὶ νά βοηθήσουν, βλάπτουν.

γαμπρός (I3) 345 Γαμπρός γιός δέ γένεται, καὶ νύφ θεγατέρα.-Τὰ τέκνα φροντίζουν πε-
 ρισσότερον διὰ τοὺς γονεῖς, παρά ὁ γαμβρός καὶ ἡ νύφη.

* (46) 346 Ὅρσε γαμπρὲ κφέτα.-'Επὶ τῶν ἀκαίρως λεγόντων ἢ ποιοῦντων τι.

* (55) 348 Ὅρσε θέλε, ἡ νύφ καὶ ὁ γαμπρός, τύφλα νά χεῖ ἡ πεθερά καὶ ὁ πεθερός.-'Ὅταν
 θέλουν τι οἱ ἀμέσως ἐνδιαφερόμενοι, κανεῖς δέν δύναται νά τοὺς ἐμποδίση.

* (II) 348 Ὅυλε, ἡ ἐβδομάδα τοῦ γαμπροῦ καὶ ἡ Κυριακὴ τοῦ νύφ.-Κάπου κάπου, ἔχουν
 καὶ οἱ πτωχοὶ φορτὴν.

* (20α) 349 Ἐχτές, προχτές Βούργαρο γαμπρό παντρεύκε, ποῦ ὦ τό πόρτα;-'Επὶ τῶν
 μὴ δυναμένων νά διακρίνουν εὐκόλως τὰ οὐσιώδη ἀπὸ τὰ ἐπουσιώδη. Εἰς ταύ-
 την ὑπόκειται ὁ ἐξῆς μύθος: Ἐνας ~~πλοῦς~~ ἀρκοῦδας ἀμὰ χωριάτ-ς Βούργαρος
 παθεύκε στ ἐβόλι. Τό πουρνό πού βγῆκε νά πάη στό τσαρσί, πῆρ ἓνα καρβούνη
 καὶ ἔκαμ ἓνα σταυρό ἀπάν' στ πόρτα τ σπιτιοῦ, γιὰ νά ~~δορέσ~~ νά τό βρῇ, γιὰτὶ
 γοῦλα τὰ σπῖτια τ μαχαλᾶ ἤσανε τό ἴδιο ~~αἰτίσιμ~~. Τὰ παιδιὰ τς γειτονιάς,
 ἐπισσανε καὶ ἔκαμανε ἀπόνα σταυρό μέ τό καρβούνη σέ γοῦλες τς πόρτες, ἐκεῖ
 λόῦρα καὶ ὅρσε γύρσε ὁ Βούργαρος τό βράδ, τῇ πρώτ πόρτα πού εἶδε μέ σταυρό
 τν ἀνῆξε καὶ ~~ἔβηκε~~ μέσα. Ἡ νυκοκερά λούγσανε μέσα στόν ὁθᾶ τς τσίτσιδ,
 καὶ καπῶς ἀνῆξε αὐτός τ' ὁθᾶ τ πόρτα, αὐτῇνι ἄρκεψε νά τσρίζ, καὶ νά τονε
 διώχνει. Τότες καὶ ἐκεῖνος βγῆκε δῶξ ὁροπιασμένος, καὶ γλέποδα τς πόρτες γοῦ-
 λες μέ σταυρό, τσέ πῆρε μέ τν ἀράδα καὶ χωρίς νά ~~ῶ~~ μέσα, ρώταγε αὐτό.

350 (17)
γάτα (47a) "Ἐχὶ ἐφτά φχές σά τ' γάτα." = "Ἐχει μεγάλην ἀντοχήν εἰς τὰς ἀσθενείας."

" (15) ⁷⁵¹ "Ἡ κατά γιὰ τὸ φάρ κι ὁ παπᾶς γιὰ τς λειτουργιές, πούλῃσανε τὸ σπῖτ
τς. - Γιὰ κείνους πού θυσιάζουν τὰ πάντα, γιὰ τὸ πρᾶγμα π' ἀγαπούν, ~~οὐκ~~
~~οὐκ ἔχον δὴ φαρμὰ καὶ διακονίας.~~
~~"Ἡ κατά ὅτε δὲ περ νά φτάς τὸ φάρ, λέϊ: "Βρωμαί". - Γιὰ κείνους πού~~
~~μόνοι τους παρηγοροῦνται γιὰ τίς ἀποτυχίες τους.~~

" 752 Μαύρη κατά πέρασ' ἀπ' ἀνάμεσα τς. = Ὑπάρχουν εἰς διάστασιν. Καί ἡ
τουρκική: Ἀραλαρηντάν καρά κεσί γετστί.

γάτος (59) ⁷⁵³ "Ἐφγ ~~ὁ~~ κάτος, χορεύει τὰ ποδίκια. = "Ὅπου λείπει ὁ ἐπιστάτης οἱ ἐρ-
γάται παραμελοῦν τὸ ἔργον των."

γδέρνω (10) ⁷⁵⁴ Τὸν ἔγδαρε τῇ ἁρβεῖά τ. = Μέ τοκογλυφικά δάνεια, ἀφήρεσε τὰ ὑπάρχοντά
του.

" (9) ³⁵⁵ ~~Θά τοκ γδάρ ζῶανό.~~ - "Ἐπὶ ~~ἀνδράδων~~ ~~τοκογλυφῶν~~ ~~δανεισθέντων~~ ~~ἀπὸ τοκογλύβου.~~

γάτος (55a) ³⁵⁶ ~~Κάτα γένωε, ποσὸν κρατεῖ.~~ - Γιὰ κείνους πού μοιάζουν τὰ γονιὰ των.

εἰτονας (58) ³⁵⁷ ~~Πρῶτα θά ὀγῆς τὸ γείτονα σ, κι ὕστατα τὸ γῆλιο.~~ - Πρέπει ν' ἀποφεύγω-
μεν φιλονεικίας πρὸς γείτονας.

" (63a) ³⁵⁸ ~~Τς γειτόνισας τ' αὐγὸ εἶναι πάντα μεγαλύτερο.~~ - "Ὁ ζηλιάρης νομίζει
τὰ ξένα καλύτερα τῶν ἰδικῶν του. ~~Ὁ γειτὸνισας τὸ γῆλιο εἶναι γυναικί.~~

" (16) ³⁵⁹ ~~Γείτονα, γείτονα~~
~~νά πέθαινες νά γλίτωνα.~~ - "Ἐπὶ κακῶν γειτόνων."

" (9) ³⁶⁰ ~~Ἦρτανε τὰ ταγούλια στ γειτονιά μας;~~
~~καρτέρα τα καὶ στ γωνιά μας. - Ἐπὶ γειτόνων στρατολογηθέντων, φορο-~~
~~λογηθέντων ἢ νυμφευθέντων.~~ ~~καὶ αὐτοῦ ἔρχεται ἡ σιγὰ μας.~~

γειτονιά (2) ³⁶¹ ~~Αὐτὸ π δὲν ἔχ' στ γωνιά,~~
~~καὶ καρτερεῖ ἀπ' τ' γειτονιά.~~ - "Ἐπὶ πτωχῶν καὶ ὀκνηρῶν."

" (13) ³⁶² ~~Ὁ λύκος ἀπ' τ' γειτονιά τ δὲν ἀρπάξ' ἀρνί.~~ = "Ὁ κλέπτης προσποιεῖται
τὸν τίμιον εἰς τὴν γειτονιά του."

γέλω ³⁶³ ~~Γέλασ' ὁ μάρτις.~~ - "Ἐπὶ σκυθρωπῶν, ὅταν ποτε γελάσουν."

" (49) ³⁶⁴ ~~Γελάϊ, μέ τ κόσμου τς ὀρές, καὶ τῇ δὴ τς δὲ τνε γλέπ.~~ - "Ἐπὶ περιγελῶντων
τούς ἄλλους διὰ σφάλμα χειρότερον τοῦ ὁποῦ κανόνουν καὶ οἱ ἴδιοι.
Εἰς ταύτην ὑπόκειται ὁ ἐξῆς μῦθος: Μιά βολὰ ἡ κατσίκα εἶδε τὸ πρόβατο
π σήκωσε τν ὀρά τ γιὰ νά κατρίσ καὶ γεῖπε "Τφοῦ δὲ τρέπεται π σήκωσες
τν ὀρά σ καὶ φαίνεται ὁ κῶλοῖς;" Τότες γύρσε τὸ πρόβατο καὶ τνέ λέϊ: "Ἀμ
δὲ γλέψ τῇ δὴ σ π γεῖναι γούλο σκαμμέν;"

" (33a) ³⁶⁵ ~~Κάθεται ἡ βοή στὴ στράτα, καὶ γελάει τσί διαβάτες.~~ - "Ἰδια σημασία
μέ τὴν προηγούμενη."

" (11a) ³⁶⁶ ~~Γελάϊ ὁ χάσις τὸ φλανιάρ.~~ - Γιὰ κείνους πού κατηγοροῦν ἄλλους γιὰ
σφάλματα ἴδια μέ τὰ δικά τους.

" (20) ³⁶⁷ ~~Δέ γελάϊ τ' ἀγεῖλ τ.~~ - "Ἐπὶ σκυθρωπῶν ἔνεκεν συμφορᾶς τῶν ἢ φθόνου."

" (48β) ³⁶⁸ ~~Μὴ γελάς τῇ κατσουλιά,~~
~~καὶ σοῦ πέση στὴ ποδιά.~~ - "Ἐπὶ ὄνειδιζόντων τούς ἄλλους διὰ συμφορὰν."

" (55a) ³⁶⁹ ~~Ὅσα γέλαγαμε ἦρτανε στό κεφάλ' μας.~~ - "Ἐπὶ μεταγορῶντων διὰ τούς ὄνει-
διομούς των πρὸς τούς παθόντας συμφορὰν."

" (10) ³⁷⁰ ~~Γέλα με νά σέ γελῶ, νά περνῶμε τὸ καιρό.~~ - "Ἐπὶ ἀπατεφῶντων."

-18)

γελῶ (4) ³⁷⁰ Γέλασα μέ γούλε τ ~~καρδιά~~ μ.-'Επί ἀπροσδοκίτου ἀστείο 'τητος.

" (24) ³⁷¹ Γούλε ~~καλῶνε~~ μέτα μένα, ἔσκασα κι ἐγώ στά γέλια.-'Επί τῶν μή ἀντιλαμ-
βανομένων τὰς λοιπῶν τῶν ἄλλων, ἢ ἐπὶ τῶν περιγελόντων ἄλλους, ἐνῶ
οἱ ἴδιοι εἶναι ἀξιογέλαστοι.

" (27) ³⁷² Ἐμεῖς γελᾶμε δώδεκα, κ' ἐμᾶς σαραθᾶδῶδεκα.-'Επί κακολογούντων ἄλλους
ἐνῶ οἱ ἴδιοι εἶναι ἀξιοὶ πάσης κατηγορίας.

" (8) ³⁷³ Ὅποιο χορταράκε γελάει, θά φυτρώσ μέσ στήν αὐλή σ.-'Επί τῶν ἐπιχαι-
(ἀναγελῶ 8) ρόντων διὰ τὰ ξένας συμφοράς.

" ³⁷⁴ "Ὁ, τ γελάει τό νίβεσαι, μόνε παπᾶ σά γελάει, παπᾶς δέ γένεσαι.-'Επί
τῶν φιλοκατηγόρων.

γέλιο (7) ³⁷⁵ Εἶναι ἄσπρα γέλια, εἶναι καί μαῦρα γέλια.-'Επί τῶν βεβιασμένως γελόν-
των διὰ ν' ἀποκρύβουν τήν θλίψιν των.

" (9) ³⁷⁶ Κατῆθκε ἅπ' τὰ γέλια.-'Επί ἀδελφικοῦ γέλωτος. Ἀκόμη λέγεται καί
συμπαιδίον
Λιγοθύμσ ἅπ' τὰ γέλια. ἢ Ἐσκασ' στά γέλια, ἢ Πέθανε στά γέλια.

" (18) ³⁷⁷ Τά πολλά τά γέλια φέρνουν κλάμπα.-'Επί τῶν ἐνοχλούντων τοὺς ἄλλους
διὰ νά γελάσουν μέ τήν δυσφορίαν των καί εἰς τό τέλος τιμωρουμένων
ὑπ' αὐτῶν.

" (1) ³⁷⁸ Ἀνάτα γέλια.-'Επί ἀκαίρου, *εἰρωνικοῦ* γέλωτος. *47*

" (18) ³⁷⁹ Τά γέλια μας βγήκανε ξύδια.-'Επί λύπης μετά διασκέδασιν.
Υπάρχει ἡ πρόληψις ὅτι δέν πρέπει νά γελᾶ κανεῖς ὑπερβολικῶς διότι
θά τοῦ ἔλθῃ συμφορά. Διὰ τοῦτο καί μετά σφοδρόν γέλωτα συνηθίζουν νά
λέγουν: "Σέ καλό μας νά βγῇ".

γεμίζω ³⁸⁰ Ὅποιος πεθαίνει τό λάκκο τ γιομίζ.-'Επί τῶν ἐπιχαιρόντων διὰ τόν θά-
νατον ἄλλου, ἢ εὐχομένων νά ἴδουν τό λείψανό του. Σημαίνει δέ ὅτι ὅλοι
μας θ' ἀποθάνωμεν μίαν ἡμέραν.

" (14) ³⁸¹ Φασούλε στό φασούλε
γιομίζ τό σακκούλε.-Εἰς τοὺς σπατάλους καί τοὺς περιφρονούντας τὰ
μικρά κέρδη.

γενάτι (3) ³⁸² Τό γενάτι
βγάε μάτ.-Εἰς τοὺς ἐπιμένοντας νά κάμουν τι, ἐνῶ εἶναι φανερόν ὅτι
τοῦτο θά τοὺς βλάψῃ.

γεννῶ (3α) ³⁸³ Καμιά πιά δέ γέννησε, μόνε ἡ κφόκωλ.-'Επί γυναικός παραπονουμένης
διὰ τὰ μητρικά καθήκοντα.

" (13) ³⁸⁴ Ὅπως τονε γέννησε ἡ μάνα τ. = Γυμνός, *ἢ ὁ ἀρμόλιχος*.
θογμά *ἢ ἡ ἀρμόλιχος*. Λέγεται καί τουρκιστί "ἀνασάν

Γενάρς ³⁸⁵ Γούλε οἱ μήνε νά βροσᾶνε κι ὁ Γενάρς νά σπαλῶνε.-'Επί τῶν κακοσυνη-
θισμένων. Υπάρχει ἡ πρόληψις ὅτι ἅμα βροντήσῃ τόν Ἰανουάριον θά
ἔλθουν ἐπιδημίες τό ἔτος ἐκεῖνο.

γεννιοῦμαι (15) ³⁸⁶ Ὅποιος γενλῇ στή φυλακή, τή φυλακή γυρεύει.-'Εκαστος ὅπως εἶ-
ναι συνηθισμένος.

γένειᾷ (21) ³⁸⁷ Ὅποιος ἔχ τὰ γένεια, ἔχ καί τὰ χτένια.-'Ο ἰδιοκτήτης φροντίζει
διὰ τήν συντήρησιν τοῦ κτήματός του.

" (19) ³⁸⁸ Ὁ παπᾶς πρῶτα εὐλογαῖ τὰ γένεια τ.-'Εκαστος πρῶτον διὰ τό ἴδιον
φροντίζει σὺν σμῆρον.

(19)
γεράζω 387 Γέρασε καὶ πᾶν καὶ δέ λέει, νά γνωστέψ.-'Επί τῶν ἐξακολουθούντων νά
κάμνουν νεανικάς τρέλλας, εἰς ὄριμον ηλικίαν.

389 Νιός ἦμα καὶ γέρασα, τέτοιο πρᾶμα δέ ὁ εἶδα.-'Όταν ἀποδοκιμάζουν
(γερνῶ 8) πρᾶξιν ἀντιβαίνουσαν εἰς τὰ ἥθη τοῦ τόπου.

390 Γεράματα (5) Γεράματα, σκοδάματα.-'Ότι τό γῆρας ἐμποδίζει τήν ἀπόλαυσιν τῆς
ζωῆς.

391 Φτώχεια καὶ γεράματα, ἀγιάτρευτες πληγές.-'Επί παχόντων ἔνεκεν γή-
ρατος ἢ πτωχείας.

393 Γέρος (36) Τοῦ γέρου τὰ κανάκια, νερόβραστα σπανάκια.-'Επί γερόντων νυμφευομέ-
νων.

394 (20) Γέρος εἶσαι δέ ψελᾶς, μόνε τὰ ψωμιά χαλᾶς.-'Επί γερόντων παραμελουμέ-
νων ὑπό τῶν οἰκείων.

395 (22) Ὁ λύκος ἄμα γεράσ, γίνεται στά σκυλιά μασκαρᾶς.-'Επί τῶν ἀπολεσάντων
τήν προτέραν ἰσχύν, ἔνεκεν γήρατος.

396 (34) Τό βουβάλι ὅσο καὶ νά ξεπέσ, πάλε βουβαλίλα μρίζ.-'Ό εὐγενής καὶ ἐν
τῇ πτωχείᾳ διατηρεῖ τό καλόν του ἥθος.

397 (101) -Φάγε γέρο μαλακό. -'Όχι καὶ φίλιλι ζῆαρ.-'Επί τῶν αὐξανόντων τὰς
ἀπαιτήσεις των, ὅταν βλέπουν τοὺς ἄλλους νά ὑποχωροῦν.

398 Γέρος (2) Γέρος σά ὁ τρούπ.-'Επί ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ἐνομίζομεν ἀσθενεῖς
ἐνῶ ~~τώρα~~ εἶναι ὑγιεστάτοι.

399 Γέρο εἶδες; Λύκο εἶδες.-Πρόσεχε τοὺς γέροντας μὴ σ' ἐξαπατήσουν. Μὴ ἐμ-
ποδίζεσαι γυναῖκα εἰς γέροντα.

400 Γεφύρι (1) Τό πέρασε τοῦ τρίχας τό γιόφυρ.-'Επί γερόντων ἀναλαβόντων ἀπό βα-
ρεῖαν ἀσθένειαν.

401 γῆ (2) Δέ πατεῖ στ γῆς.-'Επί χαιρόντων εἰς ἄκρον καὶ ὑπερφηανευομένων, διὰ
τὰς ἐπιτυχίας των.

402 (23) Τόν ἔβανε στὴ γῆς τὰ τάρταρα.-Μέ τὰ καμώματά του ὁ υἱός ἢ ἡ θυγάτηρ
προσέβαλον τοὺς γονεῖς καιρίως.

403 (3) Γένεκε γῆς Μαριάμ.-'Επί καταστροφῆς.

404 (5) Σκίσκε ἡ γῆς καὶ τονε πῆρε μέσα.-Προσεβλήθη καιρίως.

405 (19) Τι βρέχει ὁ οὐρανός καὶ δέ τό δέχεται ἡ γῆς;-Κανείς δέν δύναται ν' ἀντι-
σταθῇ εἰς τὰ φυσικάς καταστροφάς.

406 Γιάννης (3) Ὁχι Γιάννης, μόνε Γιαννάκης.-Οἱ τύποι διαφέρουν ἀλλ' ἡ οὐσία εἶναι ἡ
ἴδια.

407 (3) Ακόμα δέ τόν εἶδαμε, Γιάννη τονε κράξαμε.-'Επί τῶν βιαζομένων εἰς ἐξα-
γωγὴν συμπερασμάτων ἐπὶ φανταστικῶν γεγονότων.

408 (17) Ὁ Κιανῆς, Γιαννῆς δέ γίνεται.-'Ό Τοῦρκος ὅσον καλός καὶ νά εἶναι, δέν γί-
νεται χριστιανός. Λέγεται καὶ τουρκιστί "Γιανῆ Κιανῆ ὀλμάς". Ὁ Γιαννῆς
μεταβάλλει.

409 (17) Κόψε ξύλο κάμ' Ἀθάνε
κι ἀπὸ πλάτανο Μανώλε
κι ἂν ρωτήξ καὶ γιὰ τό Γιάνε
ὅ, τι ξύλο κόψης κάνε
καὶ ἂν πῆς καὶ γιὰ Νικόλα, κάμνουνε τὰ ξύλα ὅλα.-Πρός χλευασμόν βαπτι-
στικοῦ ὄντος.

- (20)
- γιατρός (14) ⁴⁰⁹ "Ο γιατρός είναι πλεγματικός. - "Οτι δέν πρέπει ν' αποκρύπτωμεν τήν ἀλήθειαν ἀπό τόν Ιατρόν. ⁴¹⁰ *Πάντα εἶναι γινώσκοντα. ὁ δ' ἀνθρώπος δ' ἀνθρώπος ἔστιν ἄνθρωπος. ὁ δ' ἀνθρώπος ἔστιν ἄνθρωπος. ὁ δ' ἀνθρώπος ἔστιν ἄνθρωπος.*
- γιώτα (14) ⁴¹¹ "Απομνε γιώτα μοναχή. - "Επί τῶν μή ἐχόντων τέκνα ἢ ἄλλους συγγενεῖς.
- γιακάς ⁴¹² Τό γιακά τς τραβάνε για τά σένα. - Σ' ἐβαρέθησαν διά τήν διαγωγήν σου. Τό τραβήγμα τοῦ γιακά, μετά τῆς σχετικῆς ἀποστροφῆς, ὡς σημεῖον ὑψί-
στης δυσανεκείας εἶναι συνηθέστατον.
- γίνομαι (2) ⁴¹³ Ἄλλα τά λεγόμενα κι ἄλλα τά γενόμενα. - "Επί παραβάσει συμφωνίας γάμου. ⁴¹⁴ *Ἄλλα λεγόμενα ἔνα χρόνου, ἡμάδα ἔνα χρόνου. ὁ γένειος ἔνα χρόνου ἔνα χρόνου.*
- (2) ⁴¹⁵ "Εἴπ' ὁ θεός καί γένεκε. - "Επί μεγαλοσώμων ἀνθρώπων ἢ καρπῶν ἐξαιρετι-
κῆς ποιότητος.
- (20) ⁴¹⁶ "Γένεκε ὁ, τ γένεκε. - Τετέλεσται. - Πρός καταπράυνσιν τῶν ζητούντων ἐκδίκησιν διά προσγενομένην ἀδικίαν.
- γλυτώνω ⁴¹⁷ Γλύτωση τό γιακά τ. - Εἰσώθη. Διέφυγε.
- (3) ⁴¹⁸ Γλύτωση ἀπ' τ λύν' τό στόμα. - "Επί τῶν ἀνεπιτίσως σωθέντων ἀπό βεβαίου κινδύνου.
- (5) ⁴¹⁹ Ἀπ' τή φρίχα γλύτωση. - Παρ' ὀλίγον ν' ἀποθάνῃ.
- (6) ⁴²⁰ Ἀπ' τοῦ Χάρ' τά χέρια γλύτωση. - "Επί ἀναλαβόντος ἀπό βαρεῖαν νόσον.
- (10) ⁴²¹ Φτηνά τνε γλύτωση. - Μέ μικράν ζημίαν ἐσώθη.
- ~~γλύφω (3) "Κεῖ π' θά φτύσω μία φορά, δέ γ' ἔγω νά τ' ἀγλύφω. - Ἐκτελῶ τάς υποσχέ-
σεις μου.~~
- γλῶσση (1) ⁴²² Νά τῶς καί ν' ἀγλύψ καί τά δάχλα σ'. - "Οτι τό φαγητόν θά σοῦ φανῇ πολὺ νόστιμον.
- (2) ⁴²³ Θά πᾶ ν' ἀγλύψ τά πνάκια. - "Επί παρασίτου, ζῶντος ἀπό τά περισσεύματα τῶν ἄλλων.
- (7) ⁴²⁴ Ἄγλυψε μέ τή γλῶσσα τ. - Ἠναγκάσθη ν' ἀναιρέσῃ δημοσίᾳ, ὅσα εἶπε.
- γιού ⁴²⁵ Γιού δουδοῦ κολωβή. - "Επί παιδίῳ τῶν ὁποίων φαίνεται ὁ πισινός ἢ ἄλλον ἀπόκρυφον μέρος. Ἐλήφθη ἀπό τόν μύθον τῆς ἀλεπούς: Μιά βολά μιάν ἀλεπού πιάσκε στό καπάγκι, καί καπῶς τράβξε για νά φύγ', κόπηκε ἡ ὁρά τς. Τότες προσιάλεσε τς ἄλλες ἀλεπές, καί τσε λέϊ "Τί ἔσται τό χτε αὐτό τό βά ρος ἀπό πίσω σας καί τό σέρνετε ἄχαρη; Εἰγώ ἀπό τότες πόκοφα τν ὁρά μ, πορπατῶ καί πλαλιῶ πολὺ λαφριά". Τότες ἀπλογήθηκε μιάν ἀλεπού πού τνε γεῖχε ὀγῆ πιασμένε στό καπάγκι καί λέϊ " Δέ ὦν ἔκοφες τν ὁρά σ για νά λαφρώϊς, ἀμά γιατί στυν ἔκοφε τό καπάγκι." Σά θ' ἄξανε αὐτό οἱ ἄλλες ἀλεπές, ἀρκεφανε νά φωνάζνε "Γύρνα νά σέ διοῦμε, πορπάτιε κομμά" καί σά τνε εἶδανε κολωβή ἀρκεφανε νά φωνάζνε "Γιού δουδοῦ κολωβή." κ' ἐκεῖνε ⁴²⁶ *ἀπ' τή φρογῇ τς ἔφυγε προσοχόμενε.*
- γλῶσσα (48) Νά δαγᾶϊς τή γλῶσσα σ. - "Επί τῶν κατηγορούντων ἄλλους.
- (26) ⁴²⁷ Ἡ γλῶσσα κόκκιλα δέν ἔχει καί κόκκιλα τσακεῖ. - "Επί τῶν διὰ τῆς ἀθυ-
ροστομίας τῶν προξενούντων κακόν εἰς τοὺς ἄλλους ἢ εἰς εαυτούς.
- (16) ⁴²⁸ Ἡ γλῶσσα τ φαλίδ. - "Επί φλυαρίου. ⁴²⁹ *Ἡ γλῶσσα καί ἡ φωνή τρεῖς λέξεις.*
- (15) ⁴³⁰ Μαλλιασε καί στούπιασε ἡ γλῶσσα μ. - "Επί παρηκδῶν τέκνων εἰς τά ὅποια ἐβαρύνθη νά ἐπαναλαμβάνῃ τὰς αὐτὰς παραινέσεις καί παρατηρήσεις.

- (19) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι καυχημάτων. 'Επίσης λέγεται καὶ "Ἐχ' μεγάλη λόγια.
- (23) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Οἱ κατηγοροῦντες γρήγορα θ' ἀποστομωθοῦν ἀκούοντες τὰ ἰδικὰ των ἐλαττώματα.
- (32) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Ὅτι ὁ γλυκομίλητος ἄνθρωπος ἐκτιμᾶται.
- (30) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι τὸν φλυαρὸν.
- (47) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος. *ἔσθ' ἡ γλῶσσα.*
- (63) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (63α) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (64) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (65) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (66) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (67) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (68) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (69) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (70) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (71) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (72) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (73) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (74) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (75) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (76) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (77) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (78) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (79) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (80) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (81) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (82) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (83) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (84) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (85) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (86) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (87) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (88) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (89) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (90) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (91) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (92) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (93) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (94) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (95) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (96) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (97) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (98) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (99) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.
- (100) ἡ γλῶσσα ἐξέλει γλῶσσα. = Εἶναι πολὺ γλυκομίλητος.

γνωστικός (2) ⁵⁵⁶ Μαζωχτεῖτε οἱ ^{γνωστοί} τρελλοὶ (22) νά φάτε τοῦ τρελλοῦ τό βιδό. - Γιά κείνους
ποῦ φέρνουν τόν ἀνόητον εἰς τό φιλότιμον γιά νά τοὺς κερνᾷ καί
νά τοὺς φιλεῖ.

γόνατα (4) ⁵⁵⁷ Κόπκανε τά γόνατά μ. - 'Επί τρομοκρατηθέντων ἢ κουρασθέντων πολύ.

(7) γονιός (II) ⁵⁵⁸ Πάρ' εὐκή ἀπό γονιό,
καί ἀνέβα στό βουνό. - Μέ τήν εὐχήν τῶν γονέων, ἀσφαλῶς δύνασαι νά
περιέλθης καί δάσος, ὅπου ἄγρια θηρία καί κλέπται.

(3) γουδί (7) ⁵⁵⁹ Τό γοῖ τό γδουχέρ,
καί τό γουδιάνο στό χέρ. - 'Επί τῶν ἐπιμόνως ἐπαναλαμβανόντων τάς
αὐτάς ἀπαιτήσεις.

(2) γοργόν (I) ⁵⁶⁰ Τό γοργόν καί χάριν ἔχει. - 'Επί τῶν ταχέως ἐκτελούντων τ' ἀποφαι-
σόμενα.

γούνα (3) ⁵⁶¹ Δέν εἶναι τς γούνας τ μανίκι. - 'Επί ξένων πρὸς τά ἡμέτερα συμφέροντα.

γουρούνι (I9) ⁵⁶² Σά τό γρουνέ στ λάσπ. - 'Επί ἀκαθάρτων.

" (32) ⁵⁶³ Τό γρουνέ, καί τ ζούρλα τ νά κόψης, πάλε στ μουριά θά πᾶ νά σκαλίξ.
'Επί τῶν κακοσυνηθισμένων, ὅτι δυσκόλως ἀπομανθάνουν τάς κακὰς τῶν
ἑξεις.

" (I9α) ⁵⁶⁴ Φρόνιμο σά τ καπᾶ τό γρουνάκι. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ ἀτάκτων παίδων.

" ⁵⁶⁵ Σ' λαογιέται σά τό γρουνέ π θά κλάσ. - 'Επί τῶν ἀφηρημένων, καί τῶν
εὐρισκομένων εἰς δεξιὴν οἰκονομικὴν θέσιν, ἔνεκεν τοῦ ἀσώτου βίου τῶν

" (I2γ) ⁵⁶⁶ Γρουνία κατεβάξ. - 'Επὶ ροχαλιζόντων καθ' ὕπνους.

γοῦστο (2) ⁵⁶⁷ Καθανεῖνας μέ τό γοῦστο τ. - 'Επὶ ἀσυμφωνίας γνωμῶν. Ἀκόμη λέγεται
καί καθανίνας μέ τή γνώμ τ.

γράφω (I4) ⁵⁶⁸ Τό γραμμένο ἄγραφο δέ γίνεται. - Ὅτι εἶναι πεπραμμένον θά γίνη. 'Επὶ
τῶν ἀδυνατούντων ν' ἀποφύγουν τάς δυσχερείας τῶν πράξεων τῶν.

" ⁵⁶⁹ Κάνε δέ θονε γράφ. - Οὐδόλως σέβεται καί ὑπσκούει αὐτόν.

" (I2α) ⁵⁷⁰ Σέ γράφω ἐκεῖ π δέ πιάνέ μελάνι. - Σέ περιφρονῶ.

" (I3) ⁵⁷¹ Σέ γράφω στά παλιά μ τά παπούτσια. - 'Επὶ μετᾶλης περιφρονήσεως.

" (I0) ⁵⁷² Ποῦ τό ἦρες γραμμένο; - 'Επὶ τῶν ἐχόντων παραλόγους ἀπαιτήσεις.

γραπτό (I) ⁵⁷³ Εἰς ἦσανε τό γραπτό μ. - 'Επὶ ἀπροόπτῳ συμφορᾷ.

Γρηγόρης (2) ⁵⁷⁴ Ὁ Γρηγόρης ἐγρηγόρει κι ὁ Μελέτης ἐμελέτᾳ,
κι ὁ Γρηγόρης τὴν ἐπῆρε τοῦ Μελέτη τὴν γυναῖκα. - 'Επὶ τῶν παραμε-
λούντων τὰ σπουδαῖα τῶν καθηκόντων.

γριά (68) ⁵⁷⁵ Θμήθηκε ἡ γριά τό μεσοχείμωνο ἀγούρ. - 'Επὶ παρακαίρου ἐπιθυμίας.

γυρεύω (3I) ⁵⁷⁶ Τό γζρέβ μέ τό κερί. - 'Επιθυμεῖ τι διακαῶς.

" (43) ⁵⁷⁷ Τρέχε γύρευε. - 'Επὶ ἀκαίρως ὑπενθυμιζόντων τῶν, *ἢ / μολύνων / ἀνάστα λόγος.*

γριά (2I) ⁵⁷⁸ Γλυκάθηκε ἡ γριά στά σῦκα, ἔφαγε καί τά σκόφλα. - 'Επὶ τῶν ζητούντων
τὴν αὐτὴν χάριν ἐκ δευτέρου.

" (82) ⁵⁷⁹ Μιά γριά μονοδοντοῦ, ἄντρα γύρεβ ἢ πορδοῦ. - 'Επὶ παρήλικος νυμφευμένης

δάκρυα (7) χύνει μαῦρα δάκρυα. - ἔπι κλαιόντων πικρῶς.

διάβολος (37) Τσάκει τ διαβόλ τό ποδάρ.-"Αφησε τό πεῖσμα καί υποχώρησε.

" (26) ⁶³³ ~~Ἡρτ' ἀπ' τ διαβόλ τ μάννα.~~-Ἦλθε ἀπό πολύ μακράν.

" (28) ⁶³⁴ ~~Εἶναι διάβολος μέ τά κέρατα.~~-Ἐπὶ πολύ πανούργου καί κακοῦ.

" (4) ⁶³⁵ ~~Ἐχασ' ὁ διάβολος τν ὁρά τ.~~-Ἐίσῃλθεν ἡ διχόνοια εἰς τὴν συντροφιάν.

" (106) ⁶³⁶ ~~Στοῦ διαβόλ τό ὄωλο.~~-Ἐπὶ μεγίστης ἀπογοητεύσεως διὰ τὴν συμπερι-

" ~~φορὰν τινος.~~ ⁶³⁷ ~~Ἐπὶ τῶν ἀπογοητεύσεων τοῦ διαβόλου τὸ ὄωλο.~~ ⁶³⁸ ~~Ἐπὶ τῶν ἀπογοητεύσεων τοῦ διαβόλου τὸ ὄωλο.~~

" (115) ⁶³⁹ ~~Τόνε πῆρ ὁ διάβολος καί τονε σήκωσε.~~-Ἐπὶ ἀνθρώπου καταστραφέντος ἐνεκεν τῶν ἀνομιῶν του.

" ⁶³⁹ ~~Ὁ διάβολος δλειά δέν ἔχ' τέτοια πράματα ἀνακατάν'.~~ ⁶⁴⁰ ~~Ἐπὶ τῶν ἀνα-~~
~~κινούντων παλαιὰς ἐριδας.~~

διἄλέζω (14) ⁶⁴¹ ~~Ὁποῖος διαλέζ, τ ἀποδιλούδια πέρνει.~~-Ἐπὶ τόν ἀποκρουσάντων προ-
~~ταθέν συνοικέσιον μετὰ καλῆς νύμφης καί ἔπειτα ἀναγκασθέντων νά πά-~~
~~ρουν ἄλλην πολύ χειροτέραν.~~

δάσκω (1) ⁶⁴² ~~Διδάσκαλε πού δίδασκες καί νόμον δέν ἐκράτεις.~~-Ἐπὶ τῶν τούς πάν-
~~τας συμβουλευόντων ἀλλὰ μηδέν ἐκτελούντων.~~

δικός (8) ⁶⁴³ ~~Μέ τό δικός φάγε, πιέ κι ἀλίσφερίς μή βάρνης.~~-Μὴν ἔχης δοσοληφίας
~~μέ συγγενεῖς σου, διότι θά δυσανεστηθῶν ὅταν τοὺς ζητήσης νά σοῦ~~
~~ἐπιστρέψουν τὰ δανεισθέντα.~~

δικός μου (39) ⁶⁴⁴ ~~Τὰ δικά μας εἶναι δικά σου καὶ βροῦνε τὰ δικά σας σῦκα καὶ ζλιούται.~~-
~~Ἐπὶ τῶν κατηγορούντων τοὺς ἄλλους διὰ ἐλαττώματα ὅμοια μέ τὰ ἰδικά~~

" (22) ⁶⁴⁵ ~~Καθανίνας μέ τό δικό τ.~~-Ἐκαστος μέ τὴν γνώμην του, ἢ τὸ συμφέρον του.

δίκιο (10) ⁶⁴⁶ ~~Νά ποῦμε καί τοῦ στραβοῦ τό δίκιο.~~-Ὅταν ἀναφέρωμεν τὰ ἐλαφρυντικά
~~τοῦ πταίσαντος.~~

δίνω (71) ⁶⁴⁷ ~~Δίνε μέ τά χέρια καί γύρευε μέ τά ποδάρια.~~-Ἐπὶ τῶν δανειζόντων εἰς
~~κακοπληρωτάς.~~

" (8) ⁶⁴⁸ ~~Δε δίν' σιτάρα.~~ ⁶⁴⁹ ~~Ἐπὶ τῶν ἀδαφρομένων.~~

" (24) ⁶⁵⁰ ~~Δό μ κερά τόν ἄσρα σ, καί σύ πάρε τό θούπανο.~~-Ἐπὶ τῶν ζητούντων πράγ-
~~ματα ἀπαραίτητα εἰς τοὺς ἄλλους.~~

" (60) ⁶⁵¹ ~~Πῆρε κ' ἔδωκε.~~-Διεφημίσθη εἰς ὅλο τό χωρίο.

" (116) ⁶⁵² ~~Τόν ἔδωκαμε ὁρόνιο πο χερὶ μ ἀλόι.~~-Ἐπὶ δρασίαν, οἱ ἀπείροι ἀποσταθεὶν νά
~~ἔχουν τὸν ὁρόνιο πο χερὶ μ ἀλόι.~~

" (89) ⁶⁵³ ~~Ὅπ δινέ μέ τό δεξί τό χέρ,~~
~~τό ξερβί νά μή δό ξερ.~~-Ὅτι δέν πρέπει νά διαλαλοῦμεν τὴν καλωσύνην

" (66) ⁶⁵⁴ ~~Ἐπὶ τῶν δανειζόντων οὔτε εἰς τοὺς συγγε-~~
~~νεῖς των τό παραμικρόν.~~

" (11) ⁶⁵⁵ ~~Δε δινέ τόν ἄσρα τ θυμιάμα.~~-Ἐπὶ μὴ δανειζόντων οὔτε εἰς τοὺς συγγε-
~~νεῖς των τό παραμικρόν.~~

" (13) ⁶⁵⁶ ~~Δέν εἰν ἀπ' τῇ Τῆνο, εἰν' ἀπ' τῇ Πάρο.~~-Ἐπὶ τῶν δεχομένων κεράσματα, ἀλλὰ
~~μὴ κερνόντων τοὺς ἄλλους.~~

" (61) ⁶⁵⁷ ~~Τόν ἔδωκαμε τὰ παπούτσια στό χέρ.~~-Τόν ἐξεδίωξαν.

" (45) ⁶⁵⁸ ~~Ἐδωκε μίαν ἐλιά γιά νά πάρ ἓνα τλούμ λάδ.~~-Ἐπὶ τοῦ προσφέροντος δῶρα
~~εὐτελεῖ διὰ ν' ἀπαιτῇ μεγάλας περιποιήσεις καί δαπανηράς.~~

δῆπορτο (1) ⁶⁵⁹ ~~Τό χ' δῆπορτο.~~-Ἐπὶ τῶν προσποιουμένων τόν φίλον πρὸς ἀμφοτέρους
~~τοὺς ἀντιπάλους.~~

642
διψῶ (7) ⁽²⁶⁾ ~~ἡ ἀύλη σ, μή χύνεις νερό ὄζω.~~ - Βοήθει πρῶτον τοὺς συγγενεῖς σου.

643
διώχνω (2) ~~ἦσαν τ' ἄγρια νά διώζνε τὰ ἡμερα. - Ἐπὶ ἀπειρών καὶ ἀδεξίων ὑπαλλήλων. *ὅταν ὁ φόρος κέρσῃ, οἱ κομιστοὶ τοῦ*~~

644
δόντι (25) Τὸν ἔδεξε τὰ δόδια τ. - Ἐπὶ τῶν ἀνθισταμένων ἐνεργῶς κατὰ τῶν ἀρπακτικῶν διαθέσεων τῶν ἄλλων.

645
* (38) Δόδια τρίζ. = Προσμένει εὐκαιρίαν νά ἐκδικηθῇ.

646
* (2) ⁶⁶⁵ Ἀκόνισε τὰ δότια σ. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ὀρεγομένων πράγματα μεγάλης ἀξίας καὶ κόρην ζητούντων ἀνωτέρας κοινωνικῆς θέσεως. Ἀκόμη λέγεται καὶ "Δέ εἶναι γιὰ τὰ δότια σ".

647
* (13) ⁶⁶⁶ Νά σκαλίξ πὰ δόδια τ, δκά μας φωμί θαύρη μέσα. - Ἐπὶ ἀχαρίστων.

648
* (4) ⁶⁶⁷ Δέ εἶναι γιὰ τὰ δότια σ. = Δέν σέ ταιριάζει.

649
* (26) ⁶⁶⁸ Τὸν πονεῖ τό δόσ τ. = Εἶναι ἐρωτευμένος. *Τό ἐπιδυμῖ.*

650
δοῦλε(ά (39α) ⁶⁶⁹ Κύτταζε τή δλειά σ. - Μή ἀνακατώνεσαι εἰς πολιτικὰς διενέξεις.

651
* (59) ⁶⁷⁰ Παλιά δλειά. = Μάλιστα, ὅπως λέγεται εἶναι.

652
* (82) ⁶⁷¹ Τή σημερινή δλειά σ, μήν ἀφήνεις γι αὐτο. - Ἐπὶ τῶν ἀναβαλδόντων τήν ἐγκαιρον ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων τῶν.

653
* (35) ⁶⁷² Ἡ πολλή ἡ δλειά τρώϊ τό νοικοκύρ. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ὀκνηρῶν.

654
* (44) ⁶⁷³ Ἐάν ἦθανε ἡ δλειά καλή, θά δοῦλενε κι ὁ δεσπότης. - Ἐπὶ παραπονουμένων διὰ κοπιώδη ἐργασίαν.

655
* (41) ⁶⁷⁴ Μπάλωνε, ξύλωνε, δλειά νά μή σε λείπ. - Ἐπὶ τῶν ἀπροσέκτως ἐργαζομένων καὶ ἀναγκαζομένων νά ἐπαναλάβωσι κακῶς κατασκευασθέν ἀντικείμενον.

656
* (675) ⁶⁷⁵ Ο τεθέλις τή δλειά τν ἔχε γιορτερή. - Δηλαδή ἐργάζεται μόνον ἅπαξ ἢ οἷς τῆς ἐβδομάδος. *ἀντικειμένου.*

657
* (19) ⁶⁷⁶ Ἐχμε δλειές με φοῦδες. - Ἐπὶ μεγάλων δυσχερειῶν. *Με τὴ δλειά σ σημαίνει πᾶσι τὰ ἐργά σ. - Ἐπὶ τῶν ἀπορρομένων καὶ γρηγορῶς ἀντὶ γρηγορῶς.*

658
* () ⁶⁷⁷ Ἡ δλειά θέλει κῶλο κι ὀχμασάλια. - Ἐπὶ τῶν καυχουμένων ὅτι δύνανται πολλά, ποτὲ ὅμως μὴ ἐπιχειρούντων τήν ἐκτέλεσιν ἔργου τινός.

659
* (29) ⁶⁷⁸ Ἡ δλειά τ πᾶϊ πρίμα. - Ἐπὶ τῶν ἐπιτυγχανόντων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις των.

660
* (30) ⁶⁷⁹ Ἡ δλειά νλμάϊ τή φτώχεια. = Ὅποιος ἐργάζεται δέν πεινᾷ.

661
* (31) ⁶⁸⁰ Ἡ δλειά θροπή δέν ἔχε καὶ χαρά στον πού τήν ἔχε. - Ἡ τιμία ἐργασία ὅσον ταπεινή καὶ ἂν εἶναι ἀξίζει.

662
* ⁶⁸¹ Ἡ δλειά τ πᾶϊ κορδόνε. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ἀνικάνων.

663
* ⁶⁸² Μή μόνε δλειά. Καὶ κομμά διαβολιά. - Ἐπὶ τῶν ἐργαζομένων εἰς ξένης ἐργασίας καὶ νοσοῦντων ἐκ τοῦ κόπου, *συμβουλή.*

664
δλεῦω (24) ⁶⁸³ Δούλεψε στά νιάτα σ, νᾶχες στά γεράματά σ. - Ἐπὶ τῶν ἐπαιτούντων.

665
* (14α) ⁶⁸⁴ Δούλεψε νά φᾶς, καὶ κλέψε νᾶχες. - Ἐπὶ ὀκνηρῶν.

666
* (10α) ⁶⁸⁵ Δλέβ σά δό σκυλί. = Ἐργάζεσαι πολύ.

7 (14a) ²¹⁰⁷ Ἐμεῖς κ' ἑμεῖς. - Κανείς ξένος δέν ὑπάρχει μεταξύ μας.

ἐδῶ (8) ^{7/6}κ' ἐδῶ μαῦρα, κ' ἐκεῖ σκοτίνά, - ἐπὶ δύο κακῶν, ἐξ ἴσου δυσαρέστων.

(I7) ῥεῖν εἶναι, νά'εἰναι, καί σά δέν εἶναι, χίτς νά μήν εἶναι. - 'Επί διδόντων
ὀλιγώτερον τοῦ δεόντος.

» (6) Πέες με ποιόνα ἔχεις φίλο, νά σέ πῶ ποιός εἶσαι. - Οἱ φίλοι ὁμοιάζουν.

(16) ²²³ Είναι το γούνα το μανίκι. - Ειρωνικῶς, δὲν ~~εἶναι~~ ἔχει καμίαν σχέσιν μετ' αὐτοῦ. -

724 Εἰν' ἀπὸ τοῦ ζῆτις. - Ἐπὶ νεότητος, εἰς ὥραν γάμου. καὶ μὲν οὐκ ἔστιν ἡ γέννησις.

~~ἔτι γὰρ ἐὰν οὐκ ᾖ ὡς γὰρ ὁ διαβεβαιο σκεπτεῖται - θύμηναι δὲ τὸν μακάριον καὶ ἐλπίσαι ἀποδοξασθαι
καὶ μὴ νὰ παύσῃ ἐν τῇ φιλοστονίᾳ,
καὶ μὲν τὰ χιλία κάλε κατ'. Ἐπὶ τῶν ἀπολλυμένων ἀπὸ τοῦ νά καλύτερου
σοὺν τὴν τύχην των.~~

ἐλπίζω 786 Ὁ ἐλπίζων χαίροντας,
ἀπολαμβάνει χέζοντας. - Ὁ ἐλπίζων ἐπιτυχάνει. ὑπόκειται ὁ εἰς τὴν μύθος.
Εὐας ἀφρεπός εἶπερ' ἔχ' ἐλπίδα νὰ πλουταίν' καὶ νὰ γλυτώσ' ἀπ' τὰ βάσανα
τῇ φτώχειας. Ἀμὰ κάθε χρόνο καὶ χειρότερα. Μὰ μέρα βγῆκε σά ὄξω νὰ
κάμ' τοῦ χοδρό τ το νερό κι ἐκεῖ πᾶκατος πήρε κ' ἕνα τσάνκο καὶ σκάλ' ζε
κατὰ γῆς. Σκαλίζοντα βρίσκ' μεσ' στὸ χῶμα μιάν ἀρμαθιά φλουριά καὶ μ'
αὐτήνα εἷσαξε τή δλειά τ' αὐτοῦ. *Μετὰ τὴν ἐκδομήν μου χάρα τ' αὐτοῦ χάραζε με*

ἐμπόδιο (1) κάθε νόμοιο σε καλόν. - Επί τῶν ἐμποδιζομένων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν πρά-
ματός τινος, κατανομή.

ἕνας 728 Σ' ἕνα πθάρ κλάν-νε = Συνεργάζονται. ~~ἔ~~ "Ἐχουν πολὺ στεθὰς σχέσεις.

ἐννοία 729 χάρευν κερά κασού,
ἡ ἔχε κ' ἐννοία τοῦ σπιτιοῦ. - Ἐπὶ τῶν παραμελούντων τό καθήκον των χ
χάριν τῆς διασκέδασως.

ἐντρέπομαι (19) ⁹¹ ὁποῖος ἀρέσεται,
πολλά καλὰ στερεύεται. - Ἐπὶ τῶν ἐντρεπομένων νά ζητήσουν ὅτι χρειάζοντα

~~ἑξάφαλμος (ἄντακος 3) Πονε διαβάσε τόν ἑξάφαλμο. Τόν ἐπέπληξε διά τήν διαγωγήν~~
~~του~~

ἔξω (II) ⁷³² ὅς' ἀπ' τοῦ χοροῦ, πολλὰ παραβούδια λένε. - Ἐπὶ τῶν συμβουλευόντων τί νὰ πράξωμεν, μὴ δυναμένων ἅμως νὰ ἐφαρμόσουν οὔτε αὐτοὶ τὰς συμβουλὰς των.

Ξευπνος 73. Τό ξευπνο τό πλί, κι ἀπ'τά δύο ποδάρια πιάνεται. - Ο πονηρός εὕρισκεν
πονηρότερον καί ζημιούται.

ἔργατα 714. Τα ἔργατα τ. εἶναι μεγαλύτερα ἀπ' τὸ ~~λόγ~~ τ. - Ἐπὶ μικρῶν ἀλλ' ἐνεργητικῶν ἀνθρώπων. ~~Ἀνὴρ ἐπὶ διορατικῶν κατάνων.~~

ἔρμος 991-Ποῦ πᾶτε ἔρμα;—Πᾶμε νά ρμᾶξμε κι ἄλλου.—'Επὶ ἐνδυμάτων ἀποβιωσάντων
τά ὅποια χαρίζονται εἰς πτωχοῦς.

ἔρχομαι (2) Ὥρταν τ' ἄγρια νά διώγνε τά ἡμερα. Ἐπὶ ξένων, ἀπροσκλήτως ἀναμειγ, νο-
μῶν. Ὅτι βροχὴν ἀνέμεινε στ' ὁδοὺς μᾶς ἐσπαρμένην, καὶ ἡλιοποικιλ.

673 (3Π)
θοδωρής ἄνθρωπος. ἄνθρωπος.
ἐπειδὴ εἰς τὸ χωρίον ἦτο κάποιος θοδωρής, ὁ ὅποτος διαναητικῶς ἀνά-
μαλος.

674
θρέφω (12) θρέψε σκυλί, νά σέ δάσῃ. - Ἐπὶ ἀχαρίστων.

δύρα 675 *ἔστιν ἡ δὴ δύρα καὶ δύρα. = λέγειν καθ' ἑαυτὴν καὶ ἑαυτὴν. Τρέμει ὅσῳ*
τὸ πᾶν ἀπὸ τοῦ ὅπου εἶναι ὁ ἑρμῆς κυρτὴ καὶ δύρα καὶ δύρα.

676
κάβουρας (19) Τ' εἶν' ὁ κάβουρας, τ' εἶν' τὸ ζμί τ; - Γιά κείνους πού δέν ἔχουν μεγά-
λας δυνάμεις.

καβγᾶς 677 Ἀπολάει τὸ ζνάρτιγιά καβγᾶ. - Ἐπὶ φιλέριδος.

† (6) 678 Ὁ καβγᾶς ἦθ' ἀνε γιά τὸ πᾶν. - Ἐπὶ τῶν θορυβούντων διὰ νά λάβουν
καὶ αὐτοὶ μερίδιον.

καθαρός (5) 679 Καθαρός οὐρανός ἀστραπὲς δέ φοβᾶται. - Ὁ τίμιος δέν φοβεῖται τὸν
ἐλεγχον.

680
καινούργιος (15) Καινούργιο μ' κόσκινο ποῦ νά σέ κρεμάσω; καὶ σά βαλιώτης, ποῦ
νά σέ πετάξω; - Ἐπὶ τῶν βαρυνομένων γρήγορα τὸ ἔργον τῶν ἁγίων.

καιρός (88) 681 *ἔστιν* ὁ καιρός πουλεῖ τὰ κάρβουνα, καὶ ὁ χ/μῶνας τ' ἀγοράζ. - Αἱ περιστάσεις
βοηθοῦν.

" (23) 682 εἶναι καιρός γι' ἀνακύψω. - Ἐπερίστασις εἶναι ἀκατάλληλος.

" (49) 683 Κάθε πρᾶμα στό καιρό τ, καὶ ὁ κολικός τόν Αὔγουστο. - Ἐπὶ ἀκαίρων ἀπαι-
τήσεων.

" (28) 684 ἔχει ὁ καιρός γυρίσματα. - Ἐπὶ τῆς ἀστασίας τῶν πραγμάτων τοῦ κόσμου.

καίω (34) 685 Κοντά στό ξερὸ καίγεται καὶ τὸ χλωρό. - Ἐπὶ πασχόντων διὰ μέτρα γε-
νικά, προκληθέντα ἀπὸ τῆς διαγωγῆς κακῶν ἀνθρώπων.

" (51) 686 Ὁποῖος καὶ στ' θορυβοῦτα, ψαῖ καὶ τὸ ζύγαλο. - Διὰ τοὺς πολὺ διστακτι-
κοὺς, μετὰ τὸ πρῶτον πάθημα.

" 687 *ἔστιν* καὶ καὶ ἡ τσέργα τ. = Ἐπαθεν ζημίαν κ' ἐφρονηματίσθη.

" (41) 688 Νέ ἡ σούγλα νά καγῇ, νέ τὸ κεθᾶπ. = Κανείς ἐκ τῶν ἐνδιαφερομένων νά μὴ
ζημιωθῇ.

" 690 *καρπὸς δὲ δὲ καὶ καὶ.* = Δὲν ἔσθ' ἔσθ'.

† 644 691 *ἔστιν* νά σέ κάψω Γιάντ, νά σ' ἀλείψω μύξα νά Γιάντ. - Ἐπὶ τῶν ζημιούντων ἡμᾶς,
ἐνῷ προσποιούνται ὅτι μᾶς βοηθοῦν, ἔστιν.
κακός 692 *ἔστιν* κακός, τὸ καλὸ καὶ ρίξ το στό γιαλό. = Ἐπὶ τῶν μὴ βοηθούντων τοὺς ἀ-
χαρίστους.

† 694 Τὸ νά κακὸ φέρνῃ τ' ἄλλο. - Αἱ δυστυχίαι ἔρχονται μαζί.

3 κάλλη (2) 695 Μπρός στά κάλλη τ' εἶν' ὁ πόνος. - Ἐπὶ τῶν στερομένων διὰ νά στολί-
ζωνται καὶ ἐπιδεικνύονται.

4 καλός (19) 696 *ἔστιν* καλὸ καὶ ρίξ το στό γιαλό. = Ἐπὶ τῶν μὴ βοηθούντων τοὺς ἀ-
χαρίστους.

2 κακός (44) 697 *ἔστιν* κακός, τρεῖς χειρότερα. - Ἐπὶ τῷ ἀκούσματι ὅτι ὁ κακὸς πάσχει.

5 καλός (61) 698 *ἔστιν* ἡ ἀναβροχιά καλὸ 'ν' καὶ τὸ χαλάζ. - Ἀρκέσθητι εἰς τὸ παρόμοιον
ἐκείνου τοῦ ὁποῖου ἔχεις ἀνάγκην.

καλήμέρα (5) - Καλήμέρα γέρο. - Κ'ιά σπέρνω. - Τί κάμνετε; - Έχ' και μικρά έχ' και μεγάλα. ¹⁹⁹ ~~Επί κωφών.~~

καλημερινή (2) ²⁰⁰ Βαρειά ή καλογερική. - Διά τούς δυσκολευομένους νά συνηθίσουν είς τήν τακτικήν εργασίαν.

καλομελετώ (1) ²⁰¹ Καλομελέτα κ' έρκεται. - Έργάζου πρός ώρισμένον σκοπόν και θά επιτύχης.

καλογιάν'ς (1) ²⁰² Έκεί π θά πής κακο-Γιάν'ς, πές καλο-Γιάν'ς. - Καλύτερα νά μεταχειρίζεσαι καλήν γλώσσαν παρά κακήν.

καμήλα ²⁰³ Αφρισε σά τ θαμήλα. = Έξω γόδι.

²⁰⁴ (12) Η καμήλα γ'ρεύοντας κέρατα, έχασε και τ' αὐτιά της. - Επί πλεονέκτου ζημιωθέντος.

~~Η καμήλα δέ κτεαίν' απ' τ' αὐτί. = Επί ἀσημάντων ζημιῶν.~~

²⁰⁵ Τ θαμήλα τνε ρώτ-σανε γιατί είνα' δ' λαιμός της στραβός, κ' εκείν' εἶπε: - Αὐ ποῖο μέρος μου είναι ίσιο; - Επί τῶν κατηγορούντων τινα δι' οὐτιδανὰς ἐλλείψεις, ἐνῶ έχ' ἄλλας σογ' οὐσιώδεις.

κάμνω (28α) ²⁰⁶ Κάμνει τό φύλλο, καμήλα. = Μεγαλοποιεῖ τὰ πράγματα.

~~Κάμνει τό φάβαλο. = Πανχάλε ὁ κάμνει ἐνὶ τῷ ἀποστόλου μαρτυρίου. ὡς ἡ καμήλα.~~

~~Κατά μάννα κατά κύρ.~~

²⁰⁷ Κάμνε και γ'τό ζαφείρ. - Ἀνάλογος πρός τοὺς γονεῖς και ὁ υἱός. ~~Ὁ κάμνει σφάριζ' ἐν ὅτε, ὅτε ἔχει καμνίαν ἄφ' ἑαυτοῦ, ἐν τοῖς ἀποστόλοις νά δεικνύει τὴν δικαιοσύνην.~~

²⁰⁸ Θά κάμ τά ἐξ τέσσερα. - Επί ἀνικάνων. = Τίποτε.

²⁰⁹ ~~Τα καμνί γ'ας ποῖς. = Τα καμνί γ'ας ποῖς. Νά καλόριφι. ὅπως καί τα καμνί γ'ας ποῖς.~~

²¹⁰ Θά κάμ στά βρακιά. - Εἰρωνικῶς, ἐπὶ ἀπειλούντων ὅτι θά μᾶς βλάψουν.

κάρβουνο (2) ²¹¹ ~~Καρόβε τό γάγονα τ. = Καρόβε τό γάγονα τ. ὡς ὁ καρόβε.~~

Κάλλιο πές κάρβουνα, πέρα χίλια πρόβατα. - Επί τῶν ἐχόντων χρήματα και ἐλλειπῇ θερμάνειν τόν χειμῶνα.

καρδιά (γνώμη 3) ²¹² Αθρεπο σά δό λόγι μ ηῦρα, σά τ καρδιά μ δέν ηῦρα. - Επί τῶν μή εὐχαριστουμένων ἀπό τό ἔργον τῶν ἄλλων.

καρυδιά (1) ²¹³ Κάθε καρυδιάς καρύδ. - Επί δυσαρέστου συρροῆς ἀνθρώπων πάσης κατηγορίας.

καταδομένο ²¹⁴ ~~Ὁ κάμνει τὸ καταδομένο ὁ μούρο. = Εἶναι ἀναδεδέσμενος.~~

κατηγορῶ ²¹⁵ Ὁ κάμνει τὸ κατηγορῶ καί τό βασιλέ. - Επί τῶν δυσανασχετούντων διὰ τὰς συκοφαντίας.

κατής ²¹⁶ Σά σέ φειρῆς ὁ κατής, σέ ποῖον θά πᾶ νά κλαυτῆς; - Επί τῶν ἀδικουμένων ὑπό τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἢ τῶν τομιζομένων ἀποσταλῶν.

κατουρῶ ²¹⁷ Δέ κατουρῶς στό πγάδ; - Επί τῶν ἀποκλειομένων ἀπό παιγνίδι ἢ διασκεδάσιν.

κατήφορος ²¹⁸ Δέ προσκυνᾶμε κατρουμένες ποδιές. - Ὅταν ἀρνηθοῦν νά μᾶς δανείσουν τι, ἢ μᾶς ἐξορῶναι κατρηφάται.

²¹⁹ (2) Ἡ ἔρ' ὁ στραβός κατήφορο. - Επί τῶν μή δυναμένων νά σταθοῦν.

²²⁰ ~~Μᾶ νά μὴ βάρ' τό κατήφορο. = Ὁ κάμνει τὸ κατήφορο ὡς ὁ καμνί γ'ας ποῖς.~~

κατσίβελος ²²¹ ²²² Ο κατσίβελος δέ εἶχε πεκμέζ, δέ ἔορ νά κοιμηθῇ. - Επί λαιμάργων. (ἀτσίγγανος 3)

²²³ Τ κατσίβελα τν ἔκαμανε βασίλ'ς σα και πάλε μέ τό καλάθ' ἔαρεχε. - Επί ὀφιπλούτων, μή δυναμένων ν' ἀπομάθουν τὰς κακὰς συνηθείας τῶν.

²²⁴ ²²⁵ ~~Πρίνε μαζί σάν, ἀρβωνιασμέν' κατσίβελ' - Ἐπὶ ἀχωρίστων φίλων. Ἐνὶ τῷ ἑαυτοῦ ἀποστάσει, ἐν τῷ ἐξορῶναι μὴ μὴ τοῦ μὴ ἐξορῶναι, δὲ καὶ ἑαυτοῦ εἰς ἀδύνατον.~~

κατσίκας ⁷²⁴ Ἡ κατσίκας ὄσες θέλ' ἐξύλο, στ τσοπάν' τ σόπα ξυλάται. - Ἐπὶ τῶν ὀχληρῶν παιδιῶν.

κεράσι ⁷²⁵ Ἀπ' τὰ κ' κιά ἄς τὰ κεράσια. - Ὀλίγον μόνον καιρὸν.

κεφάλι (119) ⁷²⁶ Τὸ κεφάλι μ γένθηκε καζάνι. - Ἐπὶ θορύβου μεγάλου.

χ (100) ⁷²⁷ Τὸ φάρ ἀπ' τὸ κεφάλι βρωμάει. - Ἐπὶ ἀρχόντων παρανομούντων.

κλαίω (1) ⁷²⁸ Κλαῖν' οἱ χῆρες, κλαῖν' κ' οἱ παρρημένες. - Ἐπὶ τῶν ἀδίκως παραπονούμενων διὰ τὴν κατάστασιν των.

ρ (6) ⁷²⁹ Εἰ δέ ῥά φ τὸ παιδί, δέ ῥό δύνει ἡ μάννα βζί. - Ὁ ζητῶν λαμβάνει.

ρ (63) ⁷³⁰ Τράβα με κι ἄς κλαίγω. - Ἐπὶ τῶν προσποιουμένων ὅτι δέν θέλουν τι ἐνῶ διακαῶς τὸ ἐπιθυμοῦν.

κλέπτω ⁷³¹ Μὴ ἄντε νά κλέψτε τὸ ἄεκ-εκ-έ, γιὰ νά μὴ σᾶς κλέψνε τὸ ἴχ-ιχ-ί. - Ἐπὶ, ⁷³² *ἡμιουμένων ἐνῶ προσπαθοῦν νά ζημιώσουν τοὺς ἄλλους. ἡμιουμένων ἐνῶ προσπαθοῦν νά ζημιώσουν τοὺς ἄλλους.*
⁷³³ *ὅσοι κλέβετε μὴ κλέβετε, νὰ δὲ διαμαρτυρεῖτε κατὰ τοὺς ὁδοῦς.*
(18) ⁷³⁴ - Ἐρς νά κλέψης; - Ἐρῶ. - Ἐρς νά κρύψης; - Δέ ἔρῶ. - Τότες δέ ἔρς νά κλέψης. - Ἐπὶ τῶν προδιδόντων τὰ μυστικά τῆς τέχνης των.

ρ ⁷³⁵ Μὲ τ ῥόρ τ ματιοῦ τ σέ κλέφτ. - Ἐπὶ δούλου.

κλέφτης (2) ⁷³⁶ Ὁ θεὸς ἀγαπᾷ τὸ κλέφτ, ἀγαπᾷ καὶ τὸ νοικοκύρ. - Ἐπὶ κλοπῆς ἀποτυχούσης.

ρ (6) ⁷³⁷ Ἀπιαστός κλέφτης, καθάριος νοικοκύρ. - Ἐπὶ πονηρῶν τιμωμένων ὡς ἀγαθῶν ἀνθρώπων, ⁷³⁸ *ὅσοι κλέβετε καὶ ἀπονομιζόμενοι ὡς ἀγαθοὶ ἄνθρωποι.*

κλήδωνας ⁷³⁹ Αὐτὰ νά τὰ πῆς στό κλήδωνας. - Ἐπὶ ἀσυναρτήτων δικαιολογιῶν.

κλωναράκι ⁷⁴⁰ (2) Ἀπὸ ποῦ εἶσαι κλωναράκι; - Ἀπὸ τοῦτο τὸ δεδράκι. - Ἐπὶ τέκνων ὁμοίων τοῖς γονεῦσι.

κοιλιά (20) ⁷⁴¹ Ἡ κιλιά δέν ἔχει παραθύρια νά φαίνεται. - Ἐπὶ σπατάλων, λαιμάργων καὶ οἰνοποτῶν, ⁷⁴² *λέγεται ἀκόμη καὶ ἡ κιλιά δέν ἔχει παραθύρια, σὰ ἄνε σ' νεριστὴ κανεῖς, τρώει καὶ τὰ κεραμίδια.*

ρ (50a) ⁷⁴³ *ἡ κιλιά καὶ κάμνει φαμάρια. - Ἐπὶ τῶν δαπανώντων τὸν καιρὸν των εἰς ἀνωφελῆ πράγματα.*

κοιτάζω ⁷⁴⁴ *κοιτάξτε με μ' ἓνα μάτ, νά σέ κ' τάξω μὲ δυο. - Ἐπὶ τῶν ἐγκωσίων, τῶν ἀπαιτούντων βοήθειαν, ἀλλὰ μὴ βοηθούτων μηδένα.*

κοίτη (1) ⁷⁴⁵ *κοινοῖα δέ γόρτ μέχρις, σὺν ῥέβ. ὡς ἴδω ὅταν ἀναγέρω, ὡς ἴδω ὅταν ἀναγέρω, ὡς ἴδω ὅταν ἀναγέρω.*
κόκκαλο (3) ⁷⁴⁶ Ἐφταξε πιά τὸ μαχαίρ στό κόκκαλο. - Κατήντησεν ἀνυπόφορος.

κολοκύθια ⁷⁴⁷ Βῆκαν τὰ κολοκυθάκια, ⁷⁴⁸ *ἄρκεσαν τὰ νυχτεράκια. - Τὰ γλυκὰ κίτρινα κολοκύθια ὅταν ὠριμάσουν ἀρχίζουν οἱ μεγάλες νύχτες καὶ τὰ νυχτεράκια.*

ρ (8) ⁷⁴⁹ Κολοκύθια στό πατερό. = Ἀνοησίες.

ρ (1) ⁷⁵⁰ Κολοκύθια μέ τὴ ρίγανη. = Ἀνοησίες.

κοπέλλι (3) ⁷⁵¹ Κατὰ τὸ μαστοργιάννη καὶ τὰ κοπέλλια. - Ἐπὶ νέων ἐνεργούντων, ⁷⁵² *κατὰ τὰς ἡθικὰς δοξασίας τῶν πατέρων των. ἡμιουμένων ἐνῶ προσπαθοῦν νά ζημιώσουν τοὺς ἄλλους.*
κοντός (17) ⁷⁵³ *κοντός φάλμος, ἀλλ' ἄλφια. - Ἐπὶ τῶν μακρηγορούντων χωρὶς ὁμως νά δύνανται νά ἐκφράσουν καθαρῶς τὰς σκέψεις των.*

κορίτσι (8) Τῆς καλομάνας τό παιδί τό πρῶτο εἶναι κορίτσι. - Παρηγορία ἐπὶ τῇ
γεννήσει πρωτοτόκου κόρης.

κορώνων 759 Κόρωσαν οἱ ποδιές τς. - Ἐταράχθη σφόδρα καὶ βλασφημεῖ, συνήδως ποὺ ἐταράχθησαν
(κάβω 2) ὅτε τὸν μαθητὸν, ὃν ἔκλινεν ὁ κύριος πρὸς αὐτόν.
κόσμος (58) 760 ὅ, τ ὁ κόσμος καὶ ὁ κοσμῆς. - Ἐπὶ τῶν συμμορφουμένων πρὸς τὰ ἦθη

κόσμος (58) ⁷⁸0, τ ὁ κόσμος καὶ ὁ κοσμῶς. - Ἐπὶ τῶν συμμορφουμένων πρὸς τὰ ἡθῆ καὶ ἔθιμα τῶν ἄλλων, ἡ συμμορφούμενα ἰσὶ μνημῶν σφραγᾶ.

* 754 ὁ κόσμος νά χαλάσ, δέ ραγίζετ' ἡ καρδιά τ. - Ἐπὶ τῶν ἀμερίμων.

† (16) Κάλλιο θεοῦ ὀργή, πέρα κόσμου βοή. - Καλύτερον νά σε τιμωρήσῃ ὁ θεός, παρά νά πέσῃς εἰς τήν δυσμένειαν τῶν ἀνθρώπων.

κοστίζω ³⁸ κόστ-σε ένα διάβολο και μσό. - 'Επί τῶν ἀπερισκέπτως ἐπιχειρούντων τι
χωρίς νά παραγίδουν ὅτι θ' ἀπαιτήσῃ μεγάλας δαπάνας.

φ (1) Τὸν κόστ-σε ὁ κοῦκος ἀηδόνι. - Ὁμοίως. Ἐπὶ κόπου καὶ δαπάνης δι' ἀνάξια πράγματα.

~~κουβανῶ. Στὴ χαρά σ' θά κβανῶ νερό μέ τό κόσκινο, - εἰς τὰ παιδιὰ ὅταν μᾶς κάμουν
κανένα θέλημα.~~

κούκλα 788. Ἀπ' ὄξω κούκλα, κι ἀπὸ μέσα πανούκλα. — Ἐπὶ ὤραιων ἀλλ' ἀνηθίκων.

κουρεμένους. Πῆγε γὰρ μαλλί, κί ἦρτε κουρεμένους. - Ἐπὶ τῶν ζημιουμένων ἐκεῖ ὅπου ἐπερίμεναν μέγα κέρδος. *... for the injured people who for their loss were waiting for a great profit.*

[illegible]

κουφός (30)²² ὁ κφός τὰ ταιριαῖς. - Ἐπὶ τῶν λάθος ἀντιλαμβανομένων τοὺς λόγους
τῶν ἄλλων.

ῥ (Βαβός 2) ²⁶² Σωπάτε, περναί ὁ κρός. - Ἐπὶ αἰφνιδίου σιωπῆς τῶν συνομιλούντων.

764 Στοῦ κουφοῦ τὴν πόρτα,
ὅσο θέλεις βρόντα. — Ἐπὶ ἀσυγκινήτων καὶ ἀφιλοτίμων.

(16) ⁷⁶⁵Κουφοῦ καμπάνα κι ἂν χτυπᾷς, τυφλό κι ἂν ὁρμηγεύης,
καὶ μεθυσμένο σάν κερναῖς, ὅλα χαμένα τὰ χεῖς. - Ἐπὶ ματαιοπονίας.

κράϊνν (12)²⁶⁶ Στραβά νά κάτση καί ἴσια νά κρίννη. = Ἄς φανῶμεν εἰλικρινεῖς.
 παρακείμετο 262 ἴσους εἶναι ἴσον ποσότητας. Πῶς εἰρήνην εἰς ἀνάστασιν.

κρεμῶ (13) κάθε πρόβατο, ἀπὸ τοῦ πατζάνι, τὸ κρέμεται. - "Βαστος εἶναι υπεύθυνος διὰ τὰς ἰδίας πράξεις.

[†] 769 Τὸν κρέμασαν τὰ χλιάρια.—Ἐφαγαν χωρὶς νὰ τὸν περιμεῖνουν.

κρύος (6) ⁷⁴⁰ κρύος τό βαλγμένο τί νά τόν κάμ.-'Ο πτωχός δέν δύναται νά βοηθήσῃ
τόν ἐνδεή.

κρυφός (9) ἢ ὁ κόσμος, τὸ χεῖρα δαίμα δουλοῦν, κ' ἐμεῖς κρυφὸ καίμαρ. - 'Επὶ τῶν νομι-
ζόντων ὅτι εἶναι μυστικόν τὸ πασίγνωστον ἐλάττωμα τῶν.

κτσαίνω (17)⁷²³ Γουλι κτσαίν-νε, θά κτσάνμε κ' έμεις. - θά συμμορφωθώμεν μέ τάς συνη-
θείας τών πολλών

[illegible]

776 κῶλος ⁽³⁵⁾ Εἶναι κῶλος καὶ βρακί. = στενοὶ φίλοι.

777 Σά σέ βαστάϊ ὁ κῶλοϊ σ. = "Αν τολμᾷς.

778 Μιά πθαμή μακρία ἀπ' τὸ κῶλο μ, κι ὁ, τ θέλλ' ἄς εἶναι. - 'Επὶ τῶν κατηγο-
ρουντων τοὺς γείτονάς "καὶ προτρεπόντων ^{ἡμῶν} νά παραπονεθῶμεν. ^{ἡμῶν} Ἀπὸ τόν
ἐξῆς μύθον. Μιά βολά ρώτ-σανε τὸ Ναστραδίν Χότζα γιατί ^{ἡμῶν} σιό βαγαίν' στό κονάκ'
νά παραπονεθῇ γιὰ τ γείτον' σα τ, ποὺ ^{ἡμῶν} σιό δόξαρε μάζωνε τ κόσμου τὰ παλ' κά-
ρια καὶ σιάζ' θανε. Κ' ἐκεῖνος μέτρησε μιὰ πθαμή ἀπ' τὸ κῶλο τ καὶ εἶπε αὐτά
τά λόγια.

Λ

779 λαγός (23) ⁷⁷⁹ Λαγός πιπέρ ἄν ἔτριβε, κακό τοῦ κεφαλιοῦ τ. - 'Επὶ τῶν προκαλούντων
τὴν τιμωρίαν τῶν.

780 φ (50) ⁷⁸⁰ Ὁ Τοῦρκος μέ τ' ἀμάξ πιάν' τὸ λαγό. - 'Επὶ τῶν μὴ βιαζομένων εἰς τὴν ἐκ-
τέλεσιν τῶν σχεδίων τῶν. ^{ἡμῶν} ὅταν μαρμὴ πρῶτα ἴστανε τὴν δαίμονα τῶν, εἰς
λαρίνα ⁷⁸¹ ⁷⁸¹ Τρε ἀδερφεῖ τ λαρίνα τ. = εἰς ἴστανε. ἡμῶν ἔρουν.
λάδι (31) ⁷⁸² ⁷⁸² Εκεῖνος γοῦλο ἀπ' ἀπὸ τό, λάδ. - 'Επὶ τῶν διαφευγόντων τὴν τιμωρίαν

783 λαιμός (6) ⁷⁸³ Ἡ ἁμαρτία στό λαιμός σ. - 'Επὶ τῶν ἐπιμενόντων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν πρά-
ξεως τὴν ὁποῖαν ἡμεῖς δὲν ἐγκρίνομεν.

784 λαός (10) ⁷⁸⁴ Φωνή λαοῦ, ὀργή θεοῦ. - Ἡ κατακραυγή τοῦ κόσμου φέρει ζημίαν.

785 λαφρύς (1) ⁷⁸⁵ Ζηγιάξ ἀπ' τς λαφριές. - Εἶναι ἄφρων, ἡ παρομοίωσις ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁶ τὸ καντάρι.

786 λέγω (46) ⁷⁸⁶ Εγὼ σέ λέγω εἶμαι χαρούμε, κ' ἐσύ μέ ρωτᾷς πόσα παιδιὰ ἔχω. - 'Επὶ τῶν
ἐρωτῶντων διὰ πράγματα αὐτονόητα.

787 (174) ⁷⁸⁷ Τί σέ λέγω γώ, καὶ τί μέ λές ἐσύ. - 'Επὶ τῶν ἀπαντώντων πρὶν ἀκούσουν ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁸ τὴν ἐρώτησιν, ⁷⁸⁹ ⁷⁸⁹ με ⁷⁹⁰ ⁷⁹⁰ ἀουταρτοῦσας, ἢ ἀαρασοῦσιν αὐτῶν.

788 ⁷⁸⁸ Θά πῆς κ' ἐνα τραβοῦδ. - Θ' ἀναγκασθῇς νά κάμης ὅτι σέ λέγουν.

789 (Δήγημα 1) ⁷⁸⁹ Καὶ τόν ἄθελο μ θά τό πῶ. - 'Επὶ ἀνεπιόστου ἀδικίας, ἡ ὁποία ⁷⁹⁰ ⁷⁹⁰ με-
γάλῃν μᾶς ἐπρόξενησε πικρίαν.

790 ⁷⁹⁰ Ἐνα τό λέγω κι ἄλλονα μὴ ⁷⁹¹ ⁷⁹¹ δό λές, τό μαθ' ὁ κόσμος γοῦλος. - 'Επὶ ἀκριτο-
μύθων.

791 (Θρίζω 9) ⁷⁹¹ Εγὼ τό σκύλο ἔλεγα, κι ὁ σκύλος τὴν οὐρά του. - 'Επὶ τῶν ἀναθέτον-
των τὴν ἐκτέλεσιν τῆς εἰς αὐτοὺς δοθείσης διαταγῆς εἰς ἄλλους.

792 (28) ⁷⁹² Ἄς μέ λένε βοῖβοθίνα, κι ἄς φοφῶ ἀπὸ τῆ ⁷⁹³ ⁷⁹³ θεῖνα. - Διὰ τοὺς φωροπερήφα-
νοὺς.

793 (56) ⁷⁹³ Εἶπα ξεεῖπα. - 'Επὶ τῶν μεταβαλλόντων γνώμην, καὶ ἀρνούμενων τὴν ἐκτέ-
λεσιν ὑποσχέσεως.

794 (64) ⁷⁹⁴ Εἶπ' ὁ γάδαρος τό ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁵ βετεινό κεφάλι. = Ὁ χειρότερος κατηγορεῖ τόν καλῦτερο

795 (70) ⁷⁹⁵ Εἶπ' ὁ χέστις τό κλανιάρ, ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁶ ἔβγα ὅξω καὶ βρωμᾷς. - Ὁμοίως.

796 ⁷⁹⁶ Νά σέ πῇ τ παπᾶ τό χλιάρ. - Κατάρα (ἀντιλαβή) εἰς τοὺς ἐπιμένοντας νά
τοὺς εἰποῦμε κάτι τὸ ὁποῖον θέλωμεν νά κρατήσωμεν μυστικόν, ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁷ ἢ ἀμυροῦσας
⁷⁹⁸ ⁷⁹⁸ ἢ δά ποὺν ⁷⁹⁹ ⁷⁹⁹ ἢ ἀρεῖται τὰ ριζοῦσιν μυστικόν.

797 (83) ⁷⁹⁷ Ἐνα τό λέγω πεθερά, γιὰ νά τ' ἀκοῦϊ, ἡ νύφ. - 'Επὶ τῶν λαλούντων δι' ὑ-
παινιγμῶν.

798 ⁷⁹⁸ Λέι ὁ, τ φτάξ κι ο, τ λάχξ. - Εἶναι φλύαρος.

(36)
λέγω Πες με το νά πηστό πῶ.-'Επί τῶν κατηγορούντων τινά ἀκριβῶς φιά τά ~~αὐτά~~
~~σφάλματα~~, ~~ἀλλ' ὅσοι ἔχουν οἱ ἴδιοι~~.

λείπω (37) ³⁷ Ὅλα τά ~~χρ~~ ἡ Ζαφειρίτσα, μόν ὃ φέρετzes τῆς λείπ.-Γιά κείνους πού
ἐνῶ ἔχουν πολλὰς ἐλλείψεις ἀντί νά συμπληρώσουν αὐτάς, κάμνουν κάτι πού
καί ἂν ἔλειπε δέν ~~αὐτοῦ~~ πείραζε. ~~ἔλεγε καί ὁ παραγραμῆς: εἶπε γάρ μόν αὐτό μιά~~

(16) ¹⁶ Λεῖπ ὁ Μάρτης ἀπ' τῆ Σαρακοστή;-Διά τοὺς πάντοτε παρευρίσκομένους εἰς
τά πανηγύρια, τὰς διασκεδάσεις ἢ τὰς φιλονεικίας.

Γοῦλα τά χμε, μόν αὐτό μᾶς λείπ.-'Επί τῶν ἐπιζητούντων τά περιττά, ἐνῶ
~~σπεροῦνται τῶν ἀπαραίτητων.~~

λέλειπα. ⁸⁰ Ὁ λέλεβας μέ τό λάκ λάκ περναί, τό ~~παιρό~~ τ.-Γιά κείνους πού περνοῦν
τόν καιρόν ~~των~~ μέ λόγια καί ὄνειρα ἀντί νά ἐργάζωνται, πρὸς ἐφαρμογὴν
τῶν σχεδίων των.

† ⁸⁰ Ὁ λέλεβας ἔχ' σόβαρο καί τό ἀηδόνι, φωνίτσα.-'Ὅτι οἱ μικροὶ ἔχουν πολ-
λάκις χαρίσματα τὰ ὅποια δέν ἔχουν οἱ μεγάλοι.

ληγορίτσα ⁸⁰ Ληγορίτσα,
καί σκατίτσα.-'Επί τῶν ἐκτελούντων τά ἔργα τῶν ταχέως, ἐλλ' ὅχι μετὰ
τῆς δεούσης τελειότητος καί καθαριότητος. ~~ἔοι ἀπὸ τῶν ἐφαρμογῶν σχεδίου.~~

λογος (87) ⁸⁷ Μεγάλ' βούκα νά φᾶς, μεγάλο λόγο νά μὴ ~~θῆς~~.-'Επί τῶν μεγαλαυχούντων.-
Ὁ λαὸς πιστεύει κατὰ τό εὐαγγελικόν ρητόν ὅτι "'Ὁ θεὸς ὑπερηφάνους
ἀντιτάσσεται, ταπεινοὺς δέ δίδωσι χάριν".

† ⁸⁰ Ὁ γλυκὺς ὁ λόγος βγάξ τό φίλ ἀπ' τῆ ἀρούπα.-'Ὅτι ὁ γλυκύς λόγος πραΐνει
θυμὸν. Γιά κείνους πού εἶναι γλυκομίλητοι, καί καταφέρνουν ως ἐκ τούτου
εὐκόλως τὰς ὑποθέσεις των.

† ⁸⁰ Ὁ λόγος φέρνει τό λόγρ, ἢ ὁ λόγος τό λόγο ἀνοῦ.-'Ὁ λόγος σου μοῦ ὑπε-
θυμίζει περασμένον τι γεγονός. (Συνειρμός εἰδεῶν).

† ⁸¹⁰ ~~Τὸ ποῖμα εἶναι σὰ δὲ κεράτα~~ ἔνα γραβὸς καὶ ὁ ποῖμα σιμώνται.- ~~Συμβαίνει εἰς ἀκρι-~~
(66) Λόγια τῆς караβάνας.-'Ἀνοησίες. ~~τομήτους.~~

(138) ¹³⁸ Ὁ Μανώλης μέ τά λόγια,
κάμν' ἀνώγεια καί κατώγεια.-'Επί τῶν περιοριζομένων εἰς λόγους καί
ὅχι εἰς πράξεις.

(186) ¹⁸⁶ Τά πολλά τά λόγια εἶναι φτώχεια.-'Επί φλυάρων.

(191) ¹⁹¹ Τέτοια ὦρα, τέτοια λόγια.-'Υπὸ τοιούτους ὅρους τόσον καλὸν δύναται νά
γίνῃ.

(129) ¹²⁹ Π λέξ ὁ λόγος, ἢ τό φέρν' ὁ λόγος.-Σύμφωνα μέ τὴν παροιμίαν μέ τό λόγιον

(5) ⁵ Ἀλλὰ λόγια ν' ἀγαπιούμαστε.-Μὴ ἀναφέρης παλαιὰς δυνέξεις ἢ παλαιὰς ἀπαι-
τήσεις σου, ~~ὅτι ἐν ἀντιθέσει τῆς ἀντιθέσεως ἐστὶν ἀντιθέσις.~~

λουτρό (1) ¹ Τὸν ἔφε στὰ κρύα τοῦ λουτροῦ.-Τὸν ἐγκατέλειψε παρά πᾶσαν προσδοκίαν.
~~ἔλεγε καί ὁ ἀντιθέσις.~~

λύκος (69) ⁶⁹ Ὁ λύκος τῆ ἀρίχα τ τιν ἀλλάζ, τό χούι, τ δέ δ' ἀλλάζ.-'Επί τῶν ἀνεπιδέ-
κτων μεταβολῆς.

(60) ⁶⁰ Ὁ λύκος στὴν ἀναβουβούλα χαίρεται.-'Ὁ κακὸς εἰς ὥρας συγχύσεως τῶν
ἄλλων ἐνεργεῖ.

† ⁸¹⁹ Ὁ λύκος ἐπινά χρόνια παγαίν' καί μρίζ τό ~~ἀπο~~ πᾶφαγε τό γαδούρ.-
Ὁ ἐπιτυχὼν ἐκτακτὸν κέρδος ἐκ τινος ἐπιχειρήσεως, πάντοτε προσπαθεῖ
νά ἐπιτύχῃ καί πάλιν ὁμοίαν ἐπιχειρήσιν.

846 (36) μάτι (22) ~~Δέν είδα χαίρ απ'τά μάτια, καί θά διώ απ'τά φρύδια; - Δέν είπα από τους άλλους υγιείς, δώ δ' αριζώνες σου ξένου. - Όταν πού θνητίζον είν~~
~~δεν κοινοποιούσαν διαρκειαθίσει αδιαφύας.~~

847 (52) ~~Εχέ καί στό αώλο μάτια. = Είναι πολύ έξυπνος άνθρωπος.~~

848 (56) ~~Κοίταξέ με μ'ένα μάτ νά σε κ'τάξω μέ δυό. - Για κείνους που ψήλουν βοή~~
~~θελαν, αλλα δεν βοηθούσ σε τόπος δεν μά βοηθούσ.~~

849 (143) ~~Πήγε νά βάψ φρύδια, κ'έβγανε μάτια. - Επί των άδεξιών οι ποιοι προσ-~~
~~παθούντες νά μάς βοηθήσουν, μάς ζημιώνουν. - Είπα νά μάς βοηθήσουν, αλλα είν~~
~~Είπα νά μάς βοηθήσουν, αλλα είν~~

852 (60) ~~Τά μάτια πού δέν βλέπονται, κλήγορα λησμονούνται. - Επί έρωτευμένων~~
~~οι οποιοι ψυχραίνονται έξ αίτίας μακράς άπουσίας.~~

853 (129) ~~Τόν έρξε στάχτ στά μάτια. = Τόν εξηπάτησε.~~
~~Είπα νά μάς βοηθήσουν, αλλα είν~~

μάχαιρα 854 ~~Μάχαιραν έδωκες, μάχαιρα θά λάβς. - Ό,τι κάμης θά σ'άνταποδώσουν.~~

μεγάλος 855 ~~Μεγάλος πούλος πέραςσε, μεγάλε κατσούλα απόλκσε. - Επί άποτελεσμάτων~~
~~αναλόγων πρός τά αίτια. Από τό παραμύθι του τρελλού.~~

μεγαλώνω (αυξάνω I) 856 ~~Μεγάλωσε ό γάδαρος, μικραίνε ό σάμαρος. - Επί παιδιών όταν~~
~~μεγαλώσουν καί μικρύνουν τά ρούχα των. - Είπα νά μάς βοηθήσουν, αλλα είν~~

μεθώ (IO) 857 ~~Ο τρελλός είδε τό μεθυμένο κι έφυγε. - Επί των συμπλεκομένων πρός~~
~~μεθύουσ.~~

μέλι. 858 (20) ~~Γένεκανε μέλ γάλα. = Συνεφιλιώθησαν.~~

859 (47) ~~Εάν έκαμνανε γούλες οι μέλτσες μέλ, θά καμνανε καί οι σκατοκουράδες.~~
~~Όσοι δέν ήμπορούν νά επιτύχουν ή νά κάμουν τι χαρής, αλλα είν~~

860 (51) ~~Όποιος ανακατώνε μέλ, άγλείφ καί τό δάχλο τ. - Δικαιολογία διά τους~~
~~υποχωρούντας είς τόν πείρασμόν.~~

μερ 861 (30) ~~Η καλή ή μέρα, απ'τό πουρνό φαίνεται. = Από τήν άρχήν φαίνεται τί τής~~
~~θά λάβη ή υπόθεσις.~~

862 (47) ~~Δέ σώθηκαν οι μέρες. - Επί των βιαζομένων νά κάμουν τι.~~

863 ~~Όποιος έχέ μέρες, δέ τής χάνε. - Επί άσθενών αναρρωσάντων μετά βαρετα~~
~~νόσον.~~

μεροδούλι 864 (2) ~~Μεροδούλι μεροφάγι. - Επί των μόλις άποζώντων από τής έργασίας τω~~

μέρχαπαρ 865 ~~Τόσο π τονε είπα, έκείνος μέρχαπαρ. = Δέν συγκινείται από τόους λόγους.~~

μεταξωτός 866 ~~Τά μεταξωτά βρακιά, θέλνε καί πιδέξιο κώλο. - Επί απομιμουμένων~~
~~τήν ένδημασίαν των πλουσίων.~~

μετρῶ (25) 867 ~~Λύκος απ'τά μετρημένα τρώϊ. - Δέν ώφελεϊ νά μετράς τά πράγματά σου~~
~~πρέπει καί νά τά φυλάττης.~~

μοῦτρα (31) 868 ~~Μαύρη μοῦτρα, κι άσπρη ψείρα, κι άσπρη ψείρα, - Πού σε ήύρα καί σε πήρα. - Επί των μετανοούντων διά~~
~~λάθος αδιόρθωτον. Από τόν εξής μύθον: Ένας πλούσιο παλ'κάρ άγάψε~~
~~μιά κατβελίτσα καί πάτ'σε ποδάρ, δέ καί καλά νά τνε άάρ καί τνε πήρα~~
~~Αμά δέν άργησε νά πισ-μανέψ. Τόσο πού τσαλίσσε δέ βορσε μά τνε άάμ~~
~~άθρεπο, καί στά ύστερνά γλέποδας τά μαῦρα μοῦτρα τς καί τς άσπαρες ψεί~~
~~ρες νά πορτατοῦν στό γιακά τς, είπε αύτή τ θανοιμία.~~

μοναστήρ 869 (6) ~~Τό μοναστήρ νά είναι καλά, κι απέκιο καλογέρ, όσ'θέλς. - Άρκει νά~~
~~έχης χρήματα εύκόλως εύρίσκεις συντρόφους.~~

μοναχός (33) 870 ~~Όποιος πέσ μοναχός τ, δέ αλαί. - Ό ζημιωθείς έξ ίδίας υπαιτιότητος~~
~~σιωπά.~~

(29) ⁴⁷³ Ο λύκος ἔχε χορρό λαιμό, γιατί κτάς τή δλειά τ μοναχός τ. - "Οτι
ἕκαστος πρέπει νά ἐπιμελεῖται τῶν ἔργων του ἰδίαις χερσί.

μπαρούτι (I) Έφαγε τό μπαρούτι μέ τ φούχτα. = Είναι τέλειος γνώστης τοῦ πράγματος

μπεταβά (χάρισμα 8) μπεταβά ξυδ, μέλ¹ φαίνεται. - Διά τούς υπερβολικῶς χαίροντας
διὰ μηδαμινὰ ὄντα.

μυαλό (24) ⁷⁷⁹ τὰ μυαλά σ καί μιά λύρα,
καί τ' αὐγιάτση ὁ κούπανος. - 'Επί τῶς μὴ σκεπτομένων ὁρθῶς.

Μικρό πρᾶμα εἶναι ἡ μυῖγα, ἀλλά φέρνει ἀναγούλα. - Ἐπὶ τῶν ἀφηφούντων
τὰ μικρά σφάλματα καὶ μὴ ἐπιμενόντων εἰς τὰς λεπτομερείας ἐνός ἔργο

μυρίζω ⁸⁹³ Δέ μύρσα τό δάχλο μ.-' ἐπὶ τῶν παραπονουμένων ὅτι ὁὐ ἐκάναμε ἐκεῖνο
οὐ πού ἐπιθυμοῦσαν, ἀν καὶ ὁὐ μᾶς τό εἶπαν.

* ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ^{480</}

816 Πολύ σήκωσε τ μύτ τ. = Ὑπερφηανέυθη. *τὴν ἐξήκατον ἀποσταλὴν τὴν, ὃ τὴν ἐξαγαστὴν*
817 (εὐ)πρό τ μύτ τ Εὐδία θά τό Βχόνω -θά τόν ἐκδιληθῶ

899 θαρρεῖς καὶ ἄπο' αὐτῆς μὲν τ. - Ἐπὶ τέχνων ὁμοιάζο

900 Ἀπ' τ' μύτ γὰ τόν πιάζ, θά σκάς. - Ἐπὶ ἀνθρώπου λίαν στενοχωρημένου.

901 Δέ σέ εἶπανε τ μύτ σ στραβή. — Ἐπὶ δυσαρεστημένων, ἄντ' ἀσχετόν, λόγῳ.

μῦθος ἦν. Τὸν σήκωνε τὸ μῦθος. = Ὑπεστήριζε τοὺς λόγους του. *τον ἐμπαύρην.*

N

νερό (12) ⁹⁰³ "Εβανε τό νερό στ' αὐλάκι. Ἐκανόνισε τήν ἐργασίαν του ἐπιτυχῶς.

" (18)^{9th} Έκαμε μιὰ τρύπα στο νερό. — Είς μάτην έκοπιάσε. 'Απέτυχε τελείως.

905 Ἐδωκε θρόνον τὸ νερὸ ὑπὸ τὸ ἄχαιο. - Ἐπὶ πονηρῶν κρυφίως διαβαλόν-
των ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους προσποιούνται τὸν φίλον.

νηστεύω. Νηστεῖς ὁ σούλος τοῦ θεοῦ γιατί δέν ἔχ' νά φάγῃ. Ἐπὶ τῶν ἔξα ἀνάγκης
ποιοῦντων τι, καὶ ὅχι ἐκ πεποιθήσεως.

νησιτικός (5) Νησιτική ἀκούδα, δέ χορεύς. - Ὁ ἐργάτης πρέπει νά τροφοδοτηθῇ καλῶς
διὰ νά ἐργασθῇ καλῶς. *Diá tou nēstikotou dhrosan lufosógenon.*

νοῖα/ω 90 ~~ἔστιν ἡ μὴ σὶ κερὶ δέχεται ἐν (40) τοῖς συμφορῶνται τοῖς μετὰ τὰς ἀφαιρέσεων~~
νοικοκύρης 91 (49) Ὅσα ξέρ ὁ νοικοκύρης, δέ τὰ ξέρ ὁ κόσμος γούλος. - Ὁ ἀμέσως ἐνδι-
αφερόμενος, ξεύρει τὴν ὑπόθεσιν τοῦ καλλίτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον.

910
νοῦς (κεφάλι 85a) Πῆρ' ὁ νοῦς τ' ἀγέρα. = Ἐπὶ τῶν ὑψηλοφρονούντων.

911
" (γλῶσσα 54) Μέσ' στό νοῦ μ' γλῆριζ. - Ὅταν προσπαθοῦμεν νά ἐνθυμηθῶμεν τι, ἀλλά
δέν τό κατορθώνομεν.

912
" (γνώση 17) Μέ τό νοῦ ἦραν καί τό θεγό. - Ὅτι πάντα ἐφικτά εἰς τοὺς μετὰ περὶ-
σκέψεως ἐνεργοῦντας.

913
Δέ φτάν' ὁ νοῦς τ. - Εἶναι ὑπὲρ τὰς διανοητικὰς τοῦ δυνάμεις.

914
νύφ (16) ~~ἡ νύφ ὅτε γεννιέται τῇ θεοῦ τς μοιάζ.~~ - Ἐπὶ ὁμοίων συνεραζομένων.

916
Δούρ ἀραβιτῇ, νά κατῆθ' ἡ νύφ. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ἀξιούντων νά τοὺς περιμέ-
νωμεν. ~~ἡ νύφ ὅτε γεννιέται τῇ θεοῦ τς μοιάζ.~~

917
" (52) ~~ἡ νύφ ὅτε γεννιέται τῇ θεοῦ τς μοιάζ.~~ - Ἐπὶ συμφωνίας μὴ ἐκτελεσθεσείσης.

918
νύχι (17) Τετράδη καί Παρασκευή, τὰ νύχια σου μὴν κόφτης.
τὴν Κυριακή μὴ λούγεις, σάν θέλης νά προκόψης. - Δημώδης δεισιδαιμονία.

919
νύχτα (βλέπω 88a) Ὅποιος τῇ νύχτα περπατεῖ,
καί λάσπες καί σκατὰ πατεῖ. - Ὁ ἀπερισκέπτως φερόμενος, ζημιούται.

920
" (46) Τς νύχτας τῇ δειλιά τνε γλέπ' ἡ μέρα καί γελαῖ. - Ἐπὶ νυκτερινῆς ἐργασίας

921
~~ἐκαπίστρωτος - Γαδούρ ἐκαπίστρωτος. - Ἐπὶ ἀνατόων καὶ ἀδακρίτων.~~

922
ξένος (155) Σέ ξένο θῶλο ἐκατό ξλιές εἶναι τίποτα. - Ἡ ξένη λύπη δέν μᾶς κάμνει καί
μεγάλην ἐντύπωσιν.

923
" (160) Σέ ξένο φαγί, πικέρ μὴ γένεσαι. - Μὴ ἀναμιγνύεσαι ἀπρόσκλητος εἰς ξένας
ὑποθέσεις.

924
" (10) Δυὸ γὰρ δαροῦ μαλλῶνανε σέ ξένη ἀχερώνα. - Ἐπὶ τῶν θορυβούντων εἰς ξένην
κατοικίαν.

925
" (83) Ξένος πόνος, ξέγδαρμα. - Ὁ ξένος πόνος πολὺ ὀλίγην αὔσθησιν μᾶς ἐμποιεῖ.

926
" (41β) Μέ ξένα κόλβα μνημονεύεται. - Προσπαθεῖ νά ἐμφανίσῃ τὰς ὑπηρεσίας τῶν
ἄλλων, ὡς ἰδικὰς του. ~~ἡ νύφ ὅτε γεννιέται τῇ θεοῦ τς μοιάζ.~~

927
ξεπέφτω (11) Τό βουβάλι ὅσο καί νά ξεπέσ, πάλε βουβαλίλα μρίζ. - Ὁ εὐγενής καί
ἀν' ἥττωχέυση πάλιν εὐγενῶς φέρεται.

928
ξέρω ~~ἡ νύφ ὅτε γεννιέται τῇ θεοῦ τς μοιάζ.~~ Ἀς πᾶ νά λέξ' ὁ κόσμος. ἐσύ ἐκεῖνω πού ξέρς. - Μὴ παρασύρεσαι ἀπὸ τὴν γνώ-
μην τῶν πολλῶν.

929
" (νύφη 40) Ὅχι ὅπως ξεύρεις,
ἄλλ' ὅπως εὖρης. - Ὅτι πρέπει ν' ἀρκεῖσαι εἰς τὸ ἐφικτόν. Ἐπὶ τῶν
ἐχόντων μεγάλας ἀπαιτήσεις ὅταν ξενίζονται ὑπ' ἄλλων.

930
" (109) Τό ξέρ κι ὁ παποῦξ ἱμ'. Ἐπὶ τῶν προσπαθούντων νά κερδήσουν εἰς τὸ παι-
χνίδι παραβαίνοντες τοὺς παραδεδεγμένους ὁρους αὐτοῦ.

931
" Τό καλὸ τό παληκάρ, ξέρει κι ἄλλο μονοπάτ. - Ἐπὶ τῶν εὐκόλως μηχανευομέ-
νων νέαν διέξοδον ἀπὸ τὰς δυσκολίας των. ~~ἡ νύφ ὅτε γεννιέται τῇ θεοῦ τς μοιάζ.~~

933 (41)
ξέρω (100) - Γιατί τρέχει ἡ μύτι σ' γὰρ; - Εἶν' ἀπ' τὸ χέμῳνα. - Ἀμ ἐγὼ σέ ξέρω κι
(γνωρίζω 7) ἀπ' τὸ καλοκαίρ. - Ἐπὶ τῶν προσπαθούντων νὰ καλύψουν τὰ ἐλαττώματά των

(βλέπω 85) 919 Τὸ ξέρνε καὶ τὰ μωρά. = Εἶναι πασίγνωστον.

(65) 935 Ἐρ τί ἔχει στὸ τουρβά τ. - Καθεὶς γνωρίζει τὸ ἴδιον σφάλμα.

ξεστούπωτο 914 Κέρνα μας ἀπ' τ' ἀξεστούπωτο. = Από τὴν βρύσην. Ἐπὶ διφασμένων.

ξεχασμένα - Τὰ περασμένα, ξεχασμένα. - Ἐπὶ τῶν παραπονεμένων διὰ παλαιὰ βάσανα.

ξουρίζω 937 θά τὰ ξουρίσ. - Ἀπάντησις ἀνδρός εἰς τὸν ἀπελοῦντα ὅτι θά διακόψη τὴν
πρὸς αὐτὸν ἀρωγὴν του, καὶ δὲ τὸν ἐξαίρει.

ξύλο (1α) 932 ἀπ' τὸ ἴδιο ξύλο βγαίνει σταυρός καὶ φκιάρ. - Ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας
καὶ καλοὶ καὶ κακοὶ κατάγονται.

(33) 938 Τὸ ξύλο βγήκε ἀπ' τὸ Παράδεισο. - Ἐπὶ ἀνθρώπων τρομοκρατηθέντων διὰ τοῦ
δαρμοῦ καὶ συμμορφωθέντων πειθηνίως πρὸς τὰς διδομένας διαταγὰς.

ξύνω (5) 938 Δέν ἔχει νύχια νὰ ξυῖ. = Εἶναι πάμπτωχος.

(30) 940 Ἐστ' κέλιές καὶ κάμνει φανάρια. - Ἐπὶ ἀεργῶν καὶ ὀκνηρῶν.

941 Μὴ ξυέσαι ἐκεῖ π' δέ σέ τρώῃ. - Ἐπὶ τῶν θυόντων τὴν κεφαλὴν ἐν τῇ ἀμη-
χανία των, ὡς μὴ εὐρίσκοντες δικαιολογίαν διὰ τὸ σφάλμα των.

ξυρίζω 942 ξυρίζε τὰ μούτρα σου. = Τυπικὴ ἐκφράσις. Εἰς τοῦτο ἰσχυρίζομαι ὅτι τὸν ἄνθρωπον ἔχει
ξυρῖναι. καὶ εἰς τοῦτο ἀναμνησκόμενος, εἰς ἡμᾶς ἀπὸ
943 καλῶς καὶ ξυμμιούρια πᾶσι. Ἐν τῇ ἐκφράσει καὶ εἰς τοῦτο ἀναμνησκόμενος, εἰς ἡμᾶς ἀπὸ
944 ὁ βραῦς (ἐβραϊκό 2) ὁ βραῖκα παζάρια. - Ἐπὶ τῶν λεπτολογούντων κατὰ τὴν συμφω-
νίαν καὶ ἐπίμενόντων διὰ μικρὸν ποσόν.

944 ὁ βραῦς (ἐβραϊκό 2) ὁ βραῖκα παζάρια. - Ἐπὶ τῶν λεπτολογούντων κατὰ τὴν συμφω-
νίαν καὶ ἐπίμενόντων διὰ μικρὸν ποσόν.

ὁκά (1) 946 Ὁπ νὰ πᾶς ἡ ὁκά τετρακόσια. - Εἰς τοὺς παραπονεμένους ὅτι ὁ τόπος
τοὺς ἀδικεῖ.

ὅλος - Γοῦλα τὰ πλιά π' ἐπὶ τῶν θανόντων πᾶς τρώγεται. - Ἐπὶ τῶν μὴ ἔχόντων πεῖραν
τοῦ κόσμου καὶ ἐκτέλως ἐξαπατημένων.

ὅμοιος (10) 946 Ὁμοιος τὸν ὅμοιο, κι ἡ κουπριά στά λάχανα. = Ἐπὶ πονηρῶν, συνεργαζο-
μένων.

ὄνομα (11) 947 Κάλλιο νὰ βγῇ τὸ μάτσο παρὰ τὸ ὄνομά σου. - Ἐπὶ τῶν ψευδολόγων
καὶ μὴ τιμίων εἰς τὰς δοσολειψίας των. Καὶ ἐπὶ τῶν μὴ ἐγκαίρως διαφευ-
δόντων τὰς συκοφαντίας.

(26) 948 ὄνομα καὶ πρᾶμα. - Ἐπὶ τῶν ἔχόντων τὰς ὑπὸ τοῦ ὀνόματός των ἐμφαινο-
μένας ἀρετάς.

(44) 948 ἄκριό καὶ μὴ ὄνομα. - Ὅταν δέν θέλομεν ν' ἀναφέρωμεν τὸ ὄνομα ἐκείνου
περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλοῦμεν.

ὄξω (ἔξω 6) 954 ὄξω κούκλα, καὶ μέσα πανούκλα. - Ἐπὶ τῶν καλῶν τὴν ὄφιν ἀλλ' αἰσχυρῶν
τὸν χαρακτήρα.

ὄρνια 957 Ἡ ὄρνια πίνε νερό, κ' ἐτάξ καὶ τὸ θεγό. - Ἐπὶ τῶν ἀπλύστων καὶ ἀνελεῶν
μῶνων.

(4) 957 Ἡ ὄρνια σκαλίζοτας, βγάξ τὰ μάτια τς. - Ὁ παλαιὰς ὑποθέσεις ἀνασκαλεῶν
ζημιώνει τὸν ἑαυτὸν του.

οὔγια (1) - Διὲς ἐν οὔγια

(42)
οὐγια (I) ⁹⁵³ Διές τή οὐγια πάρ τό παγί. - 'Επί τῶν ζητούντων νά νυμφευθοῦν πρόσωπον,
τοῦ ὁποίου οἱ συγγενεῖς εἶναι κακῆς διαγωγῆς.
~~οὐρά 954~~ ⁹⁵⁴ ~~Τὸν ἔδεσαν τὸ ἀνέμω' στὴν ὄρα 2. = Τὸν ἐφείδωσαν.~~
~~ὄφκαίρος 955~~ ⁹⁵⁵ ~~ὄφκαίρες κανάτες, πορδές γιομάτες. - Φλυρίες, αἱ δὲ ἐσομένην αἰ γὰρ τὴν θύρην~~
~~ἔβροδα 956~~ ⁹⁵⁶ ~~τὸ δῶμα σπρὲ ἔβροδα. = τὸ ἔβρωσεν σπρὲ δόχου, ἔχοντες αὐτὴν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς.~~
~~ὄχι 957~~ ⁹⁵⁷ ~~ὄχι, κάρ' μιὰ βολά, ἀπ' τ' ἄγαλαν γ. ναίκα. - Ἐπὶ τῶν μεταλῶς μετανοούντων~~
~~δι' ἀσύνετον πρᾶξιν.~~

Π

⁹⁵⁷
πάθημα (4) ⁹⁵⁷ Τά παθήματα
μαθήματα. - 'Επὶ ἐξ ἀπερισκεψίας ζημιουμένων.
⁹⁵⁸
παθός (παθαίνω 26) ⁹⁵⁸ Καλλιο παθό, παρά γιατρό. - Προτιμώτερον νά συμβουλευθῆς τόν ἐξ
ιδίας πεῖρας γνωρίζοντά τι, παρά τόν ἔχοντα μάνον θεωρητικὴν γνῶσιν.
⁹⁵⁹
παιδί (69) ⁹⁵⁹ Πῶς πᾶνε κόρακα τὰ παιδιὰ σ; - 'Ὅσο ἥανε μαυρίζνε. 'Επὶ τῶν ἀνεπιδέκτων
βελτιώσεως, καὶ διαρκῶς ρεθόζων πρός τὸ κακοῦ.
" (57) ⁹⁶⁰ Κύριε λήσον παπαδιά,
πέντε μῆνες δυό παιδιὰ. - Συνήθως λέγεται μόνον ὁ δεύτερος στίχος, ἐπὶ
ποδαυτόκων καὶ πρός τῆς στέψεως συλληφθέντων τέκνων.
" ⁹⁶¹ Μικρά παιδιὰ, μικρές πίκρες, μεγάλα παιδιὰ, μεγάλες πίκρες. - 'Ὅτι τὰ βάσανα
τῶν γονέων δὲν τελειώνουν.
⁹⁶²
παιδεύω ⁹⁶² Ὅποιον ἀγαπᾷ ὁ θεός, τόνε παιδεύει. - Συνήθης παρηγορία εἰς τόν πάσχοντα
παίζω (26) ⁹⁶³ Παίζ ὁ λύκος μέ τ' ἄρνι. - 'Επὶ ἐρωτοτροπούντων.
" (29a) ~~Τόν παιζ σιὰ δάχλα. Εὐκόλως τόν παρασύρει, τόν καταπεύθει ἢ τόν ἀπατᾷ.~~
παινεύω (21) ⁹⁶⁴ Ὅποιος δέ θαινάι τό σπὶτ τ, θά πέσ νά τόν πλακῶσ. - 'Επὶ τῶν ἐπαινοῦν-
των τοὺς συγγενεῖς τῶν.
" (27) ⁹⁶⁵ - Ποιός παινεβ τή νύμφας; - 'Ἡ μάνα τς ἡ τσιβλού. - Ὁμοίως.
παλάμη (1) ⁹⁶⁶ Ἐν τῇ παλάμῃ, καὶ οὕτω βοήσωμεν. = Πρῶτα πλήρωσε καὶ ἔπειτα νά κάμωμεν
τὸ παραγγελθέν ἔργον.
παλιός (7) ⁹⁶⁷ Ἡ παλιά ἡ ὄρνιθα ἔχ' τό ζμί. - Δικαιολογία τῶν νυμφευομένων πρεσβυ-
τέρας ἑαυτῶν.
" ~~Παλιά μας τέχνη κόσκινο. - 'Επὶ τῶν μεταπιπτόντων εἰς τὰς παλαιὰς τῶν~~
~~κακίας.~~
⁹⁶⁸
Παναγιά (2) ⁹⁶⁸ - Μέσα Παναγιά, στό ζόρ, - 'Ὁξω Παναγιά, ἅμα περάσ. - Κατὰ τὴν πεποίθησιν
τοῦ λαοῦ, αἱ Ἑβραῖαι καὶ αἱ Τούρκισσαι κατὰ τόν τοικετόν ἐπικαλοῦνται
τὴν βοήθειαν τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, μετ' αὐτόν ὅμως πάλιν περιφρο-
νοῦσιν αὐτήν.
⁹⁶⁹
παντοῦ ⁹⁶⁹ Παντοῦ θά φτάξνε τὰ ἔργατά τ. - 'Επὶ τῶν ἀναμιγνυομένων εἰς ξένα πράγματα
καὶ πολλὰς προξενούντων ζημίας.
" ⁹⁷⁰ Παντοῦ τὰ πάντα. - Αἱ αὐταὶ δυσκολίαι τοῦ βίου εἰς πᾶν μέρος τοῦ κόσμου,
ἢ παρόμοια γεγονότα συμβαίνουν καὶ ἄλλου.
⁹⁷¹
παντρεύομαι (5) ⁹⁷¹ Ἀπό τὰ χτές σιὰ σήμερα, καὶ ἄντρες μου στό μύλο.
για δέ μέ λές γειτονίσσα, νά παντρευτῶ ἢ νά μείνω; - 'Επὶ γυναικῶν
ἀγαλλομένων ἐπὶ τῇ ἀπουσίᾳ τοῦ συζύγου τῶν, καὶ διαδοξαζομένων μετὰ
βίβων.

~~πατρεὺς τὰ τέκνα,
πατρεὺς τὰ τέκνα. - Ἐπὶ ἀσχημῶν νεανίδων εὐκόλως νυμφευμάτων διὰ
τῆς πρὸς πορᾶς τραχυαίας.~~

(21) ⁹³⁹ τὶς μικρός, μικρός παντρεύου,
γὰρ μικρός καλογερύου. - Ἐπὶ τῶν παρακαίρως ἐνεργούντων.

(15) ⁹²³ ἥλιος καὶ χιόνις,
πατρεὺς οἱ ἀπὸ τοῦ.

ἥλιος καὶ βροχή,
πατρεὺς οἱ πτωχοί. - Ὅτι οἱ πτωχοὶ νυμφεύονται τὸ καλοκαίρι οἱ δὲ πλού-
σιοι καὶ τὸν χειμῶνα.

παντρεία ⁹²⁴ ἀκόμα δὲ ξεστίκνισε, καὶ πατρεία γυρεύει. - Ἐπὶ τῶν προῶρως ἐπιδιδόμε-
νων εἰς ἐρωτικές σχέσεις.

παπᾶς (82) ⁹²⁵ Παπᾶ παιδί, διαβόλ' ἀγόνι. - Ἐπὶ ἀναισχύντων τέκνων ἐξ εὐσεβῶν γονέων.

(78) ⁹²⁶ τὴν νὰ γελαίς τὸ νίβεσαι, μόνε παπᾶ νὰ γελαίς, παπᾶς δὲ γένεσαι. - Ἐπὶ
τῶν λοιδορούντων τοὺς ἄλλους.

⁹²⁷ - Καὶ παπᾶς γένηκες ἡάρηκα; - Ἐπὶ τὸ φερε ἡ κατὰρα. - Ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης
ἐπαγγελομένων τι.

⁹²⁸ Μὴ μὲ πῆς Παπαχασμένο,
Νὰ μὲ πῶ Παπαχασμένο. - Ἐπὶ ὑβριστῶν δυσανασχετούντων ὅταν ὑβρισθοῦν

ἂν εἶσαι καὶ παπᾶς, μὲ τὴν ἀρά σ'
μὲ τὴν ἀράδα σ' θά πᾶς. - Ἐπὶ τῶν προσπαθούντων νὰ ἐξαιρεθοῦν τῶν γενι-
κῶν μέτρων τῆς κοινωνίας.

⁹²⁹ Ὁ παπᾶς ὅλω θροστά εὐλογαί τὸ γένια τ. - Ἐκαστος πρῶτον φροντίζει διὰ
τὸ ἴδιον αὐτοῦ συμφέρον.

⁹³⁰ Ὁ παπᾶς, γὰρ τὸ λειτουργεῖς καὶ ἡ κατά γὰρ τὰ φάρια πούλανε τὸ σπῆ-
τις, καὶ τὸ πούλανε τὸ σπῆτις, καὶ τὸ πούλανε τὸ σπῆτις, καὶ τὸ πούλανε τὸ σπῆτις,
καὶ τὸ πούλανε τὸ σπῆτις, καὶ τὸ πούλανε τὸ σπῆτις, καὶ τὸ πούλανε τὸ σπῆτις,

(28) ⁹³¹ Ὁ παπᾶς, παπᾶς, ἡ ζευγάς, ζευγάς. - Διὰ τοὺς τὰ πάντα ἐπαγγελομένους καὶ
μηδὲν τελείως ἐπισταμένους.

παράς (17) ⁹³² Με τὸ παρά μ,
γὰρ καὶ τ' ἑρῶ μ. - Ἐπὶ τῶν μὴ ζητούντων τίποτε ὡς χάριν. Καὶ ἐπὶ τῶν
τὰ πάντα κατορθούντων διὰ τοῦ χρήματος.

παραπονιάρης (1) ⁹³³ Δὲ εἶμαι γλιάρης,
εἶμαι παραπονιάρης. - Ἐπὶ τῶν παραπονιζομένων διὰ τὴν κατάστασίν
των.

παρηγοριά (3) ⁹³⁴ Παρηγοριά στὸν ἄρρωστο ὡς πού νὰ βγῇ ἡ ψυχὴ τ. - Ἐπὶ θεραπειᾶς
ἀνιάτων, καὶ ἐπὶ βοηθείας ἡ ὁποία δὲν μεταβάλλει τὴν ἀπελπιστικὴν
κατάστασιν τοῦ βοηθουμένου.

Πάσχα (6) ⁹³⁵ Καπὼς μοιάζει τὰ κ' κιά, νέ φέτο νέ τοῦ χρόν Πασκαλιά. - Ἐπὶ τῶν μάταιας
ἐρεφόντων ἐλπίδας.

πάστρα ⁹³⁶ Ἡ πάστρα εἶναι μὴ ἀρκοδιά. - Εἶναι πλοῦτος ἢ καθαριότης.

πατῶ (7) ⁹³⁷ Πάτ-σε σι ὅτι. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ποιοῦτων κακὴν ἐκλογὴν.

(9) ⁹³⁸ Τὸ φῖδ σὰ δὲ τὸ πατίεις τὴν ὁρά τ, δὲ σὲ δαγάνι. - Ἐπὶ τῶν ἀπερισκέπτως
ἐνοχλούντων τοὺς κακοὺς καὶ ζημιουμένων.

(44)
πεθαίνω (31) ⁹⁸⁹Σά θεθάνω κι ύστατα, στάχτ καί κορνιαχτός νά γέν-νε. - 'Επί πραγμά-
των ἀεταφόρων πρὸς ἡμᾶς ⁹⁹⁰τοῦ μένοντος. ⁹⁹¹ἐν χρόνῳ
πευνασμένος (32) ⁹⁹⁰990 πευνασμένος γλέπ ψωμιά, κι ὁ διψασμένος βρύσες,
γλέπει κι ὁ ἀξυπόλυτος παπούτσια μέ τίς μύτες. - Ὅτι ἕκαστος ἐ-
κείνο πού ἐπιθυμεῖ νομίζει ὅπῃ βλέπει εἰς τό ὄνειρόν του.

992
πεκμέζι ⁹⁹²Τόν πῆραν τά πεκμέζια. - Τόν ἐπλήγωσαν εἰς τήν κεφαλήν.

993
πέντε (3) ⁹⁹³Πέντε δέκα τήν ἡμέρα, κι ἐκατό τήν ἐβδομάδα. - 'Επί τῶν ἀναρμόστως λα-
λούντων, ὡς τό παιδί τοῦ παραμυθιοῦ.

994
994 Τόν ἔκαμε πέθε παραδιοῦ. = Τόν ἐξύβρισε ἢ ἀπεκάλυψε τά αἵσχη του. ⁹⁹⁵Τον ἔβρω-

995
περασμένα (4) ⁹⁹⁵Τά περασμένα,
ξεχασμένα. - 'Επί τῶν ἀναξεδόντων παλαιά πάθη, ἢ ⁹⁹⁶σφραδισμένων δια' αἰσία
καθάρων.

996
πέρνω ⁹⁹⁶996 ποῦ μᾶς χρουστάνε, πέρν-νε καί τά βόδια μας. - 'Επί τῶν ἀδίξως ὑφισταμέ-
νων ζημίας, ἀντί ὠφελειῶν.

997
997 'Απ τό στόμα μ τό πῆρες. = 'Εγώ θά τό ἔλεγα καί ⁹⁹⁸θεῖνες σό.
998 περήφανος ⁹⁹⁸998 θαλομαθμένο, μή φονε λές περήφανο. - Μή κατηγορεῖ τόν ἐπιθυμοῦντα τά
καλά, ἀν καί δέν δύναται νά τ' ἀποκτήσῃ.

999
1000
πέρυσι (18) ⁹⁹⁹999 Κάθε πέρς καί καλύτερα. = Τό παρελθόν πάντοτε φαίνεται καλύτερον τοῦ πα-
ρόντος. 'Επί δυσπραγίας.

1001
1001 (14) ¹⁰⁰¹Πέρς γόφος ὁ λαγός, φέτο βράσιον. - 'Επί παλαιάς ὑποθέσεως παρουσιαζομένης
ὡς νέας.

1002
1002 (19) ¹⁰⁰²Πέρς πορπάτγε, φέτος ἀρκουδιῶ. - 'Επί οἰσθοδρομίσεως ἐρ γασιῶν, ἢ ἀπείκας

1003
1003 πέτρα (24) ¹⁰⁰³Πέτρα πού κ' ἔλαϊ μαλλί δέ πιάνε. - Ὁ μὴ ἐπιμένων εἰς τήν ἐκτέλεσιν ἐνός
ἔργου δέν δύναται νά ἐπιτύχῃ.

1004
1004 (30) ¹⁰⁰⁴Ὅποια πέτρα νά σκάψῃς, ἀπ' κατ' θά τόν εἴρῃς. - 'Επί τοῦ παρακαλουθοῦντος
τά πάντα, καί γνωρίζοντος πᾶσαν πτυχὴν τῶν συμφερόντων του.

1005
1005 (1004) ¹⁰⁰⁵Ἡ πέτρα στό πόπο-τς εἶναι βαρειά. - Ἐκαστος ἔχει περισσοτέραν ὑπόληψιν
ἐκεῖ πού τόν γνωρίζουν, ὅπως εἰς τήν πατρίδα του.

1006
1006 Πέπρω ἔρξε πίσω τ. = 'Εφυγε μέ σκοπόν νά μὴ ἐπιστρέψῃ πλέον.

1007
1007 πέφτω (1007) ¹⁰⁰⁷Ἐπεσε ὅκω. = Ἠπατήθη εἰς τοὺς ὑπολογισμούς του καί ἐζημιώθη.

1008
1008 (1008) ¹⁰⁰⁸Ἐτς πῶπεσε δέ εἶναι νά σκαθῇ, νέ φέτο νέ τοῦ χρόν. - 'Επί τῶν καιρίως ζη-
μιωθέντων ἢ βαρέως νοσοῦντων.

1009
1009 (1009) ¹⁰⁰⁹Θά πέσω μέσ στή θάλασσα, νά πλέξω σά σκεπάρνι. - Γιά κείνους πού προσπα-
θοῦν τήν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀνωτέρων τῶν δυνάμεών των.

1010
1010 (23) ¹⁰¹⁰Ποῦ θά πέσ, τ' ἀπ' ἰδ; - 'Απ' κατ' σην ἀπιδιά. = 'Επί τῶν φυσικῶν συνεπειῶν.

1011
1011 πετῶ ¹⁰¹¹Μ' ἄλλοι οὔτε πετᾶ. - 'Επί τῶν ἐνεργούντων τῇ ὑποστηρίξει ἄλλων.

1012
1012 πηδῶ (11) ¹⁰¹²Ὅποιος πδάϊ πολλά παλούκια, θαίνε κι ἓνα μέσ στό γῶλο τ. - 'Επί παρατόλ-
μῶν ἐπιχειρήσεων καταληγούσων εἰς ζημίαν.

1013
1013 πιάνω (25) ¹⁰¹³Τόν ἐπιασε στά πράσα. - Συνελήφθη ἐπ' αὐτοφόρῳ.

1014
1014 (1014) ¹⁰¹⁴Τόν ἐπιασ' ἀπ' τό γιακά. = 'Ανεκάλυψε τό σφάλμα του. Τόν συνέλαβε καί ἐπιμέ-
νει εἰς τὰς ἀπαιτήσεις του.

1017 (45)
πιάνω (40) Πιάσ' τό θυφλό, βγάιν τά μάτια τ.-'Επί τῶν δανειζόντων εἰς ἀναξιοχρέ-
ους ἀνθρώπους, = *ὅτι ἀν' ἀδελφῶν παρὰ τοῦ μὲν ἔχοντος.*

1018
πίκρα Γούλες οἱ πίκρες, πίκρες, καί τ' ἄφροῦ μ' ὁ θάνατος.-'Επί τῶν ἀδιαφορούν-
των διὰ τὰς συμφοράς τῶν συγγενῶν των, καί ἐπὶ πραγμάτων τὰ ὅποια μᾶς
εἶναι ἀδιάφορα. Υπόκειται ὁ μῦθος ὅτι: Μιά βολά φόψε ἡ ἀγελάδια μιανῆς
γούναϊκας, ὕστατα χάλασανε τὰ σκληρία τς, καί ἡ κλώκα τς κλ' ὕβρισε τ' αὐγά
τς, κι ὅλω πῖς πέθανε κι ὁ ἄφρας τς. Ἦρτανε οἱ γ' ἐτόνισσε καί σκενεῖς,
νά τνε κατηγορίσ' νε κι αὐτήν εἶπε αὐτό τό λόγο. Κι ὅσα τνε ρώτ'σανε
τί θέλ'νά πῆ μ' αὐτό, ἀποκρίθηκε: "Ἄφρα πέρνω κι ἄλλοινα τώρα κιόλας, σά
θέλω ἀμά βόδ κι ἀγελάδ ἀπό ποῦ;"

1019
πινακιάτικο θά μέ κόψ τό πνακιάτικο.-θά παύση νά μέ ὑποστηρίζη. 'Επί τῶν ἀπει-
λούντων ὅτι θά διακόψουν τήν ὑποστήριξιν των ἥτις εἶναι μηδαμινή.

1020
πιπέρ (10) Σέ κάθε λόγο πιπέρ γίνεται.-'Επί τῶν ἀπροσκλητῶς ἀναμειγνυομένων
εἰς τὰς συζητήσεις τῶν ἄλλων

1021
πίσω (7) "Ὁξω πῖς' βρίζνε καί τό βασιλέ.-'Επί τῶν κατηγορούντων μέν, οὐχί ὅμως
κατά πρόσωπον, καί εἰς τὴν ἀποστασίαν τῶν ἀπὸ τοῦ σωματικῶς.

1022
πίττα (27) Πέσε πίττα μὰ σέ φάγω.-'Επί τῶν περιμενόντων τὰ πάντα ἔτοιμα.
1024 καί τό σῶμα θραύ' μερμένο ἀπ' τ' ἄλλα.-δὰ μινους τοῦ ἔχοντος ἐκείνου τοῦ ἀπὸ τῆς
1025 φάγε πίττα, καί
1026 κι ἄλλου κοίτα.-Δέξου τὰς περιποιήσεις μας, ἀλλά μὴ ἔλπιζε καταφατι-
κῆν ἀπάντησιν. Εἰς τοῦς κατὰ τὴν ἀπόρριψιν προτάσεως γάμου. Εἰρωνικῶς

1026
πλένω Πῆρε τὰ πλυμένα τ καί τ' ἄλλα τ, καί πᾶν.-'Επί τῶν ἀποτυχόντων εἰς τὰς
προσπαθείας των, καί ἀποτυχόντων κατὰ τὴν ἀπορριψιν.

1027
πνίγομαι Θέλω νά πνιγῶ, καί φοβοῦμαι τό ρέμα.-'Επί τῶν ἀπειλούντων ὅτι θά ἀπο-
θάνουν ἐνῶ εἶναι εἰς ἀκρον φιλοζωίᾳ. Υπόκειται ὁ ἐξῆς μῦθος: Μιά γριὰ
βαρέθηκε τὰ καταφρόνια τς νύφης καί πῆγε νά πνιγῇ στό ρέμα. Ἐβγανε τὰ
φελάρια τς, σήκωσε καί τὰ φυτόνια τς καί βῆκε σὺν ἀκρίτῳ. Ἐνας περα-
στικός τνε ρώτ'σε "Τί κάμνεις ἐδῶ γιαγιά;" καί κελνὲ εἶπε αὐτῇ τ' ἑα-
ροίμια.

1028
1029 Ἡ μαῖμού ἀπὸ πολλή τν ἀγάπ πνίϋ τὰ παιδιὰ τς.-'Επί τῶν ἐξ ὑπερβολι-
κῆς ἀγάπης ὑποχωρούντων εἰς ὅλας τὰς ἰδιοτροπίας τῶν τέκνων των, καί κα-
ταφρόνων τῶν πατέρων.

1030
ποδάρι Τό βανε στὰ ποδάρια. = Ἐφυγε δρομαίως.

1031
πολύς (28) Ὅποιος κύν' γιά πολλοί λαγοί, δέ πιάν' κανεῖνενα.-'Επί τῶν ἐπιδιωκόν-
(δυσ 62) των τήν ἐπίλυσιν πολλῶν συγχρόως ὑποθέσεων.

1032
(38) Ὅπ λαοῦν πολλοί πετνοί, ἀργεῖ νά ξεμερώσ.-'Επί ἀναμίξεως πολλῶν, εἰς
μίαν καί τήν αὐτὴν ὑπόθεσιν. *ἐν τῇ ἀποστασίᾳ τῶν ἀπὸ τοῦ σωματικῶς ἀπὸ τοῦ σωματικῶς ἀπὸ τοῦ σωματικῶς*
1033
(83) Τό πᾶν τό "Κύργε λήσον" τό βαριέται κι ὁ παπᾶς.-'Ἡ ἐπανάληψις τῆς ὑ-
πόμνησεως τῶν σφαλμάτων μας εἶναι ἀνυπόφορος. 'Επὶ ὀχληρῶν προστατῶν.

1034
(25) Ὅποιος ἔχ' πολὺ πιπέρ, βάζ καί στά λάχανα.-'Επὶ τῶν ὑποβαλλομένων
εἰς περιττοὺς κόπους ἢ δαπάνας.

1035
(24) Ὅποιος γ' ἔρεβ τὰ πολλά, χάν' καί τὰ λίγα.-'Επὶ πλεονεκτῶν ζημιουμένων

1036
πολυτεχνίτης (1) Πολυτεχνίτης, κι ἐρημοσπίτης.-'Επὶ τῶν πολλὰ ἐπιχειρούντων καί
εἰς μηδὲν εὐδοκιμούντων. *ὅτι τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ προσηλὸν εἶναι*

1037
πομαή (15) Κάθεται ἡ βοή σὺν στρατές, καί γελάει τοῖς διαβάτες.-'Επὶ τῶν ἐπι-
κρινόντων τὰ ξένα σφάλματα, ἐπιδεικτικῶς ἵνα διασπᾶσιν τὴν προσοχὴν
τῶν ἀκροατῶν ἀπὸ τὰ ἰδικὰ των σφάλματα.

1039 πομπή (3) Μάκραιναν οἱ ποδιές,
σκέπασαν τς ποδές. - 'Επί ὀφιπλούτων προσπαυμένων ὅτι δέν ἐνθυμοῦνται
τό πτωχόν των παρελθόν.

1040 πονηρός (9) Τό πονηρό τό πλί,κι ἀπ'τά δυο ποδάρια τ πιάνεται. - 'Επί πονηρῶν ἐμπε-
σόντων εἰς τήν παγίδα πονηροτέρων των.

1041 πονῶ (17) Ὅποιος πονεῖ,γαῖδουρινά φωνάζ. - 'Επί τῶν ἐνεργῶς διεκδικούντων, τό δίκαι-
αιόν των.

1042 πορδή (20) Μέ τς πορδές δέ βάφν'αυγά. - Μέ τά λόγια δέν τελειώνουν τά ἔργα. 'Επί ὀ-
κνηρῶν καί φλυάρων συνάμα.

1043 ποταμός (4) Ἀπ'τό σιγαλό τό ποτάμ νά φοβᾶσαι. - 'Από συνεσταλμένα καί σιωπηλά κορί-
τσια νά προφυλάττεσαι μή σέ περιπλέξουν εἰς τά δίχτυα τοῦ ἔρωτος. 'Επί
τῶν ὀλιγολόγων. *Οἱ ἀδουρινοίμοι τόν ἄριστ εἶναι κινεῖσθαι καὶ τὸς κινηρογυμνῶς*

1044 πότε (7) Πότε πίττα μέ τυρί,
πότε πίττα μοναχή. - 'Επί τῶν μόλις ἀποζώντων, διὰ τῆς ἱσχυρίας των.

1045 Πότε καί πότε τό φιλή,νά χη καί νοστιμάδα. - Δέν πρέπει νά συχνάζωμεν ποῦ
εἰς τὰς οἰκίας τῶν φίλων μας διὰ νά μή μᾶς βαρυνθοῦν.

1046 Βάζ κι ἡ κοσκινού τόν ἄσρα τς,μέ τς πρματευτάδες. - 'Επί τῶν προ-
παθόντων νά φανοῦν ἀνώτεροι τῆς πραγματικότητος.

1047 Σέ ὑμνοῦμεν,σ'εὐλογοῦμεν,ἀμὰ ὡς ἐκεῖ πού πρέπ. - 'Επί ὀχληρῶν.
Ἀκόμη λέγεται καί ἡ παραλαγή: Σέ ὑμνοῦμεν σέ εὐλογοῦμεν,καί στά ὑστερ-
πρίν νά σέ ξυλοκοποῦμεν.

1048 Τῶν φρονίμων τά παιδιὰ πρίν πεινᾶσουν μαγερεύουν. - 'Επί τῶν προβλεπτικῶν
πρόβατο (6) Τό καλό,τό πρόβατο τό τρώ,ὁ λύκος. - 'Επί τῶν μή διεκδικούντων τό δίκαι-
αιόν των διὰ νά μή κατηγορηθοῦν ὡς φιλόνηκοι,καί τοιουτοτρόπως ζη-
μιουμένων.

1049 Τόν κόστ'σε ἡ προβιά στά δώδεξα. - 'Επί τῶν προβαινόντων εἰς τήν ἐκτέ-
λεσιν ἰδιοτροπίας χωρὶς νά ὑπολογίσουν τὰς συνεπείας τῆς.

1050 Σά ἡρογόνια τρώγεται. - 'Επί φιλονεικίων συγγενῶν.

1051 Ἡ προκοπή τ ἀπ'τ'αὐτιά τ τρέχ. - Εἰρωνικῶς, ἐπὶ τῶν μή προκομμένων ἀνθρώ-
πων. Λέγεται ἀκόμη καί: Ἡ προκοπή ἀπ'τά ἁτζάκια τ τρέχ.

1052 Προσκυνῶ τό διάβολο,ὡς νά περάς τό γιοφύρ. - Προσκοιῶσιν ὅτι συμφωνεῖς
μέ τήν ἀντίθετον γνώμην ὡς ὅτου παρέλθῃ ὁ κίνδυνος. *Ἡ νύξος εἰλικρι-
νεί,οἱ ὅποιοι δέν ὑποχωροῦν εἰς ζητήματα ἀρχῶν. Θέλει καί: Κάμε τὸ διαβε-
σῶσθαι ὡς νά περάς τὸ γιοφύρ.*

1053 Σ'εὐχαριστῶ πρόσωπο,γίρεβε κι ἀστάρ. - 'Επί ἀπαιτητικῶν.

1054 Μετά Χριστόν προφήτης,γαῖδαρος. - 'Επί τῶν προλεγόντων τά μέλλοντα.

1055 Πῦρ πυριοῦ καί πέθ'ἀνέμ. - 'Επί μεγάλης συμπλοκῆς φιλονεικούντων. Λέγεται
ἀκόμη καί ὡς κατάρρα,μέ τήν σημασίαν: Φωτιά νά τὰ κάψῃ καί διάβολος νά τὰ
πάρῃ.

1056 Τονε θούλ'σε γιὰ πρᾶσ'νο χαβιάρ. - Τόν ἐξηπάτησε ἢ τόν 'εξαπέστειλε μέ κενάς
τὰς χεῖρας ἐπὶ εὐλογοφανῇ τινι προφάσει.

1057 Μή πιστευθῇς τό φίλο σου καί πῆς τό μυστικό σου,
κι ὁ φίλος σου τό φίλο του κι εἶναι κακό δικό σου. - 'Επί τῶν ἐμπιστευ-
ομένων τά μυστικά των εἰς τοὺς φίλους των.

1058 Δέ ἡατῶ σέ σάπιο σανίδ. - 'Επὶ τῶν μετά μεγάλης περισκέψεως ἐνεργούντων

1084 (48)
σέρνω (3) Τόν εἶπε ὅσα σέρνῃ σκούπα· τόν ἐλοιδόρησε σφόδρα.

1073
σέρτικος (δριμύς) ; τὸ σέρτικον τὸ ξύδ, τὸ κάπ τ χαλναῖ. = Ὁ ὀργίλος ἑαυτὸν βλάπτει.

1086
σπώνονται. Ροῦλα σκώνονται, μόνε τ γέρ ἡ ξερή δέ σκώνεται. - Ἐπὶ ἀδυνάτων πραγμάτων.

κ (6) 1083. ἤκω, σήκω· κάτσε, κάτσε. - Ἐπὶ τῶν ὑπακουόντων εἰς διαταγὰς ἄλλων καὶ μὴ ἔχοντων οὐδεμίαν πρωτοβουλίαν.

σημειωμένος (3) ¹⁰⁸⁸ 'Από σημειωμένο μακριά τὰ ροῦχα σου. - Ὁ λαὸς πιστεύει ὅτι ὁ σημει-
ωμένος, ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐσημειώθη διὰ νὰ βλέπουν οἱ ἄνθρωποι τὸ ἐλάττωμα
του καὶ ἀποφεύγουν αὐτόν. Πιστεύεται ὅτι "σημειωμένος ἐκείνος δὲ γίνεται".

~~σιγανός 'Απ' τὸ σιγανὸ τὸ ποτὶν νὰ φορᾷται. 'Πὶ ὑποκρινόμενοι τὸν ἄνθρωπον εἶναι περὶ πόσιον ὀφειλόμενοι ἀπὸ τοῦ κατηχημένου κακοῦ.~~

σίδηρο ¹⁰⁸⁹ Τό σίδηρο τό βαροῦνε ὅσο εἶναι ζεστό. - Ἐπὶ τῶν ἀφηνόντων νά τοὺς διαφύγῃ ἡ κατάλληλος εὐκαιρία.

τάρι 1090 Τό σῆρ ὃπ νά χ'ίρῖς, πάλε στό μύλο θά πᾶϊ. - Ὁ κακός θά ὑποστῇ ἐν τέλει
τὴν τιμωρίαν του.

σκηνί (3) Σκαμνιού ποδάρ κι ἂν ἔπεσε στό πόπο τ τσιμισρένιο. - 'Εάν μ' ἔγκατέλειψεν
ἡ φίλη μου, εὐρίσκω καλύτεραν τῆς.

1092
σκάνω (φταίγω 6) Νέ ἐγώ νά σκάσω, νέ ἐσύ ν' ἀπομήκεις. - Λογοπαλινιον δι' ἐκείνους πού
θέλουν τό κακόν μας.

σκάπτω ¹⁰⁹² Σκάπτ τό λάκκο τ, μέ τά δαά τ τά χέρια. - 'Επί τοῦ ἐνεργοῦντος ἐνατίον
τῶν ἰδίων αὐτοῦ συμφερόντων.

σκοινί (I3) ¹⁰⁹⁴Εἶναι τοῦ σκοινιοῦ καί τοῦ παλουκιοῦ. = Εἶναι κακοῦργος.

4 1095 Ἄρα, τρωῶς πολὺ τό σκόνι, θά κοπῇ. = Μὴ καταφεύγης εἰς τὰ ἄκρα, ἀλλὰ
προτίμησον συμβιβαστικὴν τινὰ λύσιν.

σκόρδο (9) Νέ σκόρδο ἔφαγες, νέ σκoρδίλια μρίζ. = Προσποιεῖται τελείαν ὡς γνοῦσαν
τοῦ σκόρδου τὰς τὴν σκόρδα καὶ πλοῦτον λαοῦ τοῦ ἐθνικοῦ. ὅτι οὐκ εἰναι ἕνα ἄλλο ἀπὸ τοῦ σκόρδου.
ιοτῶν ἐκτόνων τρελλοί, πλήρωνε τζερεμεδες. - Εἰ τῶν ἀναγκαζομένων νά χειροδι-
κήσουν.

σκοιλήκη (3) Τονε τρώῃ τό σκληήκη! - Τόν τύπτει ἡ συνείδησίς του ἢ φθίνει ὑπό νόσου.

σκύλος (77) Μαλλών-νε σά ¹⁰⁹⁹δό σκαλί μέ τ ~~α~~τά.-'Επί οἰκείων φιλονεικούντων.

σπέρνω ¹⁰⁰ ὅ,τ σπεύς, ἐκεῖνο θά θερίῃς. - θ' ἀπολαύσης τ' ἀποτελέσματα τῶν κόπων σου.

σκύλος (22α) Εφτά ψχές ἡ κατά, καὶ ἐννιά ὁ σκύλος. - Ὁ κακός δὲν ἀποθνήσκει ταχέως, ὁ δὲ πειρότερος βραδύτερον ἐτι. *σαν μὲν, μακροχρόνι χαρὶς νὰ γίνονται οὐδὲν.*

σκοιληκιάζω. ^{σκοιληκίασις} ^{ὁ τόπος} σκοιληκίας, ὁ τόπος, καὶ θέλ' νά τόν ἀλλάξω. - Ἐπὶ βαρυνθέντων ~~ἐν~~ τὰ
αὐτὰ πράγματα.

σὺ ¹⁰⁰³ Σὺ τραβαῦ τό βασιλείο. - Ἐπὶ γονέων πονηρῶν τῶν ὁποίων ὅμοιοι οἱ υἱοί.

σπέρνω (1^η) ¹⁸⁹⁴ Καλὴμέρα γέρο, -Κ' κιὰ σπέρνω- ^{Εἰς ἀνταρctica ἔργων καὶ ταπεινότητων}

σπέρνω (6) ^{ἐκεί} ἐκεῖ π. δὲ σὲ σπέρνουνε νὰ μὴ φυτρῶνεις. - Μὴ ἀναμιγνύεσαι εἰς ξένας ὑπο-
θέσεις.

σπίτι (35) ¹⁰⁰⁶ Σπίτι μ, σπιτάκι μ, πορδοκαλιβάκι μ, ^{Έμπα} πορδίτσες, ἔκλασα καὶ κανεῖς δέ
μ' ἔνουσε, δεν ὑπάρχει καμὴρά ἀνάπαυσις ἀπὸ τῆς ἐξουσίας.

τόπος

Τόπο

πὶ οὐκ κόπο. - Ἐπὶ τῶν ἐπιτυχανόντων οὐχὶ ἐξ ἰδίας ἱκανότητος, ἀλλ' ἔνε-
κεν εὐνοϊκῶν ὄρων ἢ τύχης, τῆς καλῆς τοποθεσίας τοῦ καταστήματος ἢ τοῦ
εὐφόρου ἀγροῦ των.

73 (30)

Παπούτς ἀπὸ τὸ δόπο ~~σας~~ κι ἄς εἶν' καὶ θαλαμμένο. - Προτίμησε πτωχὴν γυναίκα, τῆς ὁποίας γνωρίζεις τὴν γενεάν παρὰ πλουσίαν τῆς ὁποίας ἀγνοεῖς τοὺς γονεῖς καὶ συγγενεῖς.

τουρκε ύω

κατὰ τούτο, φανί; - "Ες θά πάϊ φέτο. - "Επί τῶν προσπαθόντων νά δικαιολογήσουν τ' ἀδικαιολόγητα ἢ μή θελόντων νά ὁμολογήσουν τήν ἀληθῆ αἰτίαν τῆς διαγωγῆς των.

Touques

~~Το ὕρκες~~

3) Τό Πούρκο ψίλανε,
 3) καί τό αἰῶλο σ φύλαγε. - Χαρακτηρισμός τῶν Τούρκων ὡς λάγνων καί πόρων.

2

113/ Τοῦρκος καὶ καλὸς δέ γίνεται. - Ὁ ἐκ φύσεως κακός, δὲν ἀλλάζει.

τραβῶ (9

ἄποιοι τὸν τράβαγον στὰ χαλιά,
ἢ ἐκεῖνος πάγειν στὰ τσαλιά. - Ἐπὶ τῶν παρεξηγούντων τὰ πρὸς ὄφελός των
γινόμενα ὡς ἐπιείκην αἰδομένην αὐτὰ τοῦ ἔθους.

τζουγάπ

ἀνερώτημα Ι) Δέ με νοιάζ π πέθαν' ὁ ἄνθρωπος, μόνε τί τζγάπ θά δώκω τό
κόσμο. - Ἐπί τῶν ἐχόντων ν' ἀπαντήσουν εἰς τοὺς περιέργους φίλους των διὰ
 τῆς ζημίας τὰς ὁποίας ἔχουν ὑποστῇ, καὶ βαρυνομένων νά διηγοῦνται τὰ πα-
 θήματά των.

~~ΤΟ ΑΝΘΥΩ~~

~~5 Τράνσφ~~

τρεῖς (6)

Μιά τό φίλο, δυό τό φίλο,
ὡς στίσι τράς καί μέ τό ξύλο. - Ἐπί τῶν ἀδιακρίτων καί φορτικῶν.

τρελλός

γριά 23) Εἶπαν τὸ τρελλό νά χέσῃ καί τ' ἄλλα τ. - Ἐπὶ τῶν ἐκτελούντων
τά παραγγελλόμενα μέ ἀδικαιολογίτου υπερβολάς.

(84

(διαβολος 103) ¹⁰³ Σκοτώνε τρελλοί, πλέρωννε τζερσεμέδες. - 'Επί αόικων, θί όποτοι μᾶς
ἀναγκάζουσι νά χειροδικήσωμεν.

(μα

(μυθός 16) "Έβαναν τό τραλλάό νά βγάινι τό φίδό άπό τή θρύπα. -Έπί τών χρησιμο-
ποιούντων άλλους είς επικινδύνους υποθέσεις, διά νά καρπωθούν οι ίδιοι
άσφαλής άφέλη.

(μα

(μωρός 125) Ὁ τρελλός δέ θά φορεῖ κδούνια. = Ὁ τρελλός ἀπό τὰς πράξεις του φαίνεται ὅτι εἶναι τοιοῦτος.

(μω

(μῦθος 92) Ὅλγ' οἱ χιῶτες εἰν' ἑταλλοί,
ποιός ὀλίγο, ποιός πολύ. - Ἐπὶ συγγενῶν ἐχόντων τὸ αὐτὸ ἐλάττωμα.

(33)

(33) Ἐνας τρελλός χεζ, κ' ἐκατό γνωστοί δέ πορνε νά τό παστρέφνε. = Μετά πολ-
λῆς, δυσκολίας διορθώνεται ἡ ὑπό ἀπερισκέπτου γενομένη ζημία... *Γουάνος 26*

τρέχω 114

της δυσκολίας διασυντάσσεται η υπό απερισκεπτού γενομένην ζημία. τοῦ ἰσχυροῦ λόγου
"ὅσο δὲν τόσο μακάριον - Zigeun" ὑπὸ τοῦ ἀπαντήσαντος διαφωτιστικῶς συνειδητοῦ τοῦτο
 τὸ ἴδιον ἔχει ὡς ἔπειτα.

τρέχω

Σὰ δὲ σὲ τρέχει τ' ἄλογο, τί τρέχεις καβαλάρη; - Ἐπὶ τῶν ἀγωνισμένων διὰ
πλαγίων μέσων νὰ κερδίσουν ἄδικον ὑπόθεσιν. *ἀνὰ τὸν ἑσπέρου ἐν γαμοῖς κρημνιστοῦ*

epizos 1

τὸν παγαίνε τρίτ καὶ τετράδ. - Ἐπὶ πανικοβληθέντων *ἡρώδης καὶ τὸν παγαίνε* *ἡρώδης*

τριάτα |

Ὡς τὰ τρία^α ὅλ^α, κι ὡς τὰ σαράσα^α γνῶς. - Ἐπὶ τῶν ἀνεπιδέκτων φρονημέυ-
σεως^α καὶ ὑπερέβησαν τό 40όν^ο ἔτος τῆς ἡλικίας των.

τριαταδυ

Στσί τριαταδυό τ' Αύγουστ. = Ποτέ.

τρύπα

κατὰ τρύπα τὸ χορδ.—Ἐπὶ τῶν ἐπιμόνως προσπαθούντων τὴν ἐκτέλεσιν τῶν σχεδίων των, διὰ παντός μέσου, καὶ ἐπὶ τῶν περιποιουμένων νεάνιδας μετὰ ἀνηθίκους σκοπούς. Ἀπὸ τὸν μύθον τῶν ποντικῶν τοὺς ὁποίους ὁ γάτος προσ-

(54)
εκάλεσαν εἰς χορόν, καὶ ὁ γέρων ποντικός ὑποπτευόμενος ἐκάλει τοὺς νε-
ωτέρους ὁσάκις ἀπεμακρύνοντο τῆς φωλαῆς των "Κατὰ τρύπα τὸ χορὸν" ἀλλ'
αὐτοὶ δὲν ὑπήκουσαν καὶ ὑπέστησαν τὰ ἐπὶ χεῖρα τῆς ἀπερὶσκεψίας των.

τρύπα 1148 Ἐκαμε μιά τρύπα στο νερό. = Ἀπέτυχε τελείως.

τρώγω 1149 Δεῖμετέ νά φᾶς κολιό, παλαμίδα σέ μυρίζ. = Ἐφόσον δύνασαι νά ἐπιτύχης τὸ
καλύτερον, θὰ τὸ προτιμήσης. *Ζητήσαντες δὲ καὶ τὸ δόσιον αὐτοῦ.*

1150 *Ναί, γὰρ ἡ μάκαρ νὰ σὺν δὲ τὸ γὰρ. Ὅταν ἔσταιν σοφὸν ἢ ἐν σοφίᾳ τοῦ ἄνθρωπου. 917/10*
1151 Ἐφαγε τὰ σίδερα. = Ἐκαμε ὅ, τι ἡμποροῦσε διὰ νά ἐπιτύχη.

1152 Φάτε μάτια φάρια, καὶ κ' ἐλιά περίδρομο. - Ἐπὶ τῶν κομπαζόντων ὅτι εἶδαν
τοὺς ἄλλους νά κᾶνουν, μεγάλα κατορθώματα, ὡς νά τὰ ἔκαμαν οἱ ἴδιοι, καὶ
ἵνα μὴ τοῦτον σὺ μοῖτον εἶδῃς ὡς τὸ ἀποκαταστήσῃς.

1153 Ἐφαγε τὸ παπᾶρα. - Εἰρωνικῶς. = Ἐζημιώθη.

1154 Τὸ μεγάλο φάρ, τρώϊ τὸ μικρό. = Τὸ δίκαιον εἶναι τοῦ ἰσχυροτέρου.

1155 Θά φάϊ ἡ μυῖγα σίδερο, καὶ τὸ κουνούπ ἀτσάλι. - Εἰρωνικῶς ἐπὶ τῶν ἐπιχει-
ρούντων ἔργα ἀνώτερα τῶν δυνάμεων των. *Ἐπὶ ἐκείνους τοὺς μακάριους*

1156 *Ἐφαγε τὰ σίδερα νὰ λὼν χρεὶ. = Τοὶ μακάριους τοῖς ἄλλοις.*
(10) 1157 Ἄλλος ἔφαγε τ' ἄβράβλα, κι ἄλλου τὰ δόδια μούδιασαν. - Ἐπὶ τῶν ἀδίκως
τιμωρουμένων, καὶ τῶν φιλονεικούντων διὰ ξένας ὑποθέσεις.

1158 (τρῶγῳσιμος I) Γούλα τὰ πλιά, τρώγῳσι *ἐπὶ ὅταν φάσιν αὐτὸν* ~~παρὰ~~. - Ἐπὶ τῶν μὴ ἐχόντων γνῶσιν τῆς
πραγματικότητος. *καὶ ἐννοεῖται ὅτι ἐξαπατῶνται.*

(275) ~~Ὅποιος ἀνακατώνεται μὲ τὰ πύργα τὸν τῶνος τὰ γρούνια. - Ἐπὶ τῶν ὑπερ-
σταμένων ζημίας ἐνεκὸν κακῶν συναγαστροφῶν.~~

(90) 1159 Ἐφαγε τὰ μούσπλα. - Ἐπὶ τῶν ἐρωτευμένων ἀντὶ τῶν ὁποίων ἐπροτίμησαν
ἄλλον ἢ ἄλλην.

1160 Ἐφαγε τὸ κεφάλι. = Ἐχασε τὴν ζωὴν του ἢ τὴν περιουσίαν του, ἐξ ἰδίας
αὐτοῦ ὑπαιτιότητος.

1161 (317) Ἐὰ θά σκυλιά τρώγῳσι. - Ἐπὶ συγγενῶν φιλονεικούντων.

1162 *Νά τρώμε καὶ νά πίνμε, ἀμὰ νά χμε καὶ τὸ νοῦ μας. - Ἐπὶ τῶν ἀπερὶσκεπτῶν*
τσαπανῶν. 1162/10 ~~Νὰ δὲ τρώμε καὶ νά πίνμε, ἀμὰ νά χμε καὶ τὸ νοῦ μας. = Ἐπὶ τῶν ἀπερὶσκεπτῶν~~
σαλιά (ἀγκάθι 12) Κάθεσαι ἀπάν' στὰ τσαλιά. - καὶ Τσαλιά ἔχῃ ὁ κῶλος τ. - Ἐπὶ τῶν ἀ-
νησυχῶν. *1162/10*

1163 (βατσινιά I) Τσαλί νά τραβήξης, τίποτα δὲ θά σκαλᾷς. - Ἐπὶ οἰκίᾳ πένητος.

1164 τσάπα (ἀξίνα I) Ἡ τσάπα θέλῃ κῶλο. - Ἐπὶ τῶν καυχόμενων ὅτι κ' ἐκεῖνοι δύνανται
νά ἐκτελέσουν γεωργικὰς ἐργασίας. *Ἐπὶ τῶν καὶ ἄλλων πῶν, ὅχι μόνον τῶν.*

1165 τσεσ-μέσ *1165/10* Τσεσ-μέσ νά ἦσανε θαλά στερέψ. - Ἐπὶ ἀπαταληθέντος πλούτου. Ἐπὶ ἀπερι-
(βρύσι 2) σκέπτως σπαταλούντων τὰ πλούτη των καὶ πενομένων.

1166 τσιγαρίζω (βράζω I) Μέ τ λίγδα τ τσιγαρίζεται. = Μόλις κερδίζει ἓνα ξηρὸ ψωμί. *ἐννοεῖται*

1167 τύφλα *1167/10* Τύφλες καὶ μοῦτζες. = Οὐχὶ εὐχάριστα, πλούσια ἢ ἄφθονα. *καὶ μὴ κακὰ*

1168 τυφλός (2) Ἐστὶ τυφλοὶ ὁ μονόφθαλμος βασιλέβ. - Ἐπὶ ἀπατεῶνων καὶ δημαγωγῶν ἐξαπα-
τώντων τοὺς ἀμαθεῖς.

1169 *Ἐπὶ τῶν καὶ ἄλλων πῶν, ὅχι μόνον τῶν.*
τρώγω (74) 1170 Ἐφαγε κ' ἐμάς μένα. = Ἐμεινεν ἔγκυος.

1171 (66) 1171 Ἐφαγε τὸ βόδ, κι ἀπόμκε ἡ ὄρα τ. - Ἐπὶ τῶν, ἐκτελούντων τὸ δύσκολον μέ-
ρος τοῦ ἔργου, καὶ ἐγκαταλείποντων αὐτὸ *πρὶν ἀφαιρῆσαι.*

+ *ἀντιφώνησι* *Ἐπὶ τῶν καὶ ἄλλων πῶν, ὅχι μόνον τῶν.*
+ *ἀντιφώνησι* *Ἐπὶ τῶν καὶ ἄλλων πῶν, ὅχι μόνον τῶν.*

1174
 υγεία "Αμα εἶναι υγεία, γούλα σιάζνε. - 'Επί τῶν παραπονουμένων διά τήν καταδρομή
 τῆς τύχης.

1175
 ὕπνος (15) "Ἡ κοκώνα θωμά, ἀπ' τόν ὕπνο στο φαί. - 'Επί ὀκνηρῶν καί ὑπναλέων.

1176
 ὑστερνός (36) "Υστερνή μ γνώσ, νά σέ εἶχα πρῶτα. - 'Επί τῶν ἐκ τῶν ὑστέρων κατανοούν-
 των τά λάθη των ἀλλά μὴ δυναμένων πλέον νά ἐκπωφεληθοῦν τῶν ἀπολασθεισῶν
 εὐκαιριῶν.

1177
 ὕψος (18) Καλά ὑστερνά. - 'Επί σπατάλων, οἱ ὁποῖοι κομπάζουν διά τήν ἐλευθεριότητά
 των, καί εἶναι βέβαιον ὅτι θά ἀποφέρουν ἀργότερα, λέγεται ὡς συμβουλή.
 "Ἡ τό ὕψος, ἡ τό βᾶθος. - 'Επί τῶν παρατόλμω ἐνεργούντων.

1178
 φαγί Στο φαγί καί στο γαμά, ὁ θεός δέ κλίνει κρῖς. Δικαιολογία τῶν μὴ νηστευόντων καί τῶν λάγων.

1179
 εἶναι μόνο γιά φαγί καί γιά χεσιό, ἐκεῖνος. - 'Επί ὀκνηρῶν.

1180
 φαίνομαι Τομε φάνε, ὁ οὐρανός σφοδύλ, καί ἡ γῆς ἀδράχτ. - 'Επί τῶν τρομοκρατη-
 (βλέπω 44α) θέντων ὑπὸ ἀπροόπτου συμβάντος.

1181
 (19) Χωριό πού φαίνεται, κολαγοῦξο δέ θέλλ. - Τά γνωστά δέν ^{ἔχον} ~~θέλουν~~ ἀνάγκην
 ἐξηγήσεως.

1182
 φαρδομάνεκα Καλά 'ν' τά φαρδομάνεκα, ἀμά τά φοροῦν οἱ παπάδες. - 'Επί τῶν ἐπιθυμούν-
 των ὅ, τι εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποκτήσουν.

~~φασούλ' τό φασούλ' φασούλ' τό φασούλ' γιομῆς τό σαλκούλ'. - 'Επί τῶν περιφρονητῶν τῶ μικρῶ κέρδη.~~

1183
 ψεγγάρι Πλαγιασμένο ψεγγάρ, ὁλόρτος γεμιτζής. ὁλόρτο ψεγγάρ, πλαγιασμένος γεμιτζής
 Δημώδης μιστραρολογία. Όταν τό ἀνοιγμα τῶν δύο κεράτων τῆς νέας Σελη-
 νης εἶναι ἐστραμένα πρὸς ἀνατολάς θά εἶναι καλοκαιρία, ὅταν ὅμως εἶναι
 ἐστραμένα πρὸς Νότον, τότε θά εἶναι κακοκαιρία. Λέγεται ^{μέ} τήν ἔννοιαν
 ὅτι ὅταν ὁ νοικοκύρης εὐρίσκεται ὀρθίος εἰς τήν διοίκησιν τῶν υποθέ-
 σεῶν του, ἄλλοι δύνανται νά ἡσυχάζουν, ὅταν ὅμως αὐτός κοιμάται ὅλοι πρέ-
 πει νά προσέχουν ἀγρύπνως. Ἀκόμη λέγεται καί μέ τήν ἔννοιαν ὅτι ὅταν
 δέν ἐπαγρυπνεῖ κανεὶς ἐπὶ τῶν υποθέσεών του ἀλλά ἡσυχάζει, οἱ ὑπηρετῶν
 του τῶν κλέπτουν.

1184
 ψέγγω "Ελθετ θά φέξ καί γιά μᾶς καμμιά μέρα. = θά ἐπιτύχωμεν καί ἡμεῖς. 'Επί
 τῶν λοιδορούντων τοὺς πτωχοὺς.

1185
 φέρω "Φέρτε τὸ φέξ νά ? ἀρμίζμε. - 'Εστὶ ἀπολογία τοῦ ἐπιχειρήσαντος, ὡς δὲν παραπονιζόμενος εἰς αὐτό.

1186
 φετβάς Στο διάβολο φετβά δίνε. - Ὑπερβαίνει καί τόν διάβολον εἰς τήν πονηρίαν

1186
 φεύγω "Εφυγε τ' ἀγάθ ἀπ' τή γωνιά καί τό τσαλί ἀπ' τή πόρτα. - Μιανῆς τῆς εἰπαν
 "Πέθανε ἡ πεθερά σ", κ' ἐκεῖν' ἔκαμε τό σταυρό τς καί εἶπε "Δόξα σοι ὁ
 θεός." Εφυγε τ' ἀγάθ ἀπ' τή γωνιά, καί τό τσαλί ἀπ' τή πόρτα. = ἔφυγε ὁ σκάνδα-
 λιστὴς ἀπὸ μέν.

1187
 (25) Φεύγει σά δό διάβολο ἀπ' τό θυμιάμα. - 'Επί ἐνόχων ἢ δυσαρεστημένων ἀπο-
 φευγόντων τήν συνάντησιν τίνος.

1188
 φίλος (105) Γιά τ φίλου μ τό χατήρ, τρώγω κι ὄρνιθα τσαγαριστή. - Εἰρωνικῶς, ἐπὶ ἀν-
 θρώπων διά τοὺς ὁπαίους δέν ἡμεθα διατεθημένοι νά θυσιάσωμεν τι.

1189
 φιλῶ Φλεῖ τό χέρ τ κι ἀπό δύο μεριές. = Ἀσμένως δέχεται τὰς προτάσεις του,
 περί γάμου.

σ.56

ψήτυ 127 Τον ἔργο το φάρ ο ἀχμή τ. = (56) Τον ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.
φόφιος 1277 Ἐρέβ φόφιο. "δούρ, νά βγάγ' πετάλα. "Επί τῶν ζητούντων ν' ἀγοράσουν ὅσους
τὴν περιουσίαν τοῦ ἄλλου εἰς εὐτελεῖ τιμὴν. ^{ὅς ἀναλὼν εἰς αὐτοῦ ἔργον. Τὸς οὐκ ἔργον}
φορὰ 1278 φορὰί γὰ πειδία = νοσομαρα το φάρ ο ἀχμή τ. ^{νοσομαρα το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.}
φοφῶ (19) φόψε καγας λύκος. - "Επί ἐπισκέψεως φίλου μετὰ μακρὰν ἀπουσίαν.
1280 ^{ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.} ^{ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.}
φύλλος (7) Γιά τό φύλλο καί τό πάπλωμα τ. = "Εδραπάν τὴν περιουσίαν τοῦ διὰ νά
1280 ^{ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.} ^{ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.}
1280 ^{ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.} ^{ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.}

1282 Γιά φύλλου πῆδμα χαλνὰί τό κόσμο. - "Ομοίως.
φυχή (δραγμή I) ¹²⁸² ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή. ^{ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.}
φωμί 1284 Τό φωμί καί τό τυρί, ^{ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.}
τ' ἀγαπαί καί ἡ Μητορή. - "Ολοι ἀγαποῦν τά καλά φαγητά, ἀλλά τὴν ἐργασίαν
ὀλίγοι.
1285
φωριάρης (2) Γοῦλε μαζί κι ὁ φωριάρης χώρια. = "Ο ἔνοχος ἀποφεύγει τὴν συναναστρο-
φήν τῶν ἄλλων.

1286
ῥα (17) "Οσα φέρν ἡ ῥα δέ τά φέρνει ὁ χρόνος. = Εἰς μίαν ῥαν δυνατόν νά ὑποστῇ
κανεῖς ζημίαν ἢ ὁποία νά καταστρέψῃ τό κέρδος ὁλοκλήρου ἔτους.
1287
(13) Δεῖψε μιά ῥα, νά ζήῃς χρόνια. = "Απόφευγε τὰς συγκρούσεις.
1288 Γοῦλες οἱ ῥες δέ εἶναι ἕνα. = Πρόσεχε εἰς τὰς ἀστείότητάς σου, διὰ νά μὴ
θίξῃς τόν ἄλλον.

1289
ῥάνι Τό ῥάνι ῥάνι = ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.
ῥάνι Τό ῥάνι ῥάνι = ἔργον το φάρ ο ἀχμή τ. μετ' ἀποψή.

PERNSTALK, SALONICA
CABLE ADDRESS